

# Studieplan for Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn (240 studiepoeng) (2016–2020)

## Fakta om programmet

**Studiepoeng:** 240

**Studiets varighet:** 4 år

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Studiested:** Halden

## Kontakt

### *Studieprogramansvarlig*

Fakultet for lærerutdanninger og språk

## Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

## Informasjon om studiet

Grunnskolelærerutdanningene ved HiØ bygger på nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanning, fastsatt av Kunnskapsdepartementet i *Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1.-7. trinn og 5.-10. trinn* av 20.01.10.

Grunnskolelærerutdanningen 1-7 er en integrert lærerutdanning der fag, fagdidaktikk, pedagogikk og praksis koples tett sammen, både innholdsmessig og organisatorisk. Utdanningens praksisforankring står sentralt når det gjelder å tydeliggjøre profesjonsrettingen i grunnskolelærerutdanningen.

Grunnskolelærerutdanningen 1-7 ved HiØ er en profesjonsrettet og forskningsbasert lærerutdanning, med vekt på integrering av IKT i undervisning og læring. Utdanningen omfatter en obligatorisk del på 120 studiepoeng, en valgbar del på 120 studiepoeng, samt praksisopplæring. Samspillet mellom teori og praksis skal være organisert slik at det gir sammenheng og progresjon i opplæringen. Alle undervisningsfag og skolerelevante fag og emner skal være forankret i et fagmiljø som omfatter ansatte som selv er aktive forskere.

Lærerutdanningsinstitusjonen har ansvar for å vurdere om lærerstudentene er skikket for læreryrket. Dette er en helhetsvurdering av studenten som omfatter både faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger og vil foregå under hele studiet, jf. forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

### **Nasjonal deleksamen**

Det skal avholdes obligatorisk nasjonal deleksamen i grunnskolelærerutdanningene i 2016 og 2017. Kunnskapsdepartementet har presisert at studenter både på GLU 1-7 og GLU 5-10 som har matematikk skal omfattes av nasjonal deleksamen. Deleksamen gjennomføres som en «isolert deleksamen», noe som innebærer at deleksamen kommer i tillegg til ordinær eksamen i det aktuelle matematikkemnet studentene er oppmeldt i. Mer informasjon om deleksamen i matematikk blir gitt etter studiestart.

### **Krav om politiattest**

Alle studenter skal levere politiattest (barneomsorgsattest) i forbindelse med opptak, som nevnt i forskrift om opptak til høyere utdanning kap. 6. Poliattiesten skal ikke være eldre enn tre måneder, jf. politiregisterloven § 39 første ledd.

### **Tuberkulinkontroll**

Personer som i løpet av de siste tre årene har oppholdt seg i minst tre måneder i land med høy forekomst av tuberkulose, har plikt til å gjennomgå tuberkuloseundersøkelse, jf. forskrift om tuberkulosekontroll kap 3.

## **Hva lærer du?**

### **Grad/tittel ved bestått studium**

Fullført og bestått fire år av utdanningen (240 studiepoeng) gir rett til tittelen *Grunnskolelærer* (tilsvarer adjunkt).

Etter å ha fullført og bestått tre år av utdanningen (180 studiepoeng) kan studentene søke om å få godkjent en bachelorgrad.

## **Studiets læringsutbytte**

Etter fullført grunnskolelærerutdanning har kandidaten et læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

### **Kunnskap**

Kandidaten

- har faglige og fagdidaktiske kunnskaper i matematikk, norsk og øvrige fag som inngår i utdanningen, og solid kunnskap om begynneropp-læring for de yngste elevene i fagene og lesing, skriving og regning
- har kunnskap om arbeid med elevenes grunnleggende ferdigheter i å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig, regne og bruke digitale verktøy i og på tvers av fag
- har kunnskap om skolens og lærerprofesjonens egenart, historie, utvikling og plass i samfunnet
- har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og elevers ulike rettigheter
- har kunnskap om læreplanarbeid og om skolen som organisasjon
- har kunnskap om barns og unges læring, utvikling og dannelse i ulike sosiale, flerkulturelle og flerspråklige kontekster
- har kunnskap om klasseledelse og klassemiljø og om utvikling av gode relasjoner til og mellom elever
- har kunnskap om viktigheten av og forutsetninger for god kommunikasjon og godt samarbeid mellom skole og hjem
- har kunnskap om et bredt repertoar av arbeidsmåter, læringsressurser og læringsarenaer og om sammenhengen mellom mål, innhold, arbeidsmåter, vurdering og de enkelte elevenes forutsetninger
- har kunnskap om barns og unges oppvekstmiljø, likestilling og identitetsarbeid
- har kunnskap om barn i vanskelige situasjoner og om barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv

- har kunnskap om nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen

## **Ferdigheter**

Kandidaten

- kan tilrettelegge for progresjon i opplæringen av de grunnleggende ferdighetene tilpasset elever på 1.7. trinn
- kan selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning i og på tvers av fag, med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- kan tilrettelegge for og lede gode og kreative læringsmiljøer
- kan tilrettelegge for estetisk utfoldelse, opplevelse og erkjennelse
- kan tilpasse opplæringen til elevers ulike evner og anlegg, interesser og sosiokulturelle bakgrunn, motivere til lærelyst gjennom å tydeliggjøre læringsmål og bruke varierte arbeidsmåter for at elevene skal nå målene
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling i forhold til opplæringens mål, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring
- forstår de samfunnsmessige perspektivene knyttet til teknologi- og medieutviklingen (trygg bruk, personvern, ytringsfrihet) og kan bidra til at barn og unge utvikler et reflektert forhold til digitale arenaer
- kan kritisk reflektere over egen og skolens praksis i arbeidet med videreutvikling av lærerrollen og profesjonsetiske spørsmål
- mestrer norsk muntlig, norsk skriftlig både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kan vurdere og bruke relevante forskningsresultater og selv gjennomføre systematisk utviklingsarbeid
- kan i samarbeid med foresatte og faglige instanser identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- kan legge til rette for utvikling av kompetanse i entreprenørskap og for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- har god forståelse for globale spørsmål og bærekraftig utvikling

## **Generell kompetanse**

Kandidaten

- har kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet, med vekt på overgangen fra barnehage til skole og barnetrinn til ungdomstrinn
- kan bidra til profesjonelt lærerfelleskap med tanke på videreutvikling av god praksis og yrkesetisk plattform
- kan stimulere til demokratiforståelse, demokratisk deltakelse og evne til kritisk refleksjon tilpasset aktuelle klassetrinn
- kan bidra til å styrke internasjonale og flerkulturelle dimensjoner ved skolens arbeid og bidra til forståelse for samenes status som urfolk
- kan identifisere egne lærings- og kompetansebehov i tilknytning til læreryrket
- innehar en endrings- og utviklingskompetanse som grunnlag for å møte framtidens skole

## **Opptak**

Generell studiekompetanse, **og**

spesielle opptakskrav:

- minst 35 skolepoeng, **og**
- minst gjennomsnittskaraktren 3 i norsk (393 timer hovedmål, sidemål og muntlig), **og**
- minst gjennomsnittskaraktren 4 i matematikk (224 timer)

Søkere som kan dokumentere et gjennomsnitt på minimum karakteren 3,0 i matematikk (224 timer), kan tas opp dersom de består et forkurs i matematikk spesielt tilrettelagt for lærerutdanning.

Karakterkravet i matematikk gjelder ikke for søkere som kan dokumentere bestått programfag i matematikk med et omfang på minst 140 timer eller tilsvarende.

# Oppbygging og gjennomføring

## Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av både obligatoriske og valgfrie emner, samt praksisopplæring. Emnebeskrivelser fremgår av studieplan, mens praksisopplæring er omtalt i egen Plan for praksis for 4-årig grunnskolelærerutdanning som du finner her:

<https://www.hiof.no/lu/studier/praksis/glu-maglu/planer-for-praksis.html>

Utdanningens obligatorisk del utgjør 120 studiepoeng:

Matematikk - 30 studiepoeng

Norsk - 30 studiepoeng

Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) - 60 studiepoeng

Praksis - 20 uker (100 dager) - se beskrivelse lenger bak i studieplanen.

Opplæring i IKT og entreprenørskap er integrert i studiet i form av egne arbeidskrav knyttet til retten til vitnemål

Utdanningens valgbare del skal utgjøre 120 studiepoeng, og studentene velger mellom fordypning i skolefag og/eller skoler relevante fag:

1. Studiet skal normalt omfatte minst fire slike undervisningsfag, der ett av fagene skal være på 60 studiepoeng. De andre fagene må være på minst 30 studiepoeng. Ved HiØ må studentene ta 60 studiepoeng i ett av følgende tre fag; norsk, matematikk eller engelsk.
2. Ett av undervisningsfagene på 30 studiepoeng kan være skoler relevant fag (normalt i 4. studieår). HiØ avgjør om slike studier er relevante for arbeid i grunnskolen.
3. Tilsvarende studier tatt ved andre utdanningsinstitusjoner kan etter søknad innpasses i grunnskolelærerutdanning ved HiØ.
4. Hovedregelen om antall undervisningsfag kan fravikes dersom kandidatene søker masterutdanning etter bachelorgrad/tre år.

I studiets tredje år inngår også en obligatorisk bacheloroppgave. Arbeidet med oppgaven og innføring i vitenskapsteori og metode skal utgjøre 15 studiepoeng av pedagogikk og elevkunnskap (PEL). Oppgaven skal være profesjonsrettet med tematisk forankring i pedagogikk og elevkunnskap og/eller i andre fag.

Første studieår består av bare obligatoriske fag:

- PEL101 (15 studiepoeng)
- Norsk 30 studiepoeng (NOR101 og NOR102)
- Matematikk 15 studiepoeng (MAT101)

I andre studieår fortsetter studentene med de obligatoriske emnene MAT102 (15 studiepoeng) og PEL102 (15 studiepoeng) samt en valgbar enhet på 30 studiepoeng:

- Kunst og håndverk eller
- Religion, livssyn og etikk (RLE) eller
- Engelsk.

Tredje studieår har studentene de obligatoriske emnene i pedagogikk og elevkunnskap; PEL103 15 studiepoeng (høst) og PEL104 15 studiepoeng (vår) samt en valgbar enhet på 30 studiepoeng:

- Norsk 2 eller
- Matematikk 2 eller
- Engelsk 2.

I fjerde studieår må studentene velge to valgfag på 30 studiepoeng eller ett valgfag og ett skolerrelevant fag, begge på 30 studiepoeng. Valgfagene er pr dd:

- Naturfag 1 (30 studiepoeng) eller
- Kroppsøving 1 (30 studiepoeng) eller
- Musikk 1 (30 studiepoeng) eller
- Samfunnsfag 1 (30 studiepoeng)

Det skolerrelevante faget er IKT for lærere (30 studiepoeng).

Studentene kan velge profilering rettet mot Masterstudium i spesialpedagogikk og Masterstudium i fremmedspråk i skolen (engelsk), alle ved HIØ, eller relevante masterstudier ved andre institusjoner.

Studentene har også muligheter til å velge fag ved andre høyskoler og universiteter, i samråd med studieleder.

## INNHold

Læreryrket er et krevende og komplekst yrke i et samfunn som preges av mangfold og endring. Grunnskolelærerutdanningen skal kvalifisere for å utføre omfattende og sammensatte oppgaver.

I utdanningen for trinn 1-7 er hovedvekten lagt på klasseledelse, begynneropplæring og fag på barneskoletrinnet.

Følgende perspektiv ivaretas i grunnskolelærerutdanningen:

**Integrert og forskningsbasert lærerutdanning:**

Alle fag i grunnskolelærerutdanningen har ansvar for å gi studentene identitet som lærer. Fagene skal ha en klar profesjonsorientering, og fagdidaktikk og praksis skal være tydelig integrert. Undervisningen i fagene skal bygge på forskningsbasert kunnskap.

Pedagogikk og elevkunnskap skal være det samlende faget for utøvelsen av lærerrollen. Pedagogikk og elevkunnskap har også spesielt ansvar for å integrere teori og praksis. Den lærerfaglige plattformen som identifiserer og tematiserer grunnleggende og felles utfordringer, som verdier, formål, arbeids- og vurderingsformer, må skapes i samarbeid mellom pedagogikk og elevkunnskap, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

**Danning:**

Ved siden av å utdanne lærere med solid faglig kompetanse, skal studentene også utvikle etiske og historiske perspektiver på egen yrkesrolle og kritiske perspektiv på lærer-profesjonens samfunnsrolle. Kommende lærere må også ha god forståelse for globale spørsmål og bærekraftig utvikling.

**Det flerkulturelle perspektivet:**

Internasjonalisering av samfunns- og arbeidsliv forutsetter språk- og kulturkunnskap og internasjonale erfaringer. Lærere må ha kunnskap om og forståelse for det flerkulturelle samfunnet. Det innebærer oppmerksomhet om kulturelle forskjeller, og ferdigheter til å håndtere disse som en positiv ressurs. Kunnskap om menneskerettighetene og om urfolks rettigheter er sentralt i denne sammenheng. Den globale, internasjonale og flerkulturelle orienteringen må derfor prege lærerutdanningen.

**Samiske forhold og samiske elevers rettigheter:**

Grunnskolelærerutdanningene skal kvalifisere studentene for å ivareta opplæring om samiske forhold, samiske barns rettigheter og det samiske folket som anerkjent urfolk. Samisk kultur og samfunnsliv er en viktig del av den felles kulturarven. Studentene skal derfor også få kunnskap om det samiske innholdet i de nasjonale læreplanene for grunnopplæringen og om rettighetene for samiske elever.

Tilpasset opplæring:

Retten til tilpasset opplæring er forankret i opplæringsloven. Tilpasset opplæring kjennetegnes ved variasjon, for eksempel gjennom arbeidsoppgaver, lærestoff, intensitet i opplæringen, organisering av opplæringen, læremidler og arbeidsmåter. Lærere må kunne tilpasse opplæringen i forhold til mangfoldet i elevgruppen. Kunnskap om tilpasset opplæring skal ivaretas i alle fag.

Vurdering:

Lærere må kunne utvikle og kommunisere tydelige mål for opplæringen, vurdere elevenes læringsutbytte, gi elevene faglig relevante tilbakemeldinger og legge til rette for elevenes egenvurdering. Studentene skal derfor ha opplæring i å analysere og vurdere elevenes læringsprosesser og resultater, og i å gi læringsstøttende tilbakemeldinger. Lærere skal kunne vurdere elevenes læringsutbytte både med og uten karakterer, og begrunne vurderingen. Lærere må også forstå og bruke resultater fra ulike prøver, kartleggingsverktøy og kvalitetsvurderingssystemer i oppfølging av elevenes læring. Disse perspektivene må integreres i alle fagene i utdanningen.

Grunnleggende ferdigheter:

De grunnleggende ferdighetene å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne og å kunne bruke digitale verktøy, er både en forutsetning for utvikling av fagkunnskap og en del av fagkompetansen i alle fag. Hvert enkelt fag har ansvar for at studentene får kunnskap om hvordan de kan jobbe med elevenes utvikling av de grunnleggende ferdighetene i faget. Pedagogikk og elevkunnskap skal legge til rette for at studentene tilegner seg en teoretisk overbygning om grunnleggende ferdigheter, som forutsetning for arbeidet med disse i ulike fag.

## Organisering og læringsformer

### Organisering av studentene

Studentene er organisert i basisgrupper som normalt består av inntil fire studenter. Basisgruppen er den faglige og sosiale grunnenheten i studiet og skal være en arena for samarbeid om oppgaver og studiearbeid i teoridelen av studiet. I tillegg utgjør basisgruppen som regel en praksisgruppe. Hensikten med denne organiseringen er at basisgruppen skal sikre læring gjennom samarbeid og kommunikasjon, og være en trening for framtidig samarbeid i lærerteam i grunnskolen.

### Organisering av lærerne

Lærerne som har undervisningsansvar er organisert i tverrfaglige lærerteam som ledes av en eller to trinnledere. Hver lærer er basisgruppeveileder og gir generell studieveiledning til en eller flere basisgrupper. Det skal være minst fire veiledningsmøter pr. semester, og det er basisgruppeveilederne som innkaller til disse møtene.

Lærerne er også samarbeidskontakter med sine basisgruppers praksisskoler og har ansvar for å kontakte skolene og avtale tid for oppfølging av basisgruppene i praksis. Før hver praksisperiode avtaler hver basisgruppe, basisgruppeveileder og praksislærer hvordan samarbeidet for praksisperioden skal foregå. Praksisskolene skal ha oppfølging fra basisgruppeveileder minst én gang pr. semester. I tillegg får studentene oppfølging i praksis av en PEL-lærer som er hovedveileder. Erfaringene fra samarbeidet og oppfølgingen på praksisskolene oppsummeres jevnlig på lærerteammøtene.

### Arbeids- og undervisningsformer

Grunnskolelærerutdanningen 1-7 ved HiØ har et hovedfokus på at studentene skal få erfaring med yrkesrelevante arbeids- og vurderingsformer. Oppgaver og dokumentasjonsformer integrerer fag, fagdidaktikk og praksisopplæring, slik at en oppnår helhet og sammenheng i studiet. Dette innebærer at undervisningen både speiler og bidrar til å utvikle de læringsperspektivene som læreplanen i grunnskolen formidler. I praksis betyr dette at undervisningen ved høgsolen veksler mellom formidlingspreget undervisning og veiledet studentaktivitet. Dette realiseres ved at undervisningen knyttes opp mot praksisbasert studentaktivitet. Undervisningen er eksemplarisk og viser perspektiver på læring som også vektlegger at læring er en sosial aktivitet knyttet til det sosiokulturelle samspillet mellom studenter og mellom studenter og lærere.

*Arbeidsformene skal legges opp slik at studentene:*

- arbeider med innhold fra ulike fag og læringsarenaer
- henter informasjon fra ulike kilder og vurderer kildene kritisk og selvstendig
- deltar i planlegging, gjennomføring og vurdering av de ulike delene av utdanningen
- gjør seg kjent med og analyserer forskning, ulike kartleggingsverktøy og det nasjonale vurderingssystemet
- får erfaring med metoder som fremmer entreprenørskap på ulike nivåer
- får anledning til estetisk utfoldelse, opplevelse og erkjennelse
- bearbeider yrkesetiske spørsmål
- framfører og formidler stoff for ulike mottakergrupper
- arbeider variert med læremidler (både analoge og digitale) og vurderer læremidlene kritisk
- får anledning til å integrere IKT naturlig i sitt daglige studiearbeid, både i undervisningssituasjoner og i selvstudier

### **Bruk av bibliotek**

Biblioteket gir viktige bidrag til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk.

Den grunnleggende bibliotekundervisningen vil bestå av to dobbelttimer; en innføring i informasjonssøk ved studiestart og spesialisert informasjonssøk samt innføring i referanseteknikk. I tillegg vil biblioteket, sammen med faglærerne, integrere undervisning om skolebibliotekets rolle i læringsmiljøet, utvikling av informasjonskompetanse, opphavsrett og kildekritikk i den ordinære undervisningen i fagene. Organiseringen av dette vil framgå av de enkelte semesterplanene.

### **Bruk av IKT**

Studentene skal utvikle digital kompetanse i form av IKT-ferdigheter og innsiktsfull bruk av IKT i eget studiearbeid, praksisopplæringen og fritid, i tråd med forventningene til en lærers kompetanse i en IKT-basert utdanningsvirksomhet. Fronter er utdanningens læringsplattform og det forventes at studentene bruker denne aktivt hver dag til blant annet å søke oppdatert informasjon fra lærere, og finne ulike planer og oversikter. I tillegg forventes det at studentene sjekker sin e-post (hiof-mail) hver dag.

Studentene:

- skal utvikle en offensiv holdning til ny teknologi.
- skal kunne skrive rapporter, notater, lage ukeplaner osv. gjennom å utnytte tekstbehandling og andre digitale verktøy.
- skal kunne bruke verktøyprogrammer som tekstbehandling, regneark, presentasjonsprogram, digitale fortellinger, webverktøy, nettverksapplikasjoner, bildebehandling, animasjon, film og multimedieprogrammer i egen undervisning, og lære elevene hvordan verktøyene kan brukes i det daglige læringsarbeidet.
- skal kunne bruke fri- og gratis programvare og Web 2.0-programvare i egen undervisning.
- skal kjenne elektroniske læremidler (åpne, nettbaserte og lukkede), kunne bruke dem integrert i egen undervisning, og som en del av en pedagogisk helhet og kunne bruke sin digitale kompetanse til å kritisk kunne vurdere bruk av nye digitale ressurser.
- skal som ferdigutdannede lærere kunne gi og motta informasjon om klassen/skolen i et digitalt læringsmiljø (fagstoff, ukeplaner, osv.) og ha digital kompetanse som omfatter samarbeid og kommunikasjon om læring, kontakt med elever/foreldre med e-post, SMS, sanntidskommunikasjon, direkte meldingstjenester eller i et digitalt læringsmiljø (LMS).
- skal utvikle kompetanse i å bruke Internett som informasjonskilde i eget læringsarbeid og til å presentere egne læringsresultater.
- skal kunne bruke digitale tavler og programvare som følger med slike tavler pedagogisk.
- skal kunne fylle LMS og websider med egenproduserte digitale læremidler.
- skal som framtidige lærere kunne hjelpe elever til å bruke Internett til å finne informasjon, utvikle kildekritiske holdninger og ferdigheter og til presentasjon av læringsresultater.
- må kjenne bruken av sosiale medier og kunne veilede elever til ansvarlig bruk.
- skal kunne lage ressurswebsider og være veiledere/pedagogiske inspiratorer på Internett.
- skal også kjenne elevenes fritidsbruk av IKT, og ha kompetanse og innsikt til å kunne utfordre teknologien i et sosialiseringsperspektiv.
- skal utvikle motivasjon for å ta i bruk og utprøve ny programvare og teknologi.

Tilrettelegging av infrastruktur, utstyrspakke, opplæring og brukerstøtte ved HiØ skal ha en kvalitet og organisering som kan være grunnlag for at studenter og lærere utvikler digital kompetanse gjennom integrert bruk av IKT i studiet og på praksis:

- Studenter og lærere arbeider med egne, bærbare PC-er.
- Grunnlaget er Internett-tilgang gjennom godt utbygd fastnett og/eller trådløst nett på høgsolen og praksisskoler.
- Kommunikasjon: Webbasert e-post, digitalt læringsmiljø, studiets websider, sanntidskommunikasjon, direktemeldingstjenester og ulike sosiale medier.
- Avdelingen legger til rette for utlån av videokamera, webkamera, digital kamera, scannere og utvikler et godt servicetilbud som omfatter et eget supportsystem tilknyttet IT-driftavdelingen og Helpdesk.

*IKT-kompetanse utvikles ved at:*

a) Undervisningen på høgsolen og praksisopplæringen utnytter og etterspør digitale ressurser og kompetanse hos studentene, og ved at integrert bruk av IKT også knyttes til elevaktive og studentaktive arbeidsmåter i emnene og relateres til arbeid med grunnleggende ferdigheter.

b) Studentene bør delta aktivt i opplæringstiltak knyttet til IKT, og de må utføre alle arbeidskrav som er knyttet det obligatoriske kurset i IKT-opplæring gjennom det første studieåret.

### **Egenaktivitet:**

1. Undervisningen varierer mellom fag- og fagdidaktikk og profesjonsdager med temaundervisning. Én dag pr. uke er satt av til profesjonsdag, der blant annet grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, vurdering, flerkulturelle og samiske perspektiver og ulike arbeidsmåter i skolen taes opp. I temaundervisningen vil det være bidrag fra praksislærere og andre gjesteforelesere, sammen med høgsolens lærere. Arbeidet kan også omfatte praksisrelaterte studieprosjekter, egenstudier og gruppearbeid knyttet til tverrfaglige tema. Noe av arbeidet kan også bli knyttet til oppgaver i fagene. (Se oversikten over arbeidskrav i studieprogrammet og egen plan for profesjonsdagene). Profesjonsdagene er forankret i PEL-faget.

2. Studentene har ansvar for å utvikle profesjonskompetanse. De skal gjennomføre et jevnt studiearbeid gjennom hele studieåret, og de har ansvar for å forberede seg godt til aktivitetene på høgsolen og i praksisopplæringen. Forventet studieinnsats pr uke er minst 40 timer inkludert undervisning. Dette innebærer at studentene, i tillegg til aktiv deltakelse i de ulike læringsaktivitetene, også har ansvar for et grundig for- og etterarbeid til disse aktivitetene.

Studentene har selv ansvar for å skaffe seg den informasjonen som gjøres tilgjengelig om aktivitetene på høgsolen og i praksisopplæringen. De må derfor sjekke e-post og informasjonswebsider/Fronter daglig og bidra aktivt på både felles samarbeidsmøter og på de nettbaserte konferansene.

### **Obligatorisk deltakelse:**

Det er obligatorisk deltakelse i basisgruppens aktiviteter når de er knyttet til arbeid med arbeidskrav i emnene eller i praksis, slik dette er beskrevet i emnebeskrivelsene og i [Plan for praksis for Grunnskoleutdanning 1-7](#).

Det er også obligatorisk deltakelse på startsamlingen ved studiestart i første studieår, ved semesterstart senere i studiet og på samlinger med framlegg av prosjekter eller studentarbeider i hele studieperioden som studieplanen omfatter.

Hvert semester i hvert studieår skal studentene delta på profesjonsdagene. Kravet om tilstedeværelse på profesjonsdagene er det samme som for PEL-faget.

Studentene arrangerer en bachelorkonferanse i 4. studieår og presenterer sine Bacheloroppgaver for andre GLU-studenter på 1.-3.trinn og praksisskoler.

Skoleovertakelse i 4. studieår; planlegging, gjennomføring og evaluering. Informasjon om skoleovertakelse står i "Håndbok for skoleovertakelse".

Gjennomføring av 20 uker (100 dager) veiledet praksisopplæring er obligatorisk for alle studenter. Alle dagene skal gjennomføres og fravær må tas igjen umiddelbart etter praksisperioden.



## Informasjon om organisering og innhold i undervisningen:

Ved semesterstart legger emneansvarlige lærere ut semesterplan for hvert emne på årstrinnets nettsted. Den daglige undervisningen koordineres og organiseres ved hjelp av en felles digital ukeplan/semesterplan for alle emnene. Trinnleder oppdaterer ukeplanen og trinnets Fronterrom, mens emneansvarlige lærere oppdaterer emnets nettsted og organiserer undervisningsrelatert kommunikasjon i det digitale læringsmiljøet.

## Arbeidskrav:

Emnene i grunnskolelærerutdanningen omfatter både vilkår for framstilling til eksamen, i form av obligatoriske arbeidskrav som må utføres, og ulike vurderingsformer knyttet til eksamen i de enkelte emnene. Hovedprinsippene for dette er:

1. Emnebeskrivelsen inneholder obligatoriske oppgaver/arbeidskrav som studentene skal utføre i gruppe eller enkeltvis. I emnebeskrivelsen framgår det hva slags veiledning og tilbakemelding studentene skal få på disse arbeidene.
2. I hvert semester i de tre første årene gjøres det tilgjengelig en felles uke/semesterplan for trinnet, der arbeidskravene og undervisningstemaene synliggjøres.
3. Studentene har to forsøk på å få godkjent et arbeidskrav dersom ikke annet er nevnt i emnebeskrivelsene i hvert fag.

Detaljer om arbeidskrav fremgår av den enkelte emnebeskrivelse. I tillegg til de fullførte og godkjente arbeidskravene som fremgår av emnebeskrivelsene, kreves det følgende for å få vitnemål:

- godkjent gjennomføring av 30 timers IKT-opplæring (1.-2. semester) og 30 timers kurs og prosjektarbeid i entreprenørskap (5. semester); planlegge, gjennomføre og presentere arbeid knyttet til entreprenørskap. Se også egne emnebeskrivelser for disse kursene.
- et eller flere studieprosjekt hvert semester (inkludert deltakelse på leirskole/leirskoleprosjekt første semester)
- godkjent gjennomføring av praksisopplæring (se [Plan for praksisopplæring](#))

Undervisningen i fagene bygger på oppdatert forskningsbasert kunnskap. Akademisk skriving er integrert i undervisningsopplegget og arbeidskravene i fagene.

Dersom disse tverrfaglige arbeidskravene ikke er fullført og godkjent i tråd med retningslinjene, vil studenten normalt miste retten til vitnemål.

## Progresjonskrav

For å kunne starte i 3. studieår, må studentene ha bestått praksisopplæringen i 1. og 2. studieår, bestått PEL 101 og produsert minst 90 studiepoeng.

For å kunne starte med emnet 104 i PEL, må studentene ha bestått begge emnene 101 og 102.

For å kunne starte i 4. studieår må Bacheloroppgaven være bestått.

## Praksis

Praksisopplæringen i grunnskolens 1.-7. trinn utgjør en sentral læringsarena i utdanningen og er integrert i fagenes undervisning. Omfanget på praksisopplæringen er 20 uker (100 dager) fordelt over fire år; 6 uker i første, andre og tredje studieår, og 2 uker i fjerde studieår. Se mer informasjon i utdanningens Plan for praksisopplæring for Grunnskolelærerutdanning 1-7.

## Forsknings- og utviklingsarbeid

I Grunnskolelærerutdanningens 6. semester (3. studieår) skal studentene gjennomføre et forsknings- og utviklingsarbeid i forbindelse med en bacheloroppgave knyttet til et fagområde fra PEL og evt. et valgfag studenten har i sin studieportefølje. Omfanget på bacheloroppgaven er 15 studiepoeng. Bacheloroppgaven kan bygge videre på, eller kobles til forsknings- og utviklingsarbeid i valgfagene. Se mer informasjon om bacheloroppgaven i emnebeskrivelsen til PEL 104.

# Internasjonalisering

Grunnskolelærerstudiet skal preges av at studentene ser fag og lærerarbeid i et internasjonalt perspektiv. Det innebærer at det legges til rette for kontakt med tilsvarende utdanningsinstitusjoner i andre land og for utveksling av lærere og studenter som ønsker å arbeide spesielt med internasjonale spørsmål knyttet til utdanning og læring.

Studenter oppfordres til å ta deler av studiene og/eller praksisopplæring ved en av HiØs samarbeidsinstitusjoner i utlandet.

## 1. Studier i utlandet, 1-2 semestre

- Hele eller deler av studiene i den valgbare delen av utdanningen kan bestå av studier i utlandet. Forutsetningen er at det foreligger en forhåndsgodkjenning fra vår institusjon, basert på kriteriene i de nasjonale retningslinjene, og at det kan organiseres nødvendig praksisopplæring, enten under utenlandsoppholdet eller før/etter utenlandsopphold.
- Studenter som er interessert i et internasjonalt semester/semestre, kontakt Internasjonal koordinator på avdelingen eller Internasjonalt kontor senest høstsemesteret i 2.studieår.
- Internasjonalt semester/semestre er lagt til 4.studieår. Det er også mulig å gjennomføre internasjonalt semester/semestre i 3.studieår.
- Avdelingen har bl.a. avtaler med:
  - Queensland University of Technology i Australia
  - Marnix Academie University for Teacher Education i Nederland
  - Nelson Mandela Metropolitan University i Sør-Afrika
  - Pacific Lutheran University i USA
- På høgskolens [websider for internasjonalisering](#) vil man finne mer detaljert informasjon om institusjoner i utlandet som høgskolen har utvekslingsavtaler med.

## 2. Praksisopplæring i utlandet, inntil 5 uker

- Praksisopplæringen kan omfatte praksisopphold ved skoler i utlandet. Slike alternative praksistiltak kan organiseres i samarbeid med utenlandske lærerutdanningsinstitusjoner eller ved direkte kontakt med grunnskoler. Forutsetningen er at oppholdene forhåndsgodkjennes av vår institusjon, i samsvar med kravene til praksisopplæring i de nasjonale retningslinjene og i vår institusjons plan for praksis.
- Internasjonal koordinator på avdelingen vil være behjelpelig med å tilrettelegge praksis i utlandet.
- Avdelingen har bl.a. samarbeidsavtaler i Malawi og Thailand.

På [avdelingens webside](#) vil man finne mer detaljert informasjon om hvordan utveksling kan innpasses i studiet.

Andre internasjonale og flerkulturelle dimensjoner i studiet vil framgå av emnebeskrivelsene, for eksempel engelskspråklig pensum og utenlandske gjesteforelesere.

# Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs utvalg for utdanningskvalitet gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av høgskolens studieprogrammer (kalt EVA2).
- Programevaluering gjennomføres en gang pr. studieår i regi av Avdeling for lærerutdanning. Studieleder er ansvarlig for gjennomføring av programevalueringen.
- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3). Studentene får anledning til å delta i nettbaserte evalueringer av undervisning og egen læringsaktivitet på emnenivå hvert semester. Se emnebeskrivelser for detaljer.

# Tilbakemelding underveis

Vurderingsformene legges opp slik at studentene:

- møter vurdering både underveis og til slutt i emnene
- ser sammenheng mellom praksis og teori og mellom fag
- opplever varierte vurderingsformer, tilpasset resultatbeskrivelsene og arbeidsformene i studiet
- blir kjent med aktuelle vurderingsformer i grunnskolen
- får veiledning og støtte i sin egen læring og personlige utvikling

Grunnskolelærerutdanningen ved HiØ omfatter følgende tiltak for vurdering underveis i studiet:

1. Studiene er delt i emnegrupper bestående av emner på 15 stp. fordelt på flere semestre. Emnene avsluttes med eksamen, og dette gir studentene en jevn tilbakemelding om egen utvikling.
2. Arbeidskravene fordeler oppgaverettet studiearbeid over hele semesteret, og det er beskrevet i emnebeskrivelsene hva slags tilbakemelding som gis på de enkelte oppgavene som følger av arbeidskravene.
3. Obligatorisk individuell utdanningssamtale som danner grunnlaget for utdanningsplanen gjennomføres årlig, slik at studenten får veiledning underveis og oversikt over egen studieframgang. Det er basisgruppeveileder som inviterer studenten til samtalen.
4. Studenter som ønsker mer veiledning får tilbud om studentsamtale med studieleder, studieveileder eller en av høgskolens lærere.
5. Basisgruppene får gruppeveiledning av sin basisgruppeveileder i forhold til generell studiesituasjon og arbeidsprosesser knyttet til arbeidskrav og mappeoppgaver (minst 4 ganger pr. semester).
6. Studentene får muntlig og skriftlig tilbakemelding på sin innsats i praksisopplæringen hvert semester. Det skjer i form av veiledning under praksisperioden, med vurderingsrapport fra praksisskolen hvert semester; en midtveisvurdering for praksisgjennomføringen i høstsemesteret og en sluttvurdering for praksisgjennomføringen i både høst- og vårsemesteret.

## Vurdering

For informasjon om bestemmelser tilknyttet eksamen, se [Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold](#).

### **Vilkår for framstilling til eksamen**

Alle arbeidskrav i et emne må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen. Studenter som ikke har fullført eller fått godkjent arbeidskrav meldes av eksamen.

### **Avsluttende vurdering**

Det benyttes varierte vurderingsformer på studiet. Studentene skal ha både skriftlig eksamen, muntlig eksamen, mappevurdering og presentasjoner.

Se emnebeskrivelsene for detaljert informasjon om sluttvurdering.

I grunnskolelærerutdanningen ved HiØ brukes bokstavkarakterene A - F ved eksamen i alle emner, der A er beste karakter og F er 'ikke bestått'.

Unntak: Praksis, som vurderes med Bestått/Ikke bestått.

## **Plagiatkontroll/fusk**

Bacheloroppgaver skal til elektronisk plagiatkontroll. Andre emner og arbeidskrav kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk. Se for øvrig Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold.

## **Vilkår for utstedelse av vitnemål**

I tillegg til fullført og bestått alle eksamener og praksisopplæring kreves det at studentene

- fullfører (og får godkjent) kurs i grunnleggende IKT-opplæring i løpet av de to første studieårene, i tråd med frister i emnebeskrivelsene.
- fullfører (og får godkjent) kurs/prosjekt i entreprenørskap i løpet av tredje studieår, i tråd med frister i emnebeskrivelsene.
- fullfører (og får godkjent) studieprosjekter og andre obligatoriske oppgaver beskrevet i studieplanen i tråd med frister og retningslinjer i semesterplanen.
- fullfører (og får godkjent) profesjonsdager, i tråd med frister og informasjon oppgitt i planen for profesjonsdager

## **Litteratur**

Litteraturliste vil fremgå av den enkelte emnebeskrivelse. Litteraturlister som er publisert for emner frem i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

## **Jobb og videre studier**

Grunnskolelærerutdanningene er tilrettelagt for at studenter kan starte et masterprogram etter tredje studieår. Ved HIØ kan studentene som tar *Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng)* velge mellom masterprogrammene *Spesialpedagogikk og Fremmedspråk i skolen, engelsk*. Masterprogrammene er tilpasset slik at de første 60 studiepoengene i ett av masterprogrammene tilsvarer fjerde året i grunnskolelærerstudiet. Studenter vil etter de første 60 studiepoengene i et av masterprogrammene være kvalifisert grunnskolelærer gitt at fagkombinasjoner og praksiskrav for øvrig er godkjent. Med en masterutdanning vil man i skolen få tittelen lektor.

## **Studieplanen er godkjent og revidert**

### **Studieplanen er godkjent**

Dekan Eystein Arntzen, 16. juni 2010

### **Studieplanen er revidert**

Studieleder Kjersti Berggraf Jacobsen, 31. mars 2016

### **Studieplanen gjelder for**

Studieplanen gjelder for perioden 2016 - 2020, dvs. studenter som starter på 4-årig grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn høsten 2016.

# Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

## Høst 2016

### Obligatoriske emner

LBNOR10110

Språkkunnskap, tekstkunnskap og litteraturformidling (1-7)

15 stp

LBPEL116 · Del 1 av 2

Tilrettelegging for elevens læring og utvikling (1-7)


### Obligatoriske kurs

LGRLIKT15 · Del 1 av 2

Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer)

## Praksis GLU1-7

LBPRAKSIS · Del 1 av 2

Praksis 1. studieår, 6 uker, GLU1-7  Emneside mangler

## Vår 2017

### Obligatoriske emner

LBMAT10110

Matematikk 101 (1-7)

15 stp

LBNOR10210

Barnelitteratur, elevtekstar og lese- og skriveopplæring (1-7)


15 stp

LBPEL116 · Del 2 av 2

Tilrettelegging for elevens læring og utvikling (1-7)

15 stp

GLNDM0000

Nasjonal deleksamen i matematikk  Emneside mangler

0 stp

### Obligatoriske kurs


LGRLIKT15 · Del 2 av 2

Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer)

0 stp

## Praksis GLU1-7

LBPRAKSIS · Del 2 av 2

Praksis 1. studieår, 6 uker, GLU1-7  Emneside mangler

0 stp

## Høst 2017

### Obligatoriske emner

LBMAT10210

Matematikk 102 (1-7)

15 stp

LBPEL213 · Del 1 av 2

Den lærende elev i skole og samfunn (1-7)

### Praksis GLU1-7

LBPRAKSIS · Del 1 av 2

Praksis 2. studieår, 6 uker, GLU1-7  Emneside mangler

### Engelsk 1 (1-7)

SFEG110214

Engelsk: Språk og kommunikasjon (1-7)

15 stp

### Kunst og håndverk 1 (1-7)

LBKHV10111

Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form) (1-7)

15 stp

### RLE 1 (1-7)

LBRL10115

Introduksjon til livssyn, filosofi, hinduisme, buddhisme og islam (1-7)

15 stp

## Vår 2018

### Obligatoriske emner

LBPEL213 · Del 2 av 2

Den lærende elev i skole og samfunn (1-7)

15 stp

### Praksis GLU1-7

LBPRAKSIS · Del 2 av 2

Praksis 2. studieår, 6 uker, GLU1-7  Emneside mangler

0 stp

## Engelsk 1 (1-7)

SFEG110114

Engelsk: Kulturstudier: Nord-Amerika (1-7)

15 stp

## Kunst og håndverk 1 (1-7)

LBKHV10211

Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3- dimensjonal form) (1-7)

15 stp

## RLE 1 (1-7)

LBRL10215

Introduksjon til etikk, jødedom og kristendom (1-7)

15 stp

## Høst 2018

### Obligatoriske emner

LBPEL310

Lærers profesjonelle rolle og identitet (1-7)

15 stp

### Obligatoriske kurs


LGRENT10

Entreprenørskap i skolen (30 timer)

0 stp

## Praksis GLU1-7

LBPRAKSIS163 · Del 1 av 2

Praksis 3. studieår, 6 uker, GLU1-7  Emneside mangler

## Norsk 2 (1-7)

LBNOR10417

Litteraturhistorie og -formidling på tvers av medier (1-7)

15 stp

## Matematikk 2 (1-7)

LBMAT10311

Måling, tall og algebra og funksjoner (1-7)

15 stp

## Engelsk 2 (1-7)

SFEG112014

Engelsk: Kulturstudier: Det britiske samveldet (1-7)

15 stp

## Vår 2019

### Obligatoriske emner

LBPEL410

Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode (1-7)

15 stp

### Praksis GLU1-7

LBPRAKSIS163 · Del 2 av 2

Praksis 3. studieår, 6 uker, GLU1-7  Emneside mangler

0 stp

### Norsk 2 (1-7)

LBNOR10312

Den andre lese- og skriveopplæringa. Skriftleg og munnleg norsk etter 1800 (1-7)

15 stp

### Matematikk 2 (1-7)

LBMAT10411

Geometri, statistikk og sannsynlighet (1-7)

15 stp

### Engelsk 2 (1-7)

SFEG112310

Engelsk: Grammatikk og fonetikk 1-7

15 stp

## Høst 2019

### Musikk 1 (1-7)

LBMUS10111

Musikkteoretisk grunnlag, musisere, lytte og danse (1-7)

15 stp

### Samfunnsfag 1 (1-7)

LBSAM10319

Historie, samfunnskunnskap og geografi (1-7)

15 stp

### Kroppsøving 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7



LBKRO10219

Inkluderende kroppsøving i et mangfoldig samfunn (1-7)

15 stp

## Naturfag 1 (1-7)

LBNF10111

Naturglede (1-7)

15 stp

## IKT for lærere 1

LA101IKT14


Innføring i informasjons- og kommunikasjonsteknologi

15 stp

## Vår 2020

### Praksis GLU1-7

LBPRAKSIS164

Praksis 4. studieår, 2 uker, GLU1-7  Emneside mangler

0 stp

## Musikk 1 (1-7)

LBMUS10211

Undervise, skape, forstå og utøve (1-7)

15 stp

## Samfunnsfag 1 (1-7)

LBSAM10219

Samfunnskunnskap og historie (1-7)

15 stp

## Kroppsøving 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7

LBKRO10119

Praktisk undervisning og læring i bevegelse (1-7)

15 stp

## Naturfag 1 (1-7)

LBNF10211

Kropp og helse, økologi og uteskole (1-7)

15 stp

## IKT for lærere 1

L102IKT15

Pedagogisk bruk av IKT

15 stp



# **Emner som ikke er tatt med**

## **Emnesiden finne ikke**

- LBPRAKSIS 2016h
- GLNDM0000 2017v
- LBPRAKSIS163 2018h
- LBPRAKSIS164 2020v

# LBNOR10110 Språkkunnskap, tekstkunnskap og litteraturformidling (1-7) (Høst 2016)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Karine Stjernholm

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng)*.

## Undervisningssemester

1. semester (høst).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hvordan barn utvikler språk og begrep, muntlig og skriftlig

- har bred kunnskap om språket som system og språket i bruk og innsikt i forholdet mellom talemålsvariasjon og skriftspråksnormering
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske begreper og perspektiver
- har kunnskap om litteratur fra nyere tid som retter seg mot ungdom og voksne lesere
- har kunnskap om flerspråklighet, flerspråklig praksis og om det å lære norsk som et andrespråk
- har kunnskap om den gjeldende læreplanen for skolens norskfag

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 1. til 7. trinn og grunngi faglige valg
- kan legge til rette for og stimulere elever til variert muntlig bruk av språket
- kan legge til rette for at elevene kan skrive i ulike sjangrer og medium
- kan reflektere over teksters kvalitet og bruksområde og legge til rette for, gjennomføre og vurdere samtaler om litteratur
- kan formidle norskfaglige innsikter og tilpasse form og innhold til ulike målgrupper
- kan analysere og tolke ulike typer tekster og formidle litteratur på varierte måter

### **Generell kompetanse**

Studenten

- er sikker muntlig språkbruker og stø i skriftlig bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevene og oppfordre dem til aktiv deltaking i det offentlige liv

## **Innhold**

Emnet tar for seg tre hovedtema:

- Tekstkunnskap
- Litteraturformidling
- Språkkunnskap

Temaet tekstkunnskap tar for seg arbeid med skriftlige og muntlige tekster i et retorisk og didaktisk perspektiv. I temaet litteraturformidling står litteraturdidaktikk, lesestimulering og lese lyst sentralt. I temaet språkkunnskap er hovedvekten lagt på språket som system, og arbeidet med tema som fonologi, morfologi og syntaks skal ha et tydelig didaktisk og kontrastivt perspektiv. I tillegg handler temaet om barns språkutvikling, skriftspråksnormering og språklig mangfold med vekt på norsk, samisk og minoritetsspråk.

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene lære om ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1-7. Det flerspråklige og flerkulturelle perspektivet vil bli integrert i alle tre hovedtemaene.

## **Undervisnings- og læringsformer**

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærmingen til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesinger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid, og lærestoffet skal bygge på anerkjent forskningsbasert kunnskap. I lærerutdanninga spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon knyttet mot emnets læringsutbytte.

**Informasjons- og kommunikasjonsteknologi** skal også gå inn som en sentral del av norskstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

**Biblioteket:** Norskfaget samarbeider dessuten med høgskolens bibliotek om tema som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Studentene har tre uker praksis. I minst en av mappeoppgavene (se pkt. Arbeidskrav) skal studentene bruke erfaringene de har gjort i praksisperioden i norskfaget eller andre fag.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

### Mappeoppgaver

Studentene får i løpet av semesteret fire oppgaver av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til temaene det arbeides med (inkludert oppgave i praksisperioden). Arbeidene lagres digitalt i en arbeidsmappe. Tilbakemelding på disse arbeidene vil dels være fra faglærere og dels fra andre studenter, og noen av arbeidene kan dessuten være gjenstand for egenrevisning.

Alle fire mappeoppgavene må være godkjent av faglærer før studenten kan framstille seg til eksamen.

## Eksamen

### Muntlig, individuell eksamen. Varighet: ca 35 minutter.

Den muntlige eksaminasjonen foregår normalt i to deler. Først presenterer kandidaten en selvvalgt tekst fra arbeidsmappa. Presentasjonen skal være mest mulig reflekterende rundt egen arbeidsprosess, og ikke bare være et referat av innholdet i fagteksten. Presentasjonen skal normalt ta 3-5 minutter. Deretter følger en eksaminasjonsdel på omlag 30 minutter, der sensorene og kandidaten har en faglig samtale med utgangspunkt i ett eller flere av temaene i mappearbeidene eller pensumlitteraturen.

Tillatte hjelpemidler: ingen.

Det gis bokstavkarakterer fra A-F.

Intern og ekstern sensur.

## Evaluering av emnet

Fagansvarlig har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærergruppa som er knyttet til emnet, og studieleder.

## Litteratur

**Litteraturlisten er sist oppdatert 27. juni 2014.**

### Teoripensum:

Høygård, Anne: Barns språkutvikling, Universitetsforlaget 2.utgave 2006.

Iversen, Otnes, Solem: Grammatikken i bruk - i tekst og klasserom, Cappelen 2004

Kibsgaard og Husby: Norsk som andrespråk: barnehage og barnetrinn,. Universitetsforlaget 2009

Mjør mfl: Barnelitteratur - sjangrar og teksttypar, CAF 2012

Penne, Sylvi og Frøydis Hertzberg: Muntlige tekster i klasserommet, Universitetsforlaget 2008

Traavik, Hilde og Benthe K. Jansson (2013): Norsk boka 1. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7. Universitetsforlaget

Primærtetekster:

#### • **Bildebøker**

Gro Dahle: Snill

Jon Fosse: Kant

Torill Kove: Den danske dikteren

Bjørn Sortland: Det hjertet husker

#### • **Lettlesbøker**

Nancy Riveland og Anna Fiske: Randi bur i koffert

Brit Bildøen: Huset Goggenheim

Erna Osland: Ivar Aasen- ei historie om kjærleik

Boka ligger på nettet:

<http://www.nb.no/nbsok/nb/9c5fb4facfa4cf9a3572776b5c28ef77.nbdigital;jsessionid=65500700368C8B1BE0897997E21947B8.nbdigital3?lang=en#39>

#### • **Seks verker fra nyere barne- og ungdomslitteratur**

Rune Belsvik: Den kjempestore, småstilige Dustefjertboka

Erlend Loe: Kurt IV

Klaus Hagerup: Høyere enn himmelen Boka ligger på nettet:

<http://www.nb.no/nbsok/nb/7f528992459c385ef04bfc601eada439.nbdigital;jsessionid=9631FA5C69BB87B5D2BE9ADD31FA63E0.nbdigital2?lang=en#0>

Maria Parr: Vaffelhjarte

Kim Fupz Aakeson: Engelbert H og den siste chance





# LBPEL116 Tilrettelegging for elevens læring og utvikling (1-7) (Høst 2016–Vår 2017)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Knut Ove Æsøy

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** 1 år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår i fagområdet *Pedagogikk og elevkunnskap*, forkortet PEL. Emnet er obligatorisk i *Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn (240 studiepoeng)*.

## Undervisningssemester

Emnet går over 1. og 2. semester (høst og vår) der undervisning og vurdering vektlegges sterkest i høstsemesteret.

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om klasseledelse, varierte arbeidsmåter og vurderingsformer i skolen
- har kunnskap om læring og læreprosesser

- har kunnskap om begynneropplæringen for ulike elevgrupper
- har kunnskap om de grunnleggende ferdighetene som basis for læring og hvordan disse kan utvikles
- har kunnskap om bruk av digitale verktøy
- har kunnskap om sammenhenger mellom lærerens ledelse av læringsarbeid, utvikling av et godt læringsmiljø og et inkluderende læringsfellesskap
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale styringsdokumentene som regulerer skolens virksomhet og om utfordringer som ligger i realiseringen av intensjonene i dem
- har kunnskap om grunnleggende profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer som regulerer undervisning og læring i skolen
- har kunnskap om systematisk observasjon av elevenes læringsarbeid

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- kan legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling av grunnleggende ferdigheter
- kan forklare relasjoner mellom faglig innhold, arbeidsmåter og vurdering
- kan legge til rette for læring og vurdering for læring i elevfellesskapet
- kan vurdere ulike læremidler og reflektere over didaktiske muligheter med bruk av IKT
- kan gjennomføre læreplananalyse med vekt på de grunnleggende ferdighetene

### **Generell kompetanse**

Studenten

- kan vurdere, veilede og gi omsorg til den enkelte elev
- kan legge til rette for gjensidig ansvar og utholdenhet i læringsarbeidet
- kan forstå sammenhenger mellom relevant forskning og muligheter i pedagogisk praksis

## **Innhold**

Emnet er bygd opp rundt temaene læring, didaktikk, styringsdokumenter, ledelse, etikk og vitenskapelig forskningsmetode;

*Læring:* Sentrale begreper er læringsteorier, læringsstrategier, læringsprosesser, begynneropplæring, de grunnleggende ferdighetene og vurdering for læring.

*Didaktikk:* Læren om planlegging, tilrettelegging, varierte arbeidsmåter, gjennomføring og vurdering av undervisning.

*Styringsdokumenter:* Opplæringslova og Kunnskapsløftet (LK06).

*Ledelse:* Klasseledelse og ledelse av læringsarbeid.

*Etikk:* Profesjonsetiske dilemma knyttet til læring og læringsmiljø.

*Vitenskapelig forskningsmetode:* Akademisk skriving, observasjon som metode og forståelse av forskningens betydning for praksisfeltet.

## **Undervisnings- og læringsformer**

Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) er det overordnede profesjonsfaget i lærerutdanningen der lærestoffet bygger på anerkjent forskningsbasert kunnskap.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter de vil trenge i læreyrket samt utvikle profesjonsidentitet, blir det lagt vekt på aktiviteter og undervisningsformer som krever ferdigheter i å lede, formidle, kommunisere, leke, samarbeide, samt veilede og vurdere medstudenter. Selvvurdering og selvrefleksjon vektlegges også.

Undervisningen bygger på oppdatert forskningsbasert kunnskap.

Emnet er lagt opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, profesjonsdager, gruppearbeid, seminarer, ulike tekstproduksjoner og selvstudium. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse, drøfting, refleksjon og styrking av profesjonen.

Læringsprosessene på profesjonsdagene er først og fremst drevet av studentenes deltakelse og aktivitet. Profesjonsdagene er flerfaglige og skal legge til rette for refleksjon og dialog.

Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til arbeidskrav.

Utdanningen skal bevisstgjøre studentene på digitale mediers muligheter og begrensninger.

Det er studentens ansvar å tilegne seg innholdet i litteratur og undervisning som grunnlag for å nå emnets læringsutbytte. Ikke alle temaer innen emnet kan behandles i forelesninger eller seminar.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet i **høstsemesteret** er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Praksis gjennomføres i to perioder på tre uker i høst- og vårsemesteret. Erfaringer fra praksis, og for- og etterarbeid knyttet til praksis står sentralt i undervisningen.

Praksisrefleksjonene etter hver periode skal være en del av praksisrapporteringen knyttet til ett eller flere sentrale tema i PEL-undervisningen. Tid for praksisperioder og frist for praksisrapportering framgår av semesterplanen. Se også egen *Plan for praksis*.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Minimum 80 % deltakelse på undervisning inkludert profesjonsdager.
2. Individuell praksisrapport etter mal. Praksisrefleksjonene skal knyttes til pedagogisk teori og praksis (høst og vår).

### 3. Obligatoriske mappeoppgaver (a-f, se nedenfor)

Studentene får følgende seks oppgaver av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til temaene det arbeides med:

a) Arbeid knyttet til observasjon som metode, forståelse av forskningens betydning for praksisfeltet og akademisk skriving (høst)

b) Arbeid knyttet til didaktikk: læren om planlegging, tilrettelegging, gjennomføring og vurdering av undervisning

c) Arbeid knyttet til tema om klasseledelse og ledelse av læringsarbeid

d) Arbeid knyttet til storyline som metode for vurdering for læring og tilpasset opplæring.

e) Arbeid knyttet til læring og læringsprosesser

f) Arbeid knyttet til grunnleggende ferdigheter. Basisgruppen skal planlegge, gjennomføre og evaluere en undervisning i praksisperioden der grunnleggende ferdigheter vektlegges (vår).

Noen av mappeoppgavene er individuelle, mens noen er gruppebaserte. Studentene vil få mer detaljert beskrivelse av oppgavene og hvordan de skal gjennomføres. Oppgavene gis ikke nødvendigvis i den rekkefølgen de står her. Semesterplanen angir tidspunkt for gjennomføring og levering. Arbeidskravene 3 a – e skal leveres til fastsatte frister og må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen. Arbeidskrav 3 f, praksisrapporten på vårsemesteret og deltakelse på seminar i vårsemesteret må godkjennes før studenten kan fremstille seg til eksamen.

**Tilbakemelding underveis:** Studentene får tilbakemelding på sin faglige utvikling underveis i pedagogikkemnet. Denne tilbakemeldingen er knyttet til arbeidskrav. Tilbakemeldingen kan gis som veiledning i basisgrupper, av faglærer, av studenter i egne tilbakemeldingsgrupper og av andre fagpersoner involvert i studiet. Tilbakemelding kan også gis skriftlig.

## Eksamen

Emnet har to deksamener:

**Deleksamen 1: Individuell muntlig eksamen på om lag 30 minutter** (høst). Eksamen vil bli vurdert av én intern og én ekstern sensor med karakter A - F.

**Deleksamen 2: Gruppeinnlevering av refleksjonsnotat fra undervisningsprosjektet.** Omfang 2000 ord (vår). Innleveringen vil bli vurdert av to interne sensorer med karakterregel *Bestått/ikke bestått*.

Det gis en samlet karakter i emnet.

Dersom en av deleksamenene ikke bestås, kan den deleksamen som ikke er bestått tas på nytt. Begge deksamener må være bestått for å få karakter i emnet.

## Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene.

Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (EVA3).

## Litteratur

**Litteraturliste - sist oppdatert 20. juni 2016. Det kan komme endringer før semesterstart.**

- Damsgaard, H.L. & Eftedal, C.I. (2015). Hvordan gjør vi det? Tilpasset opplæring i praksis. *Bedre skole*, 1/2015 (5 sider).
- Drugli, M. B. (2012). Relasjonen lærer og elev. Avgjørende for elevenes læring og trivsel (121 sider).
- Dypedahl, M., Myklevold, G.-A., Sørmo, D., & Jensen, M.S. (2016). *Livet som lærer*. Oslo: Gyldendal akademisk (216 sider)
- Eik, L.T. (1999). Storyline - tverrfaglig tilnærming til aktiv læring. Oslo: Tano Aschehaug (70 sider).
- Fosse, B.O., Rødnes, K.A. & Brevik, L.M. (2015). Betydningen av å bruke fagbegreper, *Bedre skole*, 2/15 (4 sider)
- Fauskanger, J. (2002). Storyline - med matematikk innenfor eller utenfor. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 4/2002, s.308-321 (13 sider).
- Lyngsnes, K. & Rismark, M. (2014). Didaktisk arbeid. Oslo: Gyldendal akademisk (197 sider).
- Klette, K. (2007). Bruk av arbeidsplaner i skolen - et verktøy for å realisere tilpasset opplæring? *Norsk pedagogisk tidsskrift*. Nr. 4 (14 sider).
- Nesse, C.W. & Myhre, C. (2008). Å møte barn og unge i dansekunstneriske prosesser. *Tidsskrift for dans i utdanning*, 2/2008, s.93-110 (17 sider).
- Nesse, C.W. & Myhre, C. (2013). Først trodde jeg det bare ville se ut som søppel, men så ble det kunst! I S.B. Hommersand & M. Bakken (Red.) *Barn, kunst og kultur*. Oslo: Universitetsforlaget (9 sider)
- Ohnstad, F. O. (2015). Profesjonsetikk i skolen. Læreres etiske ansvar. Kristiansand: Høyskoleforlaget (100 sider).
- Postholm, M.- B. & Jacobsen, D.-I. (2011). Læreren med forskerblikk. Innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter. Kap 1 - 5 og 10. Kristiansand: Høyskoleforlaget (70 sider).
- Slemmen, T. (2009). Vurdering for læring i klasserommet (187 sider).
- Skaalvik, E. & Skaalvik, S. (2013). Skolen som læringsarena. Selvfølgelig, motivasjon og læring (200 sider).
- Svanberg, R. & Wille, H. P. (2009). La stå! Læring - på veien mot den profesjonelle lærer. Oslo: Gyldendal Akademiske. Kap. 1-4, 6-7 (170 sider)

# LGRLIKT15 Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer) (Høst 2016–Vår 2017)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 0

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Halden

**Emneansvarlig:** Magnus Nohr

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** 1 år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer) er et obligatorisk opplæringstiltak i grunnskolelærerutdanningene ved HiØ. Det er et generelt arbeidskrav i både Grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn og Grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn. Fullført og godkjent kurs er et vilkår for å få utstedt vitnemål.

## Undervisningssemester

IKT-opplæringen foregår gjennom de to første semestrene i grunnskolelærerutdanningen.

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studentene i grunnskolelærerutdanningen skal utvikle digital kompetanse i form av IKT-ferdigheter og innsiktsfull bruk av IKT i eget studiearbeid, praksisopplæringen og fritid, i tråd med forventningene til en lærers kompetanse i en IKT-basert utdanningsvirksomhet.

### **Kunnskap**

Studentene

- skal kjenne elektroniske læremidler (åpne, nettbaserte og lukkede), kunne bruke dem integrert i egen undervisning, og som en del av en pedagogisk helhet og kunne bruke sin digitale kompetanse til å kritisk kunne vurdere bruk av nye digitale ressurser
- skal som ferdigutdannede lærere kunne gi og motta informasjon om klassen/skolen i et digitalt læringsmiljø (fagstoff, ukeplaner, osv.) og ha digital kompetanse som omfatter samarbeid og digital kommunikasjon om læring, kontakt med elever/foreldre og kunnskap om sanntidskommunikasjon, sosiale medier, direktemeldingstjenester og digitale læringsmiljø (LMS)
- skal utvikle kompetanse i å bruke Internett som informasjonskilde i eget læringsarbeid og til å presentere egne læringsresultater
- skal som framtidige lærere kunne hjelpe elever til å bruke Internett til å finne informasjon, utvikle kildekritiske holdninger og ferdigheter og til presentasjon av læringsresultater

### **Ferdigheter**

Studentene

- skal kunne skrive rapporter, notater, lage ukeplaner osv. gjennom å utnytte tekstbehandling og andre digitale verktøy.
- skal kunne bruke verktøyprogrammer som tekstbehandling, regneark, presentasjonsprogram, digitale fortellinger, webverktøy, nettverksapplikasjoner, bildebehandling, animasjon, film og multimedieprogrammer i egen undervisning, og lære elevene hvordan verktøyene kan brukes i det daglige læringsarbeidet
- skal kunne bruke fri- og gratis programvare og Web 2.0-programvare i egen undervisning.
- skal kunne bruke digitale tavler og programvare som følger med slike tavler pedagogisk
- skal kunne fylle LMS og websider med egenproduserte digitale læremidler
- må kjenne bruken av sosiale medier og kunne veilede elever til ansvarlig bruk
- skal kunne lage ressurswebsider og være veiledere/pedagogiske inspiratorer på Internett

### **Generell kompetanse**

Studentene

- skal også kjenne elevenes fritidsbruk av IKT, og ha kompetanse og innsikt til å kunne utfordre teknologien i et sosialiseringsperspektiv
- skal utvikle en offensiv holdning til ny teknologi
- skal utvikle motivasjon for å ta i bruk og utprøve ny programvare og teknologi

## **Innhold**

Innholdet i opplæringstiltaket er knyttet til den grunnleggende IKT-kompetansen vi ønsker at alle grunnskolelærerstudentene skal utvikle:

- Beherske digital kommunikasjon på ulike arenaer
- Ha gode ferdigheter i bruk av relevante verktøyprogram: Tekstbehandling, regneark, presentasjonsprogram video- og bilderedigering, Web 2.0 (programvare på Internett), informasjonskompetanse i forhold til bruk av Internett i undervisning og læring og kjennskap til animasjonsfilm, screencast, og digital historiefortelling
- Bruk av digitalt utstyr i læringssituasjoner
- Bli daglige og personlige IKT-brukere

**Arbeidet med disse områdene er knyttet opp mot 10 individuelle arbeidskrav.**

## **Undervisnings- og læringsformer**

Tilrettelegging av infrastruktur, utstyrspakke, opplæring og brukerstøtte skal ha en kvalitet og organisering som kan være grunnlag for at studenter og lærere utvikler digital kompetanse gjennom integrert bruk av IKT i studiet og på praksis. Dette er også grunnlaget for studentenes arbeid i IKT-opplæringstiltaket:

- Studenter og lærere arbeider med egne, bærbare PC-er
- Grunnlaget er Internett-tilgang gjennom godt utbygd fastnett og/eller trådløst nett på høyskolen og praksisskoler
- Kommunikasjon: Sosiale medier, digitalt læringsmiljø (LMS) og studiets websider

Undervisningen organiseres i form av fellesopplæring for trinnet på campus eller nettbasert, verksteder tilpasset læringsaktiviteter i fagene og individuell veiledning gjennom Help-Desk-tjenesten. Studentene må ta et aktivt ansvar for å nyttiggjøre seg de tilbudene de får på disse ulike læringsarenaene.

Arbeidet med utvikling av egen IKT-kompetanse er også bygget opp rundt de 7 individuelle arbeidskravene, og integrert i studentenes prosjekter i praksisopplæringen. Dersom studentene ønsker uttelling i form av studiepoeng for IKT-kompetanse, er det mulig å ta emnet Innføring i IKT for lærere som er en del av studiet IKT for lærere (30 studiepoeng): Emnets emnebeskrivelse finner dere [her](#).

## Arbeidsomfang

Det forventes at studentene tar aktivt ansvar for egen læring.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravene i IKT må normalt gjennomføres i de to første semestrene i grunnskolelærerutdanningen, i tråd med frister i semesterplanen for IKT-arbeidet.

IKT-opplæring gis i de to første semestrene av studiet. Arbeidskravene i IKT skal som hovedregel leveres den dagen tilsvarende tema er oppført på undervisningsplanene, dersom ikke annet er oppgitt. Arbeidskravet rettes så i løpet av de påfølgende 14 dagene etter levering. Retting for dem som ikke har levert eller ikke har bestått skjer så i perioden 1.-14. desember og 1.-14. mai. Det er studentens oppgave å skaffe seg informasjon om tilbakemeldingen i LMS. Dersom man ikke leverer i tråd med normert løp, må man besvare de oppgavene som gjelder i det året man leverer.

Følgende arbeidskrav fordeles over to semestre og skal leveres individuelt i LMS. Semesterplan, frister og innleveringsmapper ligger i LMS.

1. **Digitalt studieteknikk**
2. **Kontorprogramvare**
3. **Presentasjonsprogram**
4. **Bildebehandling**
5. **Videoredigering og animasjonsfilm**
6. **Screencast og digital retting**
7. **Digital tavle**

Opgavene kan også etter avtale dokumenteres utført som del av arbeid i fag eller i praksis. Studentene får tilbud om IKT-workshop, veiledning underveis i studiet og mulighet til å bruke digitale nettressurser tilpasset arbeidskravene. Det er en IKT-konsulentgruppe som vurderer oppgavene og gir tilbakemelding om godkjent/ikke godkjent.

## Eksamen

*Kurset Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer)* må være fullført og godkjent for at studenten skal ha rett til vitnemål som grunnskolelærer. Godkjent kurs framgår av vitnemålet.

## Evaluering av emnet

Kurset evalueres av studentene med nettbasert undersøkelse hvert semester.



# Litteratur

Se kursets webside.

---

Sist hentet fra Felles Studentssystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:55

# LBMAT10110 Matematikk 101 (1-7) (Vår 2017)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Halden.

**Emneansvarlig:** Odd Tore Kaufmann

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Grunnskolelærerutdanning 1 - 7* (240 studiepoeng).

## Undervisningssemester

2. semester (vår).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på barnetrinnet, særlig tallforståelse og regning, overgangen fra aritmetikk til algebra, med et spesielt fokus på begynneropplæringen
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk

- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold i barnehagen og på ungdomstrinnet og om overgangene barnehage/skole og barnetrinn/ungdomstrinn
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av tallbegrep og tallsystemer

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever i trinn 1-7 med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker

### **Generell kompetanse**

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn

## **Innhold**

**Tall og algebra** er det matematikkfaglige hovedtemaet i Matematikk 101. Der inngår:

- Regning i historiske tallsystemer og i andre tallsystemer samt andre kulturers måte å uttrykke tall og tallregning på
- Utvikling av tallbegrepet med ulike representasjonsformer for tall og overgangen mellom disse formene med fokus på begynneropplæringen
- Oppbygging av posisjonssystemet
- Utvidelse av tallmengder fra naturlige tall til de reelle tallene
- De fire regneartene med fokus på additive og multiplikative strukturer samt strategier i de fire regneartene. Ulike kulturers måte å regne på i de fire regningsartene presenteres.
- Hoderegning - ulike strategier
- Overgang aritmetikk - algebra: eksperimentering og generalisering av figur tall og andre tallmønstre. Regnetrening i algebra.
- Regnearket: lage enkle formler og bruke ferdiglagde formler
- Enkel tallære: partall, oddetall, primtall, faktorisering
- Algebraisk løsning av likninger med en og to ukjente.

Til alle temaer overfor skal det knyttes fagdidaktikk. Det betyr at temane tilknyttes barneskolens matematikk, at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, at studentene får erfaring med kartleggingsmaterieill, hjelpemidler, konkretiseringsmaterieill.

Innenfor **didaktikk**:

- Gjeldende læreplan med vekt på de grunnleggende ferdigheter
- Læring og undervisning i matematikk: presentasjon av forskningsresultater som sier noe om hvordan elever lærer og hva god undervisning er
- Diagnostisk undervisning
- Overgang fra barnehage til skole og fra barneskole til ungdomsskole med fokus på tall og algebra
- Matematikkvansker: årsaker, kartlegging, tilrettelegging

Gjennom arbeidet med alle temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet 1.-7. trinn. Arbeidsmåtene skal være preget av utforskning, og de skal fremme kreativitet og undring hos elevene. Gjennom arbeidsmåtene skal studentene få innblikk i mange eksempler på tilpasset opplæring. Det skal fokuseres på begynneropplæringen der det er naturlig: tallbegrepet, posisjonssystemet og regneartene.

Temaer som i tillegg til å presenteres i faget, kan inngå i fellesprosjekter med PEL-faget og andre fag er:

- Grunnleggende ferdigheter
- Tilpasset opplæring
- Vurdering
- Begrepsutvikling
- Arbeidsmåter

## Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal arbeide i basisgrupper og individuelt.

De skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter.

**IKT** skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Studentene har tre uker praksis. Studentene får en oppgave i praksis der de skal beskrive en/flere elevers tallforståelse etter å ha gjennomført en test. Innholdet og arbeidsformer for *Matematikk 101* er nært knyttet opp til hovedemne *Tall og algebra* i gjeldende læreplan for grunnskolen.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentene får hver uke en oppgave av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til tema det arbeides med. Disse oppgavene rettes og kommenteres av medstudenter i matematikktimene på oppgitte datoer. Studentene må være til stede under rettingene, og alle oppgavene må være gjort. De sentrale områdene begynneropplæringen, grunnleggende ferdigheter, flerkulturelt perspektiv, vurdering og tilpasset opplæring inngår også i arbeidskravene. Dette spesifiseres i semesterplanen.

Studentene må få godkjent 7 av 9 slike oppgaver. Det vil bli gitt spørsmål fra disse oppgavene på eksamen.

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

De som ved semesterets slutt har færre enn sju oppgavesett godkjent, får tilbud om å gjøre og rette nye oppgaver på en dato som oppgis av fagansvarlig.

## Eksamen

### **Skriftlig, 6 timers individuell eksamen**

Tillatt hjelpemiddel: kalkulator.

Karakterregel: A-F.

## Evaluering av emnet

Faglærer har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærergruppa som er knyttet til emnet, og studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

## Litteratur

### ***Litteraturliste oppdatert i 2012.***

Hinna, K, Rinvold, R& Gustavsen, T (2012): *QED 1-7. Matematikk for grunnskolelærerutdanningen*. Bind 1. Høgskoleforlaget.

Kunnskapsdepartementet (2006): Læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Veiledning til lærerplanen LK06: [www.skolenettet/veiledninger](http://www.skolenettet/veiledninger)

Lunde, O.(2009): *Nå får jeg det til! Om tilpasset opplæring i matematikk*. Info Vest forlag 2009.

Lunde, Olav: Lære mattempå tospråk. I *Spesialpedagogikk* temanummer, februar/mars 2001

# LBNOR10210 Barnelitteratur, elevtekstar og lese- og skriveopplæring (1-7) (Vår 2017)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Halden

**Emneansvarlig:** Ragnhild Louise Næsje

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng)*.

## Undervisningssemester

2. semester (vår).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om lese- og skriveteorier og om ulike teorier innen lese- og skriveopplæring, med særlig vekt på begynneropplæringa
- har kunnskap om lese- og skrivestrategier

- har kunnskap om de ulike funksjonene lesing og skriving kan ha for elevers utvikling og læring, med særlig vekt på begynneropplæringen
- har kunnskap om hva som kjennetegner muntlige, skriftlige og sammensatte tekster; fiksjonstekster og sakprosaetekster i ulike sjangrer, og tekster fra eldre og nyere medium
- har gode kunnskaper om barnelitteratur i ulike sjangrer og god forståing for korleis denne litteraturen har utviklet seg over tid

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 1. til 7. trinn og grunngi faglige valg
- kan reflektere over teksters kvalitet og bruksområde og legge til rette for, gjennomføre og vurdere samtaler om litteratur
- kan analysere og tolke ulike typer tekster og formidle litteratur på varierte måter
- kan vurdere og bruke ulike undervisningsmetoder i lese- og skriveopplæringa og skriftforming fra 1. til 7. trinn, både for elever med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elever som skriv på bokmål og elever som skriv på nynorsk
- kan kartlegge lese- og skriveferdigheter, sette i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevansker
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse av, respons på og vurdering av muntlige og skriftlige elevtekster for å fremme læring
- kan nytte retoriske kunnskaper i arbeid med muntlige og skriftlige tekster
- kan legge til rette for at elever lesar ulike typer tekster i tradisjonelle og moderne medium, utvikler leselest og gode lesestrategier og blir stimulerte til vidare lesing
- kan legge til rette for møte med tekster på dansk og svensk, både muntlige og skriftlige, og samiske og utenlandske tekster i oversettelse
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering
- kan bruke ulike vurderingsmåter i norskfaget
- kan formidle norskfaglige innsikter og tilpasse form og innhold til ulike målgrupper
- kan bidra til å utvikle lokale læreplaner
- kan vurdere ulike typer norskfaglige læremiddel ut fra ulike kriterium og med tanke på læringsutbyttet til elevene
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa og skape og vurdere digitale, sammensatte tekster
- kan stimulere den estetiske sansen til elevene

### **Generell kompetanse**

Studenten

- er sikker muntlig språkbrukar og stø i skriftlig bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevene og oppfordre de til aktiv deltaking i det offentlige liv

## **Innhold**

Emnet tar for seg tre hovudtema:

- Lese- og skriveopplæring
- Elevtekster
- Barnelitteratur

Temaet *lese- og skriveopplæring* tar for seg både begynneropplæring i lesing og skriving og vidareutvikling av lese- og skriveferdighetene til og med 7. klassetrinn, og omfattar i tillegg deltemaer som lesestrategier og lesestimulering, kartlegging av lese- og skriveferdigheter, og lese- og skrivevansker.

Temaet *elevtekster* behandler både muntlige, skriftlige og sammensatte tekster. Det vil bli lagt vekt på tilrettelegging av arbeid med tekster i ulike sjangre og medier. Analyse og vurdering av og respons på ulike elevtekster vil stå sentralt.

Temaet *barnelitteratur* tar for seg barnelitteraturen i et sjanger-, tids- og medieperspektiv.

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene lære om ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1 - 7. Forskningsbaserte arbeidsformer vil her ha en naturlig plass. Dessuten vil det flerspråklige og flerkulturelle perspektivet bli integrert i alle tre hovedtemaer.

## Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesinger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. I lærerutdanninga spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon knyttet mot emnets læringsutbytte i norskfaget.

**Informasjons- og kommunikasjonsteknologi** skal også gå inn som en sentral del av norskstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

**Biblioteket:** Norskfaget samarbeider dessuten med høgskolens bibliotek om temaer som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Studentene har tre uker praksis i semesteret, se Plan for praksis. I minst en av mappeoppgavene (se pkt. Arbeidskrav) skal studentene bruke erfaringene de har gjort i praksisperioden i norskfaget eller andre fag.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

### Mappeoppgaver

Studentene får i løpet av semesteret fire oppgaver av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til temaene det arbeides med (inkludert oppgave i praksisperioden). Arbeidene lagres digitalt i en arbeidsmappe. Tilbakemelding på disse arbeidene vil dels være fra faglærere og dels fra andre studenter, og noen av arbeidene kan dessuten være gjenstand for egenvurdering.

Alle fire mappeoppgavene må være godkjent av faglærer før studenten kan framstille seg til eksamen.

## Eksamen

### Individuell skriftlig 8 timers eksamen

Tillatte hjelpemidler: *Kunnskapsløftet* og ordbok/ordliste.

Studentene prøves både i nynorsk og bokmål med utgangspunkt i ett eller flere av temaene i mappearbeidene eller pensumlitteraturen.

Det gis bokstavkarakterer fra A-F.

Intern og ekstern sensur.



# Evaluering av emnet

Fagansvarlig har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærergruppa som er tilknyttet emnet, og studieleder.

## Litteratur

**Litteraturlisten er sist oppdatert 5. desember 2016.**

### Primærlitteratur

Basso, A. (2016): *Heksejakt og heksebrenning i Europa*, Samlaget  
Belsvik, R. (2008): *Tjuven*, Cappelen Damm  
Dahle, G. og Nyhus, S. (2016), *Blekksprut*, Cappelen Damm  
Grue, J. (2015): *Skadedyr*, Cappelen Damm  
Grøntvedt, N. (2015): *Hei, det er meg. Ikke la meg være igjen her alene*, Aschehoug  
N'jie, H. og Aisato, L. (2016): *Snart sover du*, Cappelen Damm  
Rørvik, B. F. og Moursund, G. (2009): *Bukkene Bruse på badeland*, Cappelen Damm  
Stranger, S. (2013): *Barsakh*, Cappelen Damm  
Tornes, T. (2015): *Hulder*, Gyldendal  
Torseter, Ø. (2015): *Mulegutt*, Cappelen Damm  
Øvreås, H. (2013): *Brune*, Gyldendal

### Folkeeventyr

Asbjørnsen og Moe, *Risen som ikke hadde noe hjerte på seg*  
Asbjørnsen og Moe, *De tre bukkene Bruse*

### Teori

Anmarksrud, Ø. og Refsdal, V. (2010): *Gode lesestrategier – på mellomtrinnet*. Cappelen Akademisk Forlag

Engen, L. og Bunting, M. (2006): «Som lyn og eksplosjonar» i Helgevold, L. og Engen, L. (red.) i: *Fagbok i bruk*. Lesesenteret (ligger på internett)

Engen, L. og Helgevold, L. (2006): «Fagbok i bruk: Å lese en fagtekst.» i Helgevold, L. og Engen, L. (red.) i: *Fagbok i bruk*. Lesesenteret (ligger på internett)

Høygård, Anne (2006) *Barns språkutvikling*. Universitetsforlaget

Lundberg, I. (2008): *God leseutvikling. Kartlegging og undervisning*. Cappelen Akademisk Forlag

Lundberg, I. (2009): *God skriveutvikling. Kartlegging og undervisning*. Cappelen Akademisk Forlag

Løvland, Anne: «Tekstkompetanse – ikke bare skriftkompetanse» i Mangan, Anne (red.): *Lesing på skjerm*. Lesesenteret (ligger på internett)

Mjør mfl (2006) *Barnelitteratur – sjangrar og teksttypar*. Cappelen Akademisk Forlag

Skjelbred, Dagrun (2014) *Elevers tekst*. Cappelen Akademisk Forlag

Skjong, Synnøve (2011): «Toskriftskompetanse på barnetrinnet: Nynorsk for elevar med bokmål som opplæringskriftspråk.» I Jansson, Benthe Kolberg og Synnøve Skjong: *Norsk=nynorsk og bokmål. Ei grunnbok om nynorsk i skolen*. Oslo: Det Norske Samlaget

Traavik, Hilde og Benthe K. Jansson (2013): *Norskboka 1. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7*. Universitetsforlaget

Traavik, Hilde og Benthe K. Jansson (2013): *Norskboka 2. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7*. Universitetsforlaget



# LBMAT10210 Matematikk 102 (1-7) (Høst 2017)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Halden.

**Emneansvarlig:** Stein Arnold Berggren

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Grunnskolelærerutdanning 1 - 7 (240 studiepoeng)*.

## Undervisningssemester

3. semester (høst).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### Kunnskap

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på barnetrinnet, særlig geometri og måling, med et spesielt fokus på begynneropplæringen
- har kunnskap i algebra, geometri, funksjoner, statistikk, kombinatorikk og sannsynlighetsregning og kan knytte denne kunnskapen til lærestoffet på barnetrinnet

- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønster og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om matematikkfagets innhold i barnehagen og på ungdomstrinnet og om overgangene barnehage/skole og barnetrinn/ungdomstrinn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk

### Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever i trinn 1-7 med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring

### Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn

## Innhold

**Geometri og måling** er de to matematikkfaglige hovedtemaene i Matematikk 102. I tillegg skal studentene tilegne seg kunnskap innenfor statistikk, kombinatorikk, sannsynlighetsregning og funksjonslære.

Geometri og måling:

- egenskaper ved to- og tredimensjonale figurer
- enheter og sammenheng mellom enheter
- avbildninger og symmetri med passer og geometriprogram, bruk av logoer og mønstre i et flerkulturelt perspektiv og eksempler fra den samiske kulturen
- konstruksjon med passer/linjal og geometriprogram
- areal- og volumbegrep. Utlede arealformler
- beregning av sider og vinkler i mangekanter ved Pytagoras' setning og formlikhet

Til alle temaer ovenfor skal det knyttes fagdidaktikk. Det betyr at temaene tilknyttes barneskolens matematikk, at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, at studentene får erfaring med kartleggingsmateriell, hjelpemidler, konkretiseringsmateriell. Temaer som naturlig hører til begynneropplæringen skal komme tydelig fram, f.eks. målinger og egenskaper ved to- og tredimensjonale figurer.

Statistikk:

- ulike diagrammer: blant annet søyle, stolpe, linje og sektor
- sentralmål: utregning av gjennomsnitt, typetall og median i klassesdelt og ikke- klassesdelt materiale
- spredningsmål: variasjonsbredde og betydning av standardavvik

Kombinatorikk og sannsynlighetsregning:

- bruk av multiplikasjonsprinsippet i enkle oppgaver relevante for mellomtrinnet
- enkel sannsynlighetsregning knyttet til spill og lotteri

Funksjonslære:

- funksjonsbegrepet
- lineære funksjoner, proporsjonaliteter, omvendt proporsjonalitet knyttet til praktiske situasjoner

Selv om det faglige nivået i statistikk, sannsynlighetsregning, kombinatorikk og funksjonslære ligger over nivået studentene skal arbeide på, skal de se betydningen av disse temaene i barnetrinnets stoffutvalg.

Innenfor didaktikk:

- Tilpasset opplæring
- Diagnostisk undervisning
- Kommunikasjon i matematikk, ulike modeller. Språk av 1. og 2. orden.
- Å uttrykke seg muntlig og skriftlig i matematikk: å begrunne, argumentere og utføre enkle bevis innenfor geometri. Å lese i matematikk: lese tabeller og grafer/diagrammer i statistikk og funksjonslære og lese funksjonsuttrykk. Digitale ferdigheter: bruke Geogebra i geometri og i funksjonslære og se nytteverdien i programmet.
- Overgang fra barnehage til skole og fra barneskole til ungdomsskole innenfor de relevante fagområdene

Gjennom arbeidet med alle temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsmåter som er relevante for arbeidet på 1.-7. trinn og som bidrar til at studentene får erfaring med ulike former for tilpasset opplæring. Arbeidsmåtene skal være preget av utforskning og de skal fremme kreativitet og undring hos elevene. Det skal fokuseres på begynneropplæringen.

Temaer som i tillegg til å presenteres i faget, kan inngå i fellesprosjekter med PEL-faget og andre fag er:

- Grunnleggende ferdigheter
- Tilpasset opplæring
- Vurdering
- Begrepsutvikling
- Arbeidsmåter

## Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal arbeide i basisgrupper og individuelt.

De skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter.

**IKT** skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

# Praksis

Studentene har tre uker praksis.

Studentene får en oppgave i praksis der de skal bruke erfaringer fra ett eller flere fag i praksisperioden. Innholdet og arbeidsformer for *Matematikk 102* er nært knyttet opp til hovedtema geometri, måling, statistikk, sannsynlighetsregning i gjeldende læreplan for grunnskolen.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentene får hver uke et oppgavesett av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til tema det arbeides med. Disse oppgavene rettes og kommenteres av medstudenter i matematikktimene på oppgitte datoer. Studentene må være til stede under rettingene, og alle oppgavene må være gjort. To av arbeidskravene skal framføres muntlig i smågrupper slik at det er sammenheng mellom eksamensform og arbeidskrav.

De sentrale områdene begynneropplæring, grunnleggende ferdigheter, samisk og flerkulturelt perspektiv inngår også i arbeidskravene. Dette spesifiseres under hvert arbeidskrav i semesterplanen.

Studentene må få godkjent 7 av 9 slike oppgavesett. Det vil bli gitt spørsmål fra disse oppgavene på eksamen.

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen. De som ved semesterets slutt har færre enn sju oppgavesett godkjent, får tilbud om å gjøre og rette nye oppgaver på en dato som oppgis av fagansvarlig.

## Eksamen

**Muntlig, individuell eksamen. Varighet: ca. 45 minutter.**

Studentene får tre oppgaver på eksamen. De skal presentere selvalgt en av retteoppgavene, lærer tar utgangspunkt i og eksaminerer i en av retteoppgavene og det gis en oppgave fra pensum. På minst en av de tre oppgavene skal studentene kunne vise IKT-ferdigheter.

Ingen hjelpemidler tillatt.

Det gis bokstavkarakterer fra A-F.

## Evaluering av emnet

Faglærer har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærergruppa som er knyttet til emnet, og studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

## Litteratur

**Litteraturlisten er sist oppdatert 7. august 2012.**

Hinna.K, Rinvold.R, Stølen Gustavsen.T. QED 1-7. matematikk for grunnskolelærerutdanningen Bind 1. Høyskoleforlaget. ISBN 978-82-7634-888-0

Kunnskapsdepartementet (2006): Læreplanen for Kunnskapsløftet.

**Veiledning til LK06:** [www.skolenettet/veiledninger](http://www.skolenettet/veiledninger)



# LBPEL213 Den lærende elev i skole og samfunn (1-7) (Høst 2017–Vår 2018)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Halden

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** 1 år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår i fagområdet *Pedagogikk og elevkunnskap*, forkortet PEL. Emnet er obligatorisk i *Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn (240 studiepoeng)*.

## Undervisningssemester

3. og 4. semester (høst og vår). Undervisning og vurdering vektlegges sterkest i vårsemesteret.

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om mangfoldet i familieformer, barns og unges oppvekst, utvikling og læring i ulike sosiale, språklige, religiøse og kulturelle kontekster.
- har kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter skolen står overfor når det gjelder elever med særskilte behov for tilrettelagt opplæring
- har kunnskap om elever med flerkulturell og flerspråklig bakgrunn



- har kunnskap om barnet som skolebegynner og om barns språk- og begrepsutvikling som grunnlag for utvikling av grunnleggende ferdigheter
- har kunnskap om variasjoner i kjønnsidentitet og likheter og forskjeller i gutter og jenters oppvekstbetingelser
- har kunnskap om barn i sorg og krise, overgrep mot barn, vold i nære relasjoner og andre vanskelige livssituasjoner som barn kan komme i
- har kunnskap om hvordan konflikter og mobbing kan forebygges og håndteres
- har kunnskap om medias påvirkning av barn og ungdom og om barn og unges aktive deltakelse i ulike mediasamfunn
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som basis for elevenes utvikling av læringsstrategier og metakognitiv forståelse
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale nasjonale og internasjonale reguleringene som gjelder elever og deres rettigheter

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan formidle og anvende kunnskaper om barn og unges utvikling og analysere de pedagogiske konsekvensene dette kan ha for arbeidet i skolen
- kan legge til rette for elevenes læring med utgangspunkt i kunnskap om elevrelasjoner, kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser, og estetiske kunnskapsprosesser
- kan analysere elevenes læringsstrategier og læringsutbytte ved hjelp av ulike vurderingsformer og kartleggingsmetoder og trekke konsekvenser for arbeidet med læringen
- kan bidra til at alle elever får utvikle sine grunnleggende ferdigheter for å gjøre dem i stand til å møtes skolens og samfunnets utfordringer.
- kan gjennomføre læringsrettet tilbakemelding
- kan vurdere elevenes måloppnåelse.
- kan analysere populærkulturelle medieuttrykk og knytte dette opp til barn og unges identitetskonstruksjon
- kan nyttiggjøre flerkulturell kompetanse i samarbeid med andre.

### **Generell kompetanse**

Studenten

- har forståelse for skolens og samfunnets mangfold og den betydningen det har for elevenes læring
- kan på et reflektert og faglig grunnlag etablere og være i dialog med elevene og deres foresatte om elevenes faglige, personlige og sosiale læring og utvikling

## **Innhold**

Emnet er bygd opp rundt temaene samfunn, sosialisering, grunnleggende ferdigheter, læring, didaktikk, ledelse, etikk og vitenskapelig forskningsmetode. Hovedfokuset er tilpasset opplæring og tilrettelegging av læringsprosesser for enkeltelever innenfor et stort elevmangfold der hver enkelt elev med sine unike personlige, sosiale og kulturelle forutsetninger for læring, er en del av skolens fellesskap.

*Sosialisering og samfunn:* Barn og unges oppvekst og utvikling i et flerkulturelt samfunn, sosialiseringsprosesser, barne- og ungdomskultur, elevrelasjoner, kjønnsidentitet, kropp, psykisk helse, barn i vanskelige livssituasjoner og sosiale medier, samarbeid og håndtering av mobbing og konflikter i skolen.

*Læring:* Forutsetninger for læring knyttet til mangfold, flerkulturelle og samiske perspektiv, variasjon og inkludering, og estetiske kunnskapsprosesser.

*Didaktikk:* Læren om planlegging, tilrettelegging, varierte arbeidsmåter, gjennomføring og vurdering av undervisning for en skole preget av mangfold.

*Ledelse:* Kommunikasjon/dialog, klasseledelse og ledelse av læringsarbeid.

*Etikk:* Ethiske dilemmaer knyttet til barn og unge i vanskelige livssituasjoner, barn og unges mentale helse samt barn og unges rettigheter.

*Vitenskapelig forskningsmetode: Akademisk skriving, intervju som metode og forståelse av forskningens betydning for praksisfeltet.*

## Undervisnings- og læringsformer

Pedagogikk og elevkunnskap er det overordnede profesjonsfaget i lærerutdanningen der lærestoffet bygger på anerkjent forskningsbasert kunnskap.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter de vil trenge i læreyrket samt utvikle profesjonsidentitet, blir det lagt vekt på aktiviteter og undervisningsformer som krever ferdigheter i å lede, formidle, kommunisere, leke, samarbeide, samt veilede og vurdere medstudenter. Selvurdering og selvrefleksjon vektlegges også.

Undervisningen bygger på oppdatert forskningsbasert kunnskap.

Emnet er lagt opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, profesjonsdager, gruppearbeid, seminarer, ulike tekstproduksjoner og selvstudium. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse, drøfting og refleksjon og styrking av profesjonen. Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til arbeidskrav.

Læringsprosessene på profesjonsdagene er først og fremst drevet av studentenes deltakelse og aktivitet. Profesjonsdagene er flerfaglige og skal legge til rette for refleksjon og dialog.

Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til arbeidskrav.

Utdanningen skal bevisstgjøre studentene på digitale mediers muligheter og begrensninger.

Det er studentens ansvar å tilegne seg innholdet i litteratur og undervisning som grunnlag for å nå emnets læringsutbytte. Ikke alle temaer innen emnet kan behandles i forelesninger eller seminar.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet i **vårsemesteret** er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Praksis gjennomføres i to perioder på tre uker i høst- og vårsemesteret. Erfaringer fra praksis, for- og etterarbeid av praksis står sentralt i undervisningen.

I praksis skal det skrives en læringslogg. Denne loggen skal danne grunnlag for en praksisrapport etter hver periode der studenten reflekterer over egen utvikling av lærerprofesjonalitet. Det gis ikke individuell tilbakemelding på praksisrapportene for hvert semester. I det femte semesteret i utdanningen skal rapportene fra de foregående praksisperiodene brukes i et arbeidskrav knyttet til den enkeltes profesjonsutvikling, veiledning og skolen som lærende organisasjoner. Det vil da bli gitt tilbakemeldinger fra både medstudenter og lærer.

Tid for praksisperioder og frist for praksisrapportering framgår av semesterplanen. Se også egen plan for praksisopplæringen

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Minimum 80 % deltakelse på undervisning inkludert profesjonsdager.
2. Praksisrapportering (høst og vår)
3. Kunnskapssprøve med spørsmål fra temaer i emnet. spørsmålene skal besvares individuelt, uten hjelpemidler
4. Basisgruppa skal sammen foreta et intervju på grunnlag av en felles problemstilling. Problemstillingen skal knyttes til sosialisering eller læring i en skole preget av mangfold. Refleksjoner rundt intervju som metode er eget punkt i praksisrapporten. Arbeidskravet knyttes til praksis i første semester (høst).

5. Basisgruppa skal gjennomføre et arbeid knyttet til mangfold, identitet og ledelse av skapende kunnskapsprosesser med fokus på kropp i rom (KROM). Refleksjoner rundt gjennomføringen av KROM er et eget punkt i praksisrapporten. Arbeidskravet knyttes til praksis i vårsemesteret (4.semester).
6. Delta i prosessorientert arbeid med individuell fagtekst som tar utgangspunkt i sentrale tema innen PEL 102. Fagteksten skal være på 4000 ord (vår)
  - a. Levere problemstilling til forskningsarbeid i praksis
  - b. Gjennomføre intervju ved praksisskolen
  - c. Levere førsteutkast til fagtekst
  - d. Delta i responsgruppe
  - e. Teksten skal leveres til angitt tid

Arbeidskrav skal leveres til fastsatte frister og må være godkjent av faglærer før kandidaten kan fremstille seg til eksamen.

#### **Tilbakemelding underveis:**

Studentene får tilbakemelding på sin faglige utvikling underveis i pedagogikkemnet. Denne tilbakemeldingen er knyttet til arbeidskrav. Tilbakemeldingen kan gis felles for alle studenter på trinnet, som veiledning i basisgrupper, av faglærer, av studenter i egne tilbakemeldingsgrupper og av andre fagpersoner involvert i studiet. Tilbakemelding kan også gis skriftlig.

## **Eksamen**

**Individuell skriftlig fagtekst** med et omfang på ca 4000 ord (se arbeidskrav 5).

Karakterregel: A-F.

Intern og ekstern sensor.

## **Evaluering av emnet**

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene.

Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (EVA3).

## **Litteratur**

**Litteraturlisten er sist oppdatert 1. desember 2017.**

\* Finnes i kompendium for PEL102 1-7 og 5-10, 2018

- Alberti-Espenes, J. (2012). *Krenkelse i skolen - mobbingens bakteppe*. Oslo: Gyldendal. Kap. 1, 2, 3, 4, 5 og 7 (145 s.).
- Arnesen, A.L. (2004). Kommunikasjon - mer enn ord. I P. Arneberg, J.H. Kjærre & B. Overland (Red.) *Samtalen i skolen*. Oslo: Damm forlag. (18 s.)\*
- Baltzersen, R. K. (2009). Den digitale lærergjengen. I R. Svanberg & H. P. Wille (Red.) *La stå! Læring - på veien mot den profesjonelle lærer*. Oslo: Gyldendal akademiske forlag. (Kapittel 5) (s.133-161). (28 s.)\*
- Baltzersen, R. K. (2017). (Red.) *Digital oppvekst*. Pressbooks (e-bok) (20 s.)  
<https://digitaloppvekst.pressbooks.com/>
- Bugge, R., G. (2008). *Når krisen rammer barn og unge*. Kristiansand: Høgskoleforlaget. (116 s.)
- Buli-Holmberg, J.& Ekeberg T.R. (2009). *Likeverdig og tilpasset opplæring i en skole for alle*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 3, 5, 6,11, 12, (99 s.)
- Bø, A-K. & Hovdenak, S.S. (2011). Faglig og personlig støtte: Om betydningen av en god relasjon mellom lærer og elev sett fra elevens ståsted. *Tidsskrift for ungdomsforskning*. Nr. 1/11(16 s.)
- Frønes, I. (2013). Sosialisering og kunnskapssamfunnet. I I. Frønes. *Å forstå sosialisering*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kapittel 3: s.124-146. (20 s.)\*
- Helland, S. (2003). Er det sammenheng mellom språkleg formuleringssevne og lese- og skrivevanskar? *Nordisk tidsskrift for spesialpedagogikk* (9 s.)
- Idsøe, E., C. (2015). Tilpasset opplæring for elever med stort akademisk talent. I M. Bunting (red.) *Tilpasset opplæring i forskning og praksis*. (16s.)\*
- Imsen, G. (2014). *Elevens verden*. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 12: Identitet og Identitetsutvikling, s.361-390 (29 s.)\*
- Imsen, G. (2014). *Elevens verden*. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 14 Sosialisering i hjem og lokalmiljø, s.411-446 (35 s.)\*
- Jensen, R. & Leirvik, C. H. (2015). *Elevsamtalen, læringsdialog og vurdering*. Gyldendal Akademiske. (82 s.)
- Kaland, N. (2008). Hva kan vi lære av å lytte til personer med en autismespektertilstand? *Norsk pedagogisk tidsskrift*. (10 s.)
- Karlsen, T. & Spernes, K. (2009). Kommunikasjon og samspill – betydning for læring. I R. Svanberg & H.P. Wille (Red.): *La stå! Læring – på veien mot den profesjonelle lærer*. Oslo: Gyldendal Akademiske. (29 s.)
- Lyster; S-A. H. (2012). *Elever med lese- og skrivevansker. Hva vet vi? Hva gjør vi?* Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (81 s.)
- Maagerø, E., Krumsvik R.J., Torvanger, D. & Hoem T.F. (2011). Grunnleggende ferdigheter I: Postholm, Haug, Munthe, Krumsvik (red): *Lærerarbeid 1-7 for elevens læring*. Kristiansand: Høgskoleforlaget. (52 s.)
- Nergård, V. (2011). Fler-foreldre-systemet i samisk barneoppdragelse. *Norsk pedagogisk tidsskrift*. Nr. 01 (9 s.)
- Nielsen, H.B. (2014). Forskjeller i klassen- kjønn i kontekst. I H.B. Nielsen (Red): *Forskjeller i klassen Nye perspektiver på kjønn, klasse og etnisitet i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget. (22 s.)\*
- Nærbøe, J. (2011). «I 8.klasse er du villig til å gå over lik» Unge jenters beskrivelse av aggresjon, trakassering og mobbing på internett. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*. Nr.01 (8 s)
- Olsen, M. H. (2013). *En inkluderende skole?* Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Kap. 4 (16 s.)\*
- Postholm, M-B., Haug, P., Munthe, E., Krumsvik, R-H. (Red.) 2011: *Elevmangfold i skolen 1-7*. Kristiansand: Høgskoleforlaget. (243 s.)
- Postholm, M-B. & Jacobsen, D-I. (2011). *Læreren med forskerblikk - Innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter*. Kristiansand: Høgskoleforlaget. (Pensum 1. år)

Røthing, Å. (2011). «De norske har det mer i seg» kjønnslikestilling i skolen. *Sosiologi i dag*. Årgang 41, NR. 3-4 s. 67-87 (20 s.)

Samnøen, Ø. (2014). *Mobbing på digitale arenaer*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (71s.)

Solli, K. A. (2009). Elever som strever med skolearbeidet. I R. Svanberg & H.P. Wille (Red.) *La stå! Læring – på veien mot den profesjonelle lærer*. Oslo: Gyldendal Akademiske. (28 s)

Spernes, K. (2012). *Den flerkulturelle skolen i bevegelse. Teoretiske og praktiske perspektiver*. Oslo: Gyldendal. (230 s.)

Spernes, K. (2014). En anerkjennende skole? - Elever med innvandrerbakgrunn og deres skoleerfaringer. I: Afdal, G., Røthing, Å., Schjetne E. (Red.) *Empirisk etikk i pedagogiske praksiser - Artikulasjon, forstyrrelse, ekspansjon*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (15 s.)\*

Skaalvik, E. M. & Skaalvik, S. (2017). Elevenes selververd. Et aspekt ved mental helse. I M. Uthus. *Elevenes psykiske helse i skolen. Utdanning til å mestre egne liv*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kapittel 3: s.70-91. 6 (21 s.)\*

Tranøy, J. (2007). Alternativer til ADHD og Ritalin. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*. Nr. 04 (10 s)

Veland, J. (2011). Klarer skolen å inkludere de sosialt sårbare elevene? I U.V. Midthassel, E. Bru, S. K. Ertesvåg, E. Roland (red.). *Sosiale og emosjonelle vansker - barnehagens og skolens møte med sårbare barn og unge*. Oslo: Universitetsforlaget. (20 s)\*

**Totalt antall sider: 1518**

**Anbefalt litteratur:**

Kvale, S. (1997) *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal (finnes som nettbok via BIBSYS)

Slette, Ø. (red.) 2015: *Enkeltvedtak Saksbehandlingsregler ved elevsaker i skolen*. Pedlex

## Offentlige dokumenter og rapporter

Gávnos, samisk innhold i Kunnskapsløfte – et ressurshefte for lærere: <http://www.udir.no/Lareplaner/Veiledninger-til-lareplaner/Revidert-2013/Samisk-innhold-pa-tvers-av-lareplaner-Gavnos/>

Kunnskapsløftet, Ny Generell del og prinsipp for opplæringa: <https://www.regjeringen.no/contentassets/37f2f7e1850046a0a3f676fd45851384/overordnet-del---verdier-og-prinsipper-for-grunnopplaringen.pdf>

Kunnskapsløftet, Grunnleggende norsk for språklige minoriteter: <http://www.udir.no/kl06/NOR7-01>

Kunnskapsløftet, Morsmål for språklige minoriteter <http://www.udir.no/kl06/NOR8-01>

Kunnskapsløftet, Veiledning og kartleggingsverktøy for Grunnleggende norsk <http://www.udir.no/Lareplaner/Veiledninger-til-lareplaner/Revidert-2013/Grunnleggende-norsk-for-spraklige-minoriteter/stottemateriell/>

Likeverdig oppæring i praksis! (2007-2009) Strategi for bedre læring og større deltakelse av språklige minoriteter i barnehage, skole og utdanning [http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/rapporter\\_planer/planer/2007/likeverdig-opplaring-i-praksis.html?id=450598](http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/rapporter_planer/planer/2007/likeverdig-opplaring-i-praksis.html?id=450598)

Meld. St. 20 (2012–2013) *På rett vei - Kvalitet og mangfold i fellesskolen*

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-20-20122013.html?id=717308>

Opplæringslova

<http://www.lovdatabasen.no/all/hl-19980717-061.html>

Opplæringslova, forskrifter

<http://www.lovdatabasen.no/for/sf/kd/kd-20060623-0724.html>

Rett til videregående opplæring for minoritetsspråklig ungdom: [http://www.udir.no/Upload/Brosjyrer/5/veileder\\_regelverk\\_sprakmin.pdf?epslanguage=no](http://www.udir.no/Upload/Brosjyrer/5/veileder_regelverk_sprakmin.pdf?epslanguage=no)

Temahefte; Om språklig og kulturelt mangfold (for barnehagen, men nyttig å kjenne til)

[http://www.regjeringen.no/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/290160-temahefte\\_om\\_spraklig\\_og\\_kulturelt\\_mangfold.pdf](http://www.regjeringen.no/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/290160-temahefte_om_spraklig_og_kulturelt_mangfold.pdf)

Temahefte; Om samisk kultur (for barnehagen, men nyttig å kjenne til) [http://www.regjeringen.no/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/300464-temahefte\\_om\\_samiske\\_barns\\_sprak\\_og\\_kultur.pdf](http://www.regjeringen.no/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/300464-temahefte_om_samiske_barns_sprak_og_kultur.pdf)

Redd barna. Hvordan står det til med barns rettigheter i Norge? Hva FN's barnekomite mener Norge bør gjøre for å oppfylle barns rettigheter.

<http://docplayer.no/2824535-Hvordan-star-det-til-med-barns-rettigheter-i-norge-hva-fns-barnekomite-mener-norge-bor-gjore-for-a-oppfylle-barns-rettigheter.html>

## Ressurs for læreren

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 2010: *Det magiske øyeblikket – Hvordan komme i kontakt med ungdom som sliter*. Veiledningshefte og film fra barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet (kan bestilles uten kostnad)

[http://www.regjeringen.no/upload/BLD/Rapporter/2010/Veiledningshefte\\_Det\\_Magiske\\_oyeblikket.pdf](http://www.regjeringen.no/upload/BLD/Rapporter/2010/Veiledningshefte_Det_Magiske_oyeblikket.pdf)

# SFEG110214 Engelsk: Språk og kommunikasjon (1-7) (Høst 2017)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Lasse Ellefsen

**Undervisningsspråk:** Engelsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Engelsk 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (30 studiepoeng).

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn: 3. semester (høst).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

## **Kunnskap**

Etter fullført emne har studenten:

- kunnskap om lydsystemet i engelsk, ordtilfanget og språkets grammatiske struktur med vekt på forskjeller og likheter mellom engelsk og norsk, samt innsikt i kulturelle konvensjoner for språkbruk
- kunnskap om begynneropplæring i engelsk og utfordringer vedrørende overgangen fra begynnerstadiet til barnetrinnets siste del
- kunnskap om grunnleggende ferdigheters betydning for læring og utvikling og om prosesser som kan fremme disse i engelskfaget
- kunnskap om barns språklæring i et andrespråksperspektiv, språklæringsteorier, samt strategier, metoder, vurderingsverktøy og vurderingsformer som fremmer språkutvikling
- kjennskap til gjeldende læreplan for engelskfaget i skolen og forholdet til det europeiske rammeverket for språk
- kjennskap til ulike læremidler og lærebøker som kan brukes i opplæringen
- kunnskap om ulike internasjonale og nasjonale prøver og kartleggingsverktøy
- kunnskap om tilpasset språkopplæring for den aktuelle aldersgruppen
- kunnskap om engelsk som verdensspråk
- kunnskap om interkulturell læring og urbefolkninger, inkludert kunnskap om samisk kultur
- kjennskap til sjangere og deres sentrale kjennetegn, samt normer for akademisk tekstproduksjon, ansvarlig kildebruk og personvern
- forståelse for læringspotensialet som ulike læringsarenaer, eksempelvis digitale media, bidrar til på barnetrinnet

## **Ferdigheter**

Etter fullført emne kan studenten:

- bruke målspråket sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig tilpasset målgruppen i ulike situasjoner og være en god språkmodell for elevene
- planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen når det gjelder ulike behov og ulik kulturell og språklig bakgrunn
- veilede elever i deres språkutvikling gjennom å gjøre dem bevisst hvordan språket er bygd opp, slik at de kan gjøre seg nytte av forskjeller og likheter mellom morsmålet og engelsk
- legge til rette for et trygt læringsmiljø med variert, differensiert og meningsfylt læringsarbeid som fremmer utviklingen av lytting, skriving, lesing og tale og et gradvis større ordforråd for alle elever
- utøve en helhetlig og læringsorientert vurderingspraksis
- anvende fagkunnskap didaktisk og reflektert i henhold til gjeldende læreplan for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- kritisk vurdere lærebøker og andre læringsmidler til bruk i opplæringen
- ta i bruk digitale verktøy i arbeidet med å fremme språklæring og formidling av fagstoff

## **Generell kompetanse**

Etter fullført emne kan studenten:

- formidle relevant fagstoff og kommunisere på engelsk på en måte som er tilpasset målgruppen
- reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å løse identifiserte problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget
- være en aktiv bidragsyter i et fagfellesskap og ha en beredskap for å anvende ny kunnskap og forskning innenfor faget

## **Innhold**

I den muntlige delen av emnet vil studentene få innblikk i forskjellige former for muntlig kommunikasjon på engelsk, blant annet formelle og uformelle samtaler og forskjellige typer presentasjoner. Et spesielt fokus vil bli rettet mot bruk av engelsk i undervisningssammenheng på barnetrinnet. I seminar- og gruppetimene vil studentene få trening i presentasjonsteknikker og klasseromsledelse. Studentene vil i tillegg få en innføring i fonetikk, med vekt på praktiske ferdigheter. Siden det er viktig å sette kommunikasjon i en kulturell sammenheng, vil emnet også inneholde eksempler på moderne engelskspråklig litteratur. Det vil bli diskusjon av litteraturen i emnet med vekt på argumentasjon og problemløsning. Det vil også bli gitt en innføring i interkulturell kommunikasjon med fokus på begrepet interkulturell kompetanse. I denne delen av emnet vil også engelsk som verdensspråk bli behandlet.

I den skriftlige delen av emnet vil studentene få innblikk i forskjellige tekststrategier og skriving av lengre tekster. Viktige stikkord er tekstbinding, avsnittsinndeling, sjangere, språklige virkemidler og stilnivå. Studentene vil også få en innføring i språklige strukturer, inkludert en innføring i grammatisk terminologi og syntaktisk analyse. Her vil også fokuset rettes mot språklæring i et andrespråksperspektiv. I tillegg vil emnet inneholde en innføring i hvordan man vurderer, bruker og refererer til kilder.



Studentene vil få en innføring i Kunnskapsløftets hovedområder *Språklæring, Muntlig kommunikasjon og Skriftlig kommunikasjon* i engelsk for barnetrinnet. Videre vil det blir lagt vekt på å bevisstgjøre studentene på læringsstrategier og læringsmiljø gjennom ulike arbeidsoppgaver og samarbeidsformer. Kunnskaper om å planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere opplæring i engelsk etter intensjonen i læreplanen vil stå sentralt. Gjennom teori og praksis vil lærerens rolle som språkmodell, veileder og tilrettelegger for elever på barnetrinnet stå i fokus. Arbeid med grunnleggende ferdigheter vil også være sentralt.

## Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen blir gitt i forelesninger, seminarer og gruppetimer, samt språklaboratorium. Læringsplattform brukes til utveksling av informasjon og innlevering av oppgaver, samt tilbakemeldinger.

## Arbeidsomfang

Ca. 420 timer.

## Praksis

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, PEL-lærer, praksisveileder og faglærer.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- 80 % obligatorisk oppmøte
- To oppgavesett i fonetikk, grammatikk og fagdidaktisk fordypning innlevert til fastsatt frist
- Én muntlig presentasjon gjennomført til fastsatt tid

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

### Individuell muntlig eksamen, ca. 25 minutter

Ingen hjelpemidler er tillatt.

Det benyttes karakterskala A-F.

## Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby emner og studieprogrammer av best mulig kvalitet. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering
- løpende evaluering/sluttevaluering

Resultatene behandles av/i:

- lærergruppe
- studieleder
- lokalt studiekvalitetsutvalg

## Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert mai 2014. Det tas forbehold om eventuelle endringer av litteraturlisten før semesterstart.

- Bjørke, C., Dypedahl, M. & Myklevold, G. (red.) (2014). *Fremmedspråksdidaktikk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (Utvalgte kapitler på Fronter).
- Blå, B. Hope (red.) (2009). *Grunnleggende ferdigheter i engelsk og fremmedspråk*. Fokus på språk nr 15. Fremmedspråksenteret.
- Bøhn, H. m.fl. (2014). *Fagdidaktikk*. Kompendium. (Tilgjengelig på Fronter).
- Bøhn, H. m.fl. (2014). *Language and Communication*. Kompendium. (Tilgjengelig i bokhandel, HiØ).
- Dypedahl, M., H. Hasselgård, B. Løken. (2012) *Introducing English Grammar*. Second edition. Bergen: Fagbokforlaget.
- Fremmedspråksenteret (2008). *IKT i språk - en veiledning for lærere*. <http://www.fremmedspraksenteret.no/ikt-veiledning>
- Haddon, M. (2004). *The Curious Incident of the Dog in the Night Time*. Vintage.
- Kunnskapsløftet (2013). *Læreplan i engelsk*, Kunnskapsdepartementet.
- Lund, R. & Sørheim, B. "Songs and Rhymes for the Teaching of English". <http://lamp.hisf.no/home/projekt/Engnett/Songar/songar.htm>
- Munden, J. & Myhre, A. (2007): *Twinkle Twinkle - English 1-4*. 2. Utg. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Munden, J. (2014). *Engelsk på mellomtrinnet*. Gyldendal Akademisk.
- Nilsen, T. S. & Rugesæter, K. (2008). *Basic English Phonetics for Teachers*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Pinter, A. (2006): *Teaching Young Language Learners*. Oxford: Oxford UP.

Materiale som blir delt ut i forbindelse med undervisning og/eller lagt ut på høgskolens læringsplattform er også obligatorisk.

Alle studenter må dessuten ha tilgang til en engelsk-engelsk ordbok, for eksempel Collins Cobuild Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Oxford Advanced Learner's Dictionary eller en annen ordbok beregnet på brukere som ikke har engelsk som morsmål (Learner's dictionaries).

# LBKHV10111 Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form) (1-7) (Høst 2017)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Victor Tymczuk

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Kunst og håndverk 1 for grunnskolelærerutdanningen 1-7* (30 studiepoeng).

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 3. semester (høst).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten har

- kunnskap om hovedretninger innenfor bildekunst og skulptur fra antikken til dagens uttrykk

- kunnskap om kunstteorier og hvordan uttrykksformer fra ulike kulturer nasjonalt og internasjonalt kan være ressurs for eget skapende arbeid og organisering av læring, hovedtrekkene i fagets historie, begrunnelse, innhold og metoder
- kunnskap om sentrale teorier om barns todimensjonale formspråkutvikling
- kunnskap om hvordan de yngste barna i skolen bør møte faget kunst og håndverk
- kunnskap om materialer, teknikker og redskaper som er vanlige i arbeid med bilder
- estetisk kompetanse og kunnskap om bruk av estetiske virkemidler
- fagdidaktisk kunnskap og kunnskap om hvordan grunnleggende ferdigheter er del av arbeid i faget, og hvordan legge til rette for tilpasset opplæring.

### **Ferdigheter**

Studenten kan

- eksperimentere med og bruke sentrale materialer, redskaper, virkemidler og teknikker i arbeid med egne uttrykk.
- inspirere elevene til å utforske egne ideer i møte med materialer, teknikker og arbeidsmåter i faget.
- organisere enkle utstillinger og lage ulike typer presentasjoner og aktivisere elever i arbeid med utstilling av deres egne produkter
- bruke enkle analyseverktøy og formidle kunst på varierte måter, og se sammenheng mellom ulike kunstuttrykk, barns skapende virksomhet og eget arbeid

### **Generell kompetanse**

Studenten kan

- bruke digitale læringsarenaer til formidling av fagstoff og egen faglig oppdatering
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring i kunst og håndverksfaget

## **Innhold**

Temaer som vil bli behandlet i *Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form)*:

- Billedkunstens historie fra antikken til modernistisk formspråk
- Eget bildearbeid med utgangspunkt i sentrale kunstperioder
- Barns formspråk i todimensjonal form
- Billedanalyse
- Fagets historie
- Kunnskapsløftet med vekt på 'Det skapende menneske' og læreplan i kunst og håndverk
- Studieturer som grunnlag for kunnskap og generell kompetanse

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene få erfaring med ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1-7. Lærestoffet i faget bygger på anerkjent forskningsbasert kunnskap.

## **Undervisnings- og læringsformer**

Emnet har en teoretisk forankring der veksling mellom kunstfaglige studier, eget estetisk skapende bildearbeid og fagdidaktisk refleksjon gir grunnlag for å forstå, vurdere og videreutvikle ideer i eget arbeid. I lærerutdanninga spiller praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon knyttet mot emnets læringsutbytte. Det vil bli minst en obligatorisk studietur i semesteret. Studenter må påregne utgifter til obligatoriske studieturer.

## **Arbeidsomfang**

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

3 uker praksis i semesteret. Se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanningen 1-7* og *Plan for praksis*.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Godkjent frammøte til undervisning (minimum 80 % tilstedeværelse) og studieturer. Den enkelte faglærer sender rundt tilstedeværelsesliste som signeres av studenten. Dersom studenten ikke kan delta på organisert studietur, må han/hun utarbeide og få godkjent et alternativt opplegg.
2. I hht semesterplanen gjennomført og godkjent oppgave i billedanalyse som leveres individuelt og skriftlig (800-1200 ord).

## Eksamen

Som en del av undervisningen gis formativ vurdering på arbeider og faglig progresjon.

Eksamensform

1. **Mappeeksamen** med utstilte produkter som leveres innen angitt frist. Mappen skal bestå av kandidatens individuelle arbeider i emnet med tilhørende prosessdokumentasjon og logg.
2. **Individuell muntlig eksamen**, varighet cirka 25 minutter, med utgangspunkt i presentasjon av kandidatens egne produkter. Den muntlige eksaminasjonen tar også opp spørsmål fra pensumlitteratur og lærestoff i emnet.

Det gis en samlet karakter i emnet.

Karakterregel: A-F.

To interne sensorer.

Ved eventuell ny eksamen kan eksamensmappen forbedres én gang. Kandidaten må deretter fremstille seg for ny muntlig eksamen.

## Evaluering av emnet

Studentene evaluerer emnet skriftlig og anonymt på tilpasset skjema (EVA3).

## Litteratur

**Det forbeholdes rett til endringer i litteraturlista før studiestart.**

Foruten undervisning og feltstudier ved kunsthistorisk museum og gallerier er følgende pensum:

1. Læreplanverket for Kunnskapsløftet (2006). Kunnskapsdepartementet.

A) Generell del: <http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Den-generelle-delen-av-lareplanen/>

B) Prinsipp for opplæringen: [http://www.udir.no/Artikler/ Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/  
http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte\\_lareplaner\\_for\\_Kunnskapsloftet/prinsipper\\_lk06.pdf](http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf)

C) Læreplan i kunst og håndverk: <http://www.utdanningsdirektoratet.no/grep/Lareplan/?laereplanid=127655>  
[http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell\\_del/Generell\\_del\\_lareplan\\_bm.rtf](http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell_del/Generell_del_lareplan_bm.rtf)

2. Beckett, Wendy (2007) *Maleriets historie*. Oslo: Spektrum forlag

3. Danbolt, Gunnar (2002): *Blikk for bilder. Om tolkning og formidling av billedkunst*. Oslo: Abstrakt forlag

4. Engelstad, Arne (2000): *Interart. Gjennom epokene med litteratur, bildekunst og musikk*. Bergen: Fagbokforlaget. [Ikke Litteratur- og Musikkavsnittene]

5. Haabesland & Vavik (2000): *Kunst og håndverk? hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget [s.14-85, s.128-181]

6. Johannessen, Aggi Folgerø (2003): *Grunnbok i bildeskaping med kunstnere i modernismen og samtidskunsten som forbilder*. Bergen: Fagbokforlaget [s.13-84]

7. Nielsen, Liv Merete (2009) *Fagdidaktikk for kunst og håndverk: i går - i dag - i morgen*. Oslo: Universitetsforlaget [s.35-117]

8. Thorsnes, Tollef (2009): Grunnleggende ferdigheter i kunst og håndverk. I: Traavik, Hilde, Hallås, Oddrun og Ørvig, Anne: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget [Artikkel 11/s.212 - 227]

9. Kompendier, aktuelle artikler i tidsskrift, aviser, bøker og forelesninger ved gallerier og kunst- og kunstmuseer er også å regne som pensum.

# LBRLE10115 Introduksjon til livssyn, filosofi, hinduisme, buddhisme og islam (1-7) (Høst 2017)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Mette Ramstad

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Religion, livssyn og etikk 1* i grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng).

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 3. semester (høst).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten har kunnskap om

- religioner og livssyn i faget: mangfold og ulike retninger, trosinnhold og oppfatninger, praksis, etikk og estetiske uttrykk, med vekt på hinduisme, buddhisme, og islam, og på disse religionenes plass i Norge.

- hva religiøse seremonier og høytider har å si for barn med vekt på hinduisme, buddhisme og islam
- religionshistorie innen hinduisme, buddhisme og islam med vekt på eldre tid
- hellige tekster: hovedinnhold, historisk bakgrunn og sentrale fortellinger, med vekt på hellige tekster i hinduisme, buddhisme og islam
- vestlig filosofihistorie med vekt på antikken, særlig menneskesyn og etikk, og om filosofering med barn
- humanisme som livssyn i historisk kontekst og som filosofisk perspektiv i ulike varianter i bryting med andre menneskesyn gjennom historien
- sentrale arbeidsmåter og vurderingsformer i faget i forhold til de aktuelle trinnene
- barns gudsbegrep, religiøse forestellinger og opplevelser
- reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag
- grunnskolefagets historie i hovedtrekk, grunngivelse, innhold og formål
- diskusjonene rundt kognitiv forvirring i møte med religiøst og annet kulturelt mangfold

### **Ferdigheter**

Studenten kan

- planlegge, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på en selvstendig og faglig gjennomtenkt måte med vekt på dannelsesperspektiv og de flerkulturelle utfordringene
- sette seg inn i barna sine tanker og forestellinger om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med de om dette
- samtale med barn om forhold som oppstår i forbindelse med vanskelige livssituasjoner
- bruke sentrale arbeidsmåter i RLE med vekt på arbeidet med høytider, fortellinger og estetiske uttrykk
- samarbeide med andre lærere, elever og hjemmet om faget
- gjennomføre tilpasset opplæring i RLE, blant annet med hensyn til elever med bakgrunn i ulik tro og ulike livssyn
- legge til rette for utvikling av de grunnleggende ferdighetene i undervisningen
- kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerende arbeidsmåter
- reflektere kritisk over innholdet i faget og over verdimålsetningene for faget og over forholdet mellom fag, undervisning og egen utvikling i yrkesutøvelsen
- bruke internett og digitale læremidler på en kritisk og pedagogisk måte i undervisningen

### **Generell kompetanse**

Studenten

- har yrkesetisk kompetanse og kan se dette i sammenheng med religiøse og livssynsmessige tradisjoner
- kan legge til rette for samarbeid mellom hjemmet, skolen og lokalmiljøet
- har forståelse for rollen som verdiformidler i et flerkulturelt samfunn

## **Innhold**

*Introduksjon til religioner og livssyn består av følgende hovedtemaer:*

- Introduksjon til religionene hinduisme, buddhisme, og islam
- Introduksjon til livssynet humanisme
- Introduksjon til eldre filosofihistorie
- RLE som undervisningsfag i grunnskolen med følgende undertema:
  - Fagdidiaktikk
  - Begynneropplæring
  - Grunnleggende ferdigheter



- Integrering av praksis
- Tilpasset opplæring
- Flerkulturelle perspektiv
- Vurdering
- Forskningsbasert undervisning

## Undervisnings- og læringsformer

Studentene kommer til å møte varierte arbeidsformer. Tilnærmingen til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesninger, ekskursjon i gruppe, arbeid i grupper og arbeid med oppgaver i klassen.

Utgifter knyttet til studietur må studentene påkoste selv, se pkt. Arbeidskrav.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minst 20 timer inkludert undervisning.

## Praksis

3 uker praksis i semesteret. Se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 1-7* og *Plan for praksis*.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. **Gruppearbeid:** Utvikling av stasjonsbasert undervisningsopplegg knyttet til temaet filosofi og humanisme. Gruppene presenterer sitt arbeid for lærer og medstudenter. Det settes av 15 minutter til presentasjonen. Lærer gir muntlig tilbakemelding.
2. **Gruppearbeid med muntlig presentasjon** av et faglig tema innenfor emnet på hinduisme, buddhisme, eller islam med relevans for KRLE i skolen. Arbeidet skal være forskningsbasert og belyse det flerkulturelle perspektivet. Muntlig tilbakemelding fra lærer om arbeidet er godkjent. Etter presentasjonen lastes arbeidet opp i høgskolens læringsplattform.
3. **Obligatorisk deltakelse i deler av undervisningen**, se spesifisering i semesterplan for nærmere informasjon. Sykmelding gir rett til tilpassede oppgaver ved fravær.

Ved sykefravær på de obligatoriske dagene gruppene har presentasjoner (arbeidskrav), må studentene gi en individuell muntlig presentasjon til klassen på annet tidspunkt på utsatt frist. Eventuelt levere skriftlige kommentarer via læringsplattformen på presentasjoner fra andre grupper, lastet opp i læringsplattformen, som student har hatt fravær fra.

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen

## Eksamen

**Muntlig individuell eksamen av 30 minutters varighet.**

Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F.

Én intern og én ekstern sensor.

# Evaluering av emnet

Fagansvarlig lærer har ansvar for at studentene utfører evaluering av emnet RLE 101.

Resultater fra evalueringen og forslag til justeringer følges opp sammen med studentenes representanter i faget RLE.

## Litteratur

### **Litteraturlisten er oppdatert 9. juni 2016.**

Kompendium selges i bokhandel Remmen.

### **Religionspedagogikk, fagdidaktikk og RLE-faget**

Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk. 2015. Oslo: Utdanningsdirektoratet. <http://www.udir.no/kl06/RLE1-02>

Melhus, K. og Winje, G. (2009). Å regne i RLE, kap. 12 ss. 173-184 I: J. Fauskanger, R. Mosvold & E. Reikerås (Red.), *Å regne i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget (Kompendium)

Neegaard, G. (Red.) (2006). *Logos og Dharma: Religioner, livssyn og etikk*. Bergen: Fagbokforlaget, s 17-40 (Kompendium)

Sødal, H. K. (Red.) 2009. *Religions og livssynsdidaktikk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kap. 2, 4, 5, 6.

Winje, G. (2009). Å være digital i religion, livssyn og etikk (RLE), I: Hildegunn Otnes (Red.), *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget. s. 67-80, (Kompendium)

Winje, G. (2005). Estetiske arbeidsmåter i KRL (8s). Hentet fra <http://geirwinje.no/onewebmedia/estetiske%20arbeidsmater.pdf>

Winje, G. (2006). Metodisk arbeid med religionenes musikk i KRL (8s). Hentet fra <http://geirwinje.no/onewebmedia/metodikk-musikk-religion.pdf>

### **Livssyn, filosofi og fagdidaktikk**

Aadnanes, P. M. (2012). Livssyn. 4. utg. Oslo: Universitetsforlaget. s. 130-160 (Kompendium)

Andreassen, Bengt-Ove (2012). *Religionsdidaktikk. En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. s. 133-143 (Kompendium)

Eidhamar, L., G. (red.) (2004). *Religioner og livssyn*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. s. 22-57

Bondevik, H. og I. Bolstad. 2003. *Tenkepauser. Filosofi og vitenskapsteori*. Oslo: Akribe forlag. s. 21-56 (Kompendium)

Eidhamar, L. G; Leer-Salvesen. P. og Hølen, V. (2007). *Den andre. Etikk og filosofi i skolen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. s. 13-24, 277-298.

Lingås, L. G. 2008. Troen på livet vårt, menneskets verd. I: O. Leirvik & Røthing, Å. (Red.), *Verdier*. Oslo: Universitetsforlaget s. 159-177 (Kompendium)

Schjelderup, A. Olsholt, Ø. & Børresen, B. (1999). Den filosofiske samtalen. I: A. Schjelderup, Ø. Olsholt & B. Børresen (Red.), *Filosofi i skolen*. Oslo: Tano Aschehoug. s. 61-76 (Kompendium)

## **Hinduisme, Buddhisme, Islam og fagdidaktikk**

Eidhamar, L.G. (Red.) (2004). *Religioner og livssyn*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Ss. 10-21, 109-315, 378-385.

Grimmitt, Michael, Julie Grove, John Hull, Louise Spencer. 1991. Ganesha, ss.30-43  
I: *A gift to the child: religious education in the primary school*. London: Simon & Schuster (Kompendium)

*Kildesamling: til kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (1999)*. Bind 1.

Oslo: Nasjonalt læremiddelsenter.

Utvalgte fortellinger, tekster og bilder fra Islam ved Einar Thomassen

Hentet fra

<http://www.nb.no/nbsok/nb/a2dae951e15d393ee8725e60a3129ee7?lang=no#0>

*Kildesamling: til kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (1999)*. Bind 2.

Oslo: Nasjonalt læremiddelsenter.

Utvalgte fortellinger, tekster og bilder fra Hinduismen og Buddhismen ved Jacobsen og Thelle.

Hentet fra

<http://www.nb.no/nbsok/nb/bb4bc9e2165b3fb48af787592cdd5887?lang=no#0>

Nicolaisen, T. (2014). Rom og reiser i RLE. Innspill til pluralistisk og gjestfri RLE-didaktikk.

Prisme. 65, (1), 17-27 (Kompendium)

Nicolaisen, Tove (2013). Pluralistisk religionsundervisning og egengjøring som ideal. Hva kan vi lære av erfaringene til barn med hindubakgrunn?

Nordidactica (2) Hentet fra <http://www.kau.se/nordidactica>

Winje, G. (2010). Høytidsmarkering i barnehagen. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Ss.16-19, 24-33,78- 93, 94- 120, 121-137.

Østberg, S. (2003). *Muslim i Norge*. Oslo: Universitetsforlaget. Ss. 33-165.

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:49:25

# SFEG110114 Engelsk: Kulturstudier: Nord-Amerika (1-7) (Vår 2018)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

**Studiested:** Halden.

**Emneansvarlig:** Gro-Anita Myklevold

**Undervisningsspråk:** Engelsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Engelsk 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (30 studiepoeng).

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanning 1.-7- trinn: 4. semester (vår).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Etter fullført emne har studenten:

- kunnskap om levesett og kulturuttrykk i to engelsktalende land med vekt på tekster for barn og unge som fremmer interkulturell læring
- kunnskap om historiske, politiske og sosioøkonomiske forhold i to engelsktalende land
- kjennskap til sjangere og deres sentrale kjennetegn, samt normer for akademisk tekstproduksjon, ansvarlig kildebruk og personvern
- innsikt i språkstimulerende bruk av tekster i undervisningen
- kunnskap om interkulturell læring

### **Ferdigheter**

Etter fullført emne kan studenten:

- legge til rette for elevenes arbeid med engelskspråklige tekster og deres utforskning av levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land sett i relasjon til egen bakgrunn, med hovedvekt på skriftlige, muntlige og sammensatte tekster for barn
- bruke målspråket sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig tilpasset målgruppen i ulike situasjoner og være en god språkmodell for elevene
- anvende fagkunnskapen didaktisk og reflektert i forhold til gjeldende planverk for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen når det gjelder ulike behov og ulik bakgrunn

### **Generell kompetanse**

Etter fullført emne kan studenten:

- formidle relevant fagstoff og kommunisere på engelsk på en måte som er tilpasset målgruppen
- reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst
- arbeide selvstendig og/eller sammen med andre for å løse identifiserte problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget

## **Innhold**

Følgende temaer vil bli behandlet:

- Nord-amerikansk og internasjonal litteratur i form av et utvalg romaner, noveller, skuespill og dikt
- Innføring i amerikansk litteratur, historie, media og politikk
- En kulturanalyse av både den dominante kulturen i USA i form av felles verdier, tenkemåter og symboler - og mangfold
- Analyse av kulturelle aspekter av litteratur, film, media og politiske taler.
- En introduksjon til kanadisk litteratur, historie, media og politikk
- Gjeldende læreplan
- Litteratur- og kulturpedagogikk med utgangspunkt i gjeldende læreplan

## **Undervisnings- og læringsformer**

Undervisningen blir gitt i seminar- og gruppetimer. Læringsplattform brukes til utveksling av informasjon.

## **Arbeidsomfang**

Ca. 420 timer.

## **Praksis**

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, PEL-lærer, praksisveileder og faglærer.

## **Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen**

- 80 % obligatorisk oppmøte
- Innlevering av ett essay og en prosjektoppgave til nærmere fastsatt frist.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

### Individuell skriftlig eksamen, 5 timer

Tillatt hjelpemiddel: Godkjent engelsk-engelsk ordbok og Læreplan for engelsk. Både språk og innhold teller.

Karaktererregel A-F.

## Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering
- løpende evaluering/sluttevaluering

Resultatene behandles av/i:

- lærergruppe
- studieleder
- lokalt studiekvalitetsutvalg

## Litteratur

*Litteratur sist oppdatert 16. juni 2014. Det tas forbehold om endringer i litteraturlisten fram til studiestart.*

### GENERELT

Datesman, M., Crandall, J. og Kearny, E., Pearson Education (2014). *American Ways: An Introduction to American Culture*

Griffith, K. (2002). *Writing Essays about Literature*.

### ROMANER/SKUESPILL

Dumas, Firoozeh. *Funny in Farsi*.

Miller, Arthur. *Death of a Salesman*.

Salinger, J.D. *The Catcher in the Rye*.

Walker, Alice. *The Color Purple*.

I tillegg skal studentene velge to av de følgende bøkene:

Baum, L.F. *The Wonderful Wizard of Oz*.

Burnett, F.H. *The Secret Garden*.

Montgomery, L.M. *Anne of Green Gables*.

Simon, Francesca. *Horrid Henry's Stinkbomb* or *Horrid Henry's School Project*.

Strong, Jeremy. *My Granny's Great Escape*.

White, E.B. *Charlotte's Web* or *Stuart Little*.

Alt materiale som blir delt ut i forbindelse med undervisning og/eller lagt ut på høgskolen læringsplattform regnes også som pensum. Alle studenter må dessuten ha tilgang til en engelsk-engelsk ordbok, for eksempel Collins Cobuild Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Oxford Advanced Learner's Dictionary eller en annen ordbok beregnet på brukere som ikke har engelsk som morsmål (Learner's dictionaries).

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:56:01

# LBKHV10211 Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3-dimensjonal form) (1-7) (Vår 2018)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Victor Tymczuk

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Kunst og håndverk 1 i grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng)*.

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 4. semester (vår).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten har

- kunnskap om hovedretninger innenfor bildekunst og skulptur fra modernismen til dagens kunst
- kunnskap om samisk kunsthåndverk



- kunnskap om barns tredimensjonale formspråkutvikling, barnekulturens visuelle ytringsformer, estetisk opplevelse, lek og kreativitet
- kunnskap om skulptur, relieff, objekt, installasjon, og hvordan disse uttrykksformene kan ses i sammenheng med barns lek og stimulere til kreativt skapende arbeid
- kunnskap om materialer, teknikker, redskaper, estetisk kompetanse og estetiske virkemidler som er vanlige i arbeid med bilder og skulptur
- fagdidaktisk kunnskap om hvordan grunnleggende ferdigheter er del av arbeidet i faget
- kunnskap om hvordan de yngste barna i skolen bør møte faget kunst og håndverk
- kunnskap om gjeldende regler om opphavsrett og personvern ved bruk av kilder, bilder og andre ressurser til undervisning

### **Ferdigheter**

Studenten kan

- analysere og vurdere kunst, hverdagsestetikk og trivialkultur og sette ulike foruttrykk inn i en kunsthistorisk sammenheng
- utvikle en idé til ferdig form, dokumentere og vurdere egen skapende prosess, vise praktisk håndlag og være en god rollemodell for elevene
- bruke tegning i arbeid med bilde og skulptur
- bruke digitale verktøy i skapende arbeid
- bruke nærmiljøet som kilde til opplevelse og innhenting av kunnskap som utgangspunkt for eget arbeid og som ressurs for elevoppgaver
- organisere enkle utstillinger, lage ulike typer presentasjoner og aktivisere elever i arbeid med utstilling av deres egne produkter
- bruke gjeldende lærerplaner for grunnskolen, kan formulere oppgaver som fremmer grunnleggende ferdigheter i kunst og håndverk, og mestre læringsorientert vurderingspraksis
- vurdere lærebøker og læremidler i kunst og håndverk for barnetrinnet

### **Generell kompetanse**

Studenten kan bruke kunst og håndverk i tverrfaglig tema- og prosjektarbeid og ivareta den estetiske dimensjonen i opplæringen i samhandling med andre fag

## **Innhold**

Temaer som vil bli behandlet i *Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3-dimensjonal form)*:

- Billedkunstens historie fra modernismen til samtidskunsten
- Eget skulptur og bildearbeid med utgangspunkt i modernismen og samtidskunsten
- Barns formspråk i tredimensjonal form
- Kreativitet, estetisk opplevelse og estetisk dannelse
- Vurdere fagets lærebøker og læremidler
- Studieturer som grunnlag for kunnskap og generell kompetanse

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene få erfaring med ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1-7. Arbeid med grunnleggende ferdigheter, tilpasset opplæring og vurdering står sentralt i faget. I temaene vil det også bli arbeid knyttet til flerkulturelle perspektiver og samisk kultur. Lærestoffet bygger på anerkjent forskningsbasert kunnskap.

## **Undervisnings- og læringsformer**

Emnet har en teoretisk forankring der veksling mellom kunstfaglige studier, eget estetisk skapende skulptur-/bildearbeid og fagdidaktisk refleksjon gir grunnlag for å forstå, vurdere og videreutvikle ideer i visuelle uttrykksformer. I lærerutdanninga spiller praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon knyttet mot emnets læringsutbytte. Det vil bli minst en obligatorisk studietur i semesteret.

# Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning

## Praksis

3 uker praksis i semesteret. Se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 1-7* og [Plan for praksis](#).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

Godkjent frammøte til undervisning (minimum 80 % tilstedeværelse) og studieturer. Den enkelte faglærer sender rundt tilstedeværelsesliste som signeres av studenten. Dersom studenten ikke kan delta på organisert studietur, må han/hun utarbeide og få godkjent et alternativt opplegg.

## Eksamen

Som en del av undervisningen gis formativ vurdering på arbeider og faglig progresjon.

Eksamensform

1. **Mappeeksamen** med utstilte produkter som leveres innen angitt frist. Mappen skal bestå av kandidatens individuelle arbeider i emnet med tilhørende prosessdokumentasjon og logg.
2. **Individuell muntlig eksamen**, varighet cirka 25 minutter, med utgangspunkt i presentasjon av kandidatens egne produkter. Den muntlige eksaminasjonen tar også opp spørsmål fra pensumlitteratur og lærestoff i emnet.

Det gis en samlet karakter i emnet.

Karakterregel: A-F.

En ekstern og en intern sensor.

Ved eventuell ny eksamen kan eksamensmappen forbedres én gang. Kandidaten må deretter fremstille seg for ny muntlig eksamen.

## Evaluering av emnet

Studentene evaluerer emnet skriftlig og anonymt på tilpasset skjema (EVA3).

## Litteratur

**Det forbeholdes om endringer i litteraturen før studiestart.**

Foruten undervisning og feltstudier på studieturer er følgende pensum:

1. Læreplanverket for Kunnskapsløftet (2006). Kunnskapsdepartementet.

A) Generell del: <http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Den-generelle-delen-av-lareplanen/>

B) Prinsipp for opplæringen: <http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/>  
[http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte\\_lareplaner\\_for\\_Kunnskapsloftet/prinsipper\\_lk06.pdf](http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf)

C) Læreplan i kunst og håndverk: <http://www.uddanningsdirektoratet.no/grep/Lareplan/?laereplanid=127655>  
[http://www.uddanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell\\_del/Generell\\_del\\_lareplan\\_bm.rtf](http://www.uddanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell_del/Generell_del_lareplan_bm.rtf)

2. Beckett, Wendy (2007) *Maleriets historie*. Oslo: Spektrum forlag

3. Dahlin, L.K. og Gjerde, H. (2009): Å være digital i kunst og håndverk. I: Otnes, Hildegunn (red.): *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget [s. 189 - 207]

4. Haabesland & Vavik (2000): *Kunst og håndverk - hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget [s.186-303]

5. Johannessen, Aggi Folgerø (2003): *Grunnbok i bildeskaping med kunstnere i modernismen og samtidskunsten som forbilder*. Bergen: Fagbokforlaget [s. 85-176]

6. Juell, Elisabeth & Trygve-Johan Norskog (2006): *Å løpe mot stjernene : om estetisk dannelse, kreativitet og skapende prosesser*. Bergen : Fagbokforlaget [s.35-65, s.103-128]

7. Nielsen, Liv Merete (2009): *Fagdidaktikk for kunst og håndverk: i går - i dag - i morgen*. Oslo: Universitetsforlaget [s.9-35]

8. Kompendier, aktuelle artikler i tidsskrift, aviser, bøker og forelesninger ved gallerier og kunst- og kunstmuseer er også å regne som pensum.

# LBRLE10215 Introduksjon til etikk, jødedom og kristendom (1-7) (Vår 2018)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Espen Schjetne

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Religion, livssyn og etikk 1* i grunnskolelærerutdanning 1-7 (studiepoeng).

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 4. semester (vår).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten har kunnskap om

- religioner og livssyn i faget: mangfold og ulike retninger, trosinnhold og oppfatninger, praksis, etikk og estetiske uttrykk med vekt på jødedom og kristendom og på disse religionenes plass i Norge

- hva religiøse seremonier og høytider har å si for barn og unge med vekt på jødedom og kristendom
- religionshistorie innen jødedom og kristendom med vekt på eldre tid, og særlig på kristendommens historie fram til og med reformasjonen
- hellige tekster: hovedinnhold, historisk bakgrunn og sentrale fortellinger med vekt på hellige tekster i jødedom og kristendom.
- sammenligninger mellom religiøse tradisjoner og sekulære livssyn
- etiske teorier og bruken av disse i forhold til noen aktuelle problemstillinger
- menneskerettighetene og FNs barnekonvensjon og diskusjonene om ulike konsekvenser av disse for undervisninga i RLE
- diskusjonene rundt kognitiv forvirring i møte med religiøst og annet kulturelt mangfold
- sentrale arbeidsmåter og vurderingsformer i faget i forhold til de aktuelle trinnene
- barns og unges gudsbegrep, religiøse forestillinger og opplevelser

### **Ferdigheter**

Studenten kan

- planlegge, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på en selvstendig og faglig gjennomtenkt måte med vekt på dannelsesperspektivet og de flerkulturelle utfordringene
- bruke sentrale arbeidsmåter i RLE med vekt på arbeidet med høytider, fortellinger og estetiske uttrykk
- sette seg inn i barns og unges tanker og forestillinger om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med dem om dette
- samtale med barn og ungdom om spørsmål som oppstår i forbindelse med vanskelige livssituasjoner
- samarbeide med andre lærere, elever og hjemmet om faget
- gjennomføre tilpasset opplæring i RLE, særlig med tanke på elever med bakgrunn i ulik tro og livssyn
- kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerende arbeidsmåter med tilsvarende vurderingsformer
- legge til rette for utvikling av de grunnleggende ferdighetene i undervisningen
- reflektere kritisk over innholdet og verdimålsettingene for faget i skolen og over forholdet mellom fag, undervisning og egen utvikling i yrkesutøvelsen
- bruke internett og digitale læremidler på en kritisk og pedagogisk måte i undervisningen

### **Generell kompetanse**

Studenten

- har yrkesetisk kompetanse og kan se denne i sammenheng med religiøse og livssynsmessige tradisjoner
- kan legge til rette for samarbeid mellom hjemmet, skolen og lokalmiljøet
- har forståelse for rollen som verdiformidler i et flerkulturelt samfunn

## **Innhold**

Emnet består av følgende nasjonale fagemner:

1. Jødedom
2. Kristendom
3. Etikk
4. Religionspedagogikk: RLE som undervisningsfag i grunnskolens barnetrinn 1.-7. klasse med følgende sentrale områder

- Begynneropplæring i RLE
- Fagdidaktikk
- Integrering av praksis
- Grunnleggende ferdigheter

- Flerkulturelle perspektiver
- Tilpasset opplæring
- Vurdering av elever
- Forskningsbasert undervisning

## Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærmingen til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesninger, arbeid i grupper og arbeid med oppgaver i klassen.

I lærerutdanningen spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning

## Praksis

3 uker praksis i semesteret. Se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 1-7* og [Plan for praksis](#).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. *Gruppearbeid (2 studenter) med muntlig presentasjon av et undervisningsopplegg om jødiske eller kristne høytider, eller sentrale ritualer knyttet til RLE i barneskolens småskoletrinn eller mellomtrinn.* Valgt tema må være en del av emnets innhold.

Arbeidet skal være forskningsbasert.

Arbeidet skal også belyse didaktisk teori, integrering av praksis, begynneropplæring, grunnleggende ferdigheter, tilpasset opplæring, det flerkulturelle perspektiv og vurdering av elever.

Studentene må gi muntlige tilbakemeldinger på andre studenters presentasjoner.

Muntlig tilbakemelding fra lærer om arbeidet er godkjent.

Etter presentasjonen lastes arbeidet opp i mappen *studentsamarbeid* i høgskolens læringsplattform.

2. *Obligatorisk deltakelse i deler av undervisningen, se spesifisering i semesterplan for nærmere informasjon.*

Sykmelding ved fravær fra obligatorisk undervisning gir rett til tilpassede oppgaver.

Ved sykefravær på de obligatoriske dagene gruppene har presentasjoner (arbeidskrav), må studentene gi en individuell muntlig presentasjon til klassen på annet tidspunkt på utsatt frist.

Eventuelt levere skriftlige kommentarer via læringsplattformen på presentasjoner fra andre grupper, lastet opp i læringsplattformen, som student har hatt fravær fra.

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen

## Eksamen

**Skriftlig, individuell eksamen av 5 timers varighet.**

Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F.

Én intern og én ekstern sensor.

# Evaluering av emnet

Studentevaluering av emnet i løpet av semesteret som emneansvarlig RLE lærer har ansvaret for.

## Litteratur

**Litteraturlista er sist oppdatert 5. desember 2016.**

### Jødedom

- Groth, Bente (2011) Jødedommen. Oslo: Pax forlag. Kronologi, ss.12-15, Kap.1-8, ss. 23-109, Kap.12 og 13, ss.164-186. (112s)
- Elgvin, Torleif (1999) Jødedommen i Kildesamling til Kristendoms kunnskap med Religions- og Livssynsorientering. Oslo: Nasjonalt læremiddelsenter. [http://www.krlnett.no/mer\\_kildesamlingen.htm](http://www.krlnett.no/mer_kildesamlingen.htm) (elektronisk og i bokformat) Sidetall i trykte bokformat: Jødiske fester ss. 301-317; Liv og tro ss. 318-334; 338-342; Jerusalem ss. 343-351. (47s)

### Kristendom

- Sødal, H. K. (red) (2009) Kristendommen 1. Bibelen Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kapittel 1-5 og 8-14 (205 s.)
- Sødal, H. K. (red) (2009) Kristendommen 2. Tro og tradisjon. Kristiansand: Høyskoleforlaget. s. 14-273 (259 s.)

### Etikk

- Vetlesen, Arne Johan og J-O Henriksen (2006) Nærhet og distanse. Oslo: Gyldendal. Ss. 76-229 (155 s.)
- Eidhamar, L. G; Leer-Salvesen. P. og Hølen, V. 2007. Den andre. Etikk og filosofi i skolen. Kristiansand: Høyskoleforlaget. S. 90-105, 171-206. (52s)
- Den europeiske menneskerettskonvensjonen (1950). Artikkel 8, 9, 14 og protokoll 1 art. 2 [http://www.echr.coe.int/Documents/Convention\\_NOR.pdf](http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_NOR.pdf)
- FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (1966). Artikkel 18, 23, 24. Hentet fra <http://www.fn.no/Bibliotek/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-konvensjon-om-sivile-og-politiske-rettigheter>
- FNs konvensjon om barnets rettigheter (1989). Artikkel 8, 12-16, 18, 28-30. Hentet fra <http://www.fn.no/Bibliotek/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-konvensjon-om-barnets-rettigheter-Barnekonvensjonen>

### Religionspedagogikk

- Schjetne, Espen (2014). «Kritisk blikk på kritikk. Religionskritikk som balansekunst i den offentlige skole» i Afdal, Geir, Røthing, Åse og Schjetne, Espen (red.) Empirisk etikk i pedagogiske praksiser. Artikulasjon, forstyrrelse, ekspansjon. Oslo: Cappelen Damm Akademiske. Sider 153-175 (23s) (kompendium)
- Sødal, Helje Kringlebotn (red) (2009) Religions- og livssyns didaktikk. Oslo: Høyskoleforlaget. Ss. 11-26, 45-64, 105-182. (104 s)
- Winje, Geir (2010) Høytidsmarkering i barnehagen. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kap. 5: Høytider i kristendommen, ss.35-77, Kap. 10: Livssynshumanismen og Jehovas Vitner ss. 149-153. (48s)

# LBPEL310 Lærers profesjonelle rolle og identitet (1-7) (Høst 2018)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Kristine Charlotte Grinderud

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår i fagområdet *Pedagogikk og elevkunnskap*, forkortet PEL. Emnet er obligatorisk i *Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn (240 studiepoeng)*.

## Absolutte forkunnskaper

Bestått emnene PEL101 og PEL102.

## Undervisningssemester

5. semester (høst).



# Studentens læringsutbytte etter bestått emne

## **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om skolen som institusjon i samfunnet. Det vil si kunnskap om skolen som kompleks organisasjon, dens rammebetingelser og styringsstruktur.
- har kunnskap om samarbeid med kolleger i skolen, elever, foresatte og relevante instanser utenfor skolen og betydningen det har for elevenes læring og utvikling.
- har kunnskap om fellesskapets betydning for elevenes læringsprosesser
- har kunnskap om overgangen mellom førskole og skole og mellom de småskoletrinn, mellomtrinn og ungdomstrinn.
- har kunnskap om sentrale faser og strategier i skolens historiske utvikling, og om skolens og utdanningens mandat og funksjon til ulike tider i Norge
- har kunnskap om demokrati og dannelse, og betydningen dette har for skolens virksomhet i en internasjonalsert verden
- har kunnskap om utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet
- har kunnskap om etiske perspektiver på lærerens profesjonsutøvelse

## **Ferdigheter**

Studenten

- kan ut fra kunnskap om sosiale systemer kritisk analysere samhandlinger i klasser og grupper av elever og fatte beslutninger som stimulerer elevenes læring
- kan stimulere til forståelse av demokrati og til demokratisk deltakelse og treffe begrunnede verdivalg
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingssamtaler
- kan reflektere over didaktiske, fagdidaktiske og skolefaglige spørsmål knyttet til elever med ulik bakgrunn i lys av arbeidet med de grunnleggende ferdigheter
- kan legge til rette for estetisk opplevelse, erfaring og erkjennelse
- kan nyttiggjøre seg lokalt arbeids-, kultur- og samfunnsnivå i elevenes læreprosesser

## **Generell kompetanse**

Studenten

- kan aktivt forholde seg til hvordan profesjonelle verdivalg påvirker elevenes læringsarbeid og kan kommunisere og analysere profesjonsetiske utfordringer både med hjemmet, kolleger og andre samarbeidspartnere
- kan fremme dialog, gjensidig toleranse og respekt i læringsfellesskap preget av språklig og kulturelt mangfold
- har innsikt i lærerrollens utvikling og de utfordringer læreren står overfor som oppdrager i et pluralistisk og internasjonalsert samfunn

## **Innhold**

Emnet vektlegger utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet. Det bygger på de to første emnene innenfor pedagogikk og elevkunnskap.

- Skolen som lærende organisasjon i et samfunn preget av mangfold.
- Skolen i et samfunnsperspektiv. Det politiske og organisasjonsmessige perspektiv ses i forhold til demokrati og dannelse.
- Endringer i lærer- og elevrollen i et historisk, filosofisk, samfunnsmessig og internasjonalt perspektiv
- Skolens historiske utvikling og skolen som institusjon i samfunnet
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av utviklingssamtaler med elever og foreldre
- Entreprenørskap – innovative læreprosesser.

- Overganger i skolen (barnehage – skole og overganger i grunnskolen)

## Undervisnings- og læringsformer

Pedagogikk og elevkunnskap skal som overordnet profesjonsfag utgjøre den lærerfaglige plattformen sammen med de andre fagene og praksisopplæringen. Emnet bygger på anerkjent forskningsbasert kunnskap.

Læringsprosessene på profesjonsdagene er først og fremst drevet av studentenes deltakelse og aktivitet. Profesjonsdagene er flerfaglige og skal legge til rette for refleksjon og dialog.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter de vil trenge i læreryrket, blir det lagt vekt på aktiviteter som krever ferdigheter i å formidle, kommunisere, samarbeide, lede, samt veilede og vurdere medstudenter.

Emnet er lagt opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid, seminarer, ulike tekstproduksjoner og selvstudium. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse, drøfting og refleksjon. Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til arbeidskrav.

Bruk av ulike digitale verktøy, seminarer, samtaler og veiledning er gjennomgående arbeidsformer. Utdanningen skal bevisstgjøre studentene på digitale mediers muligheter og begrensninger.

Ikke alle temaer innen emnet kan behandles i forelesninger eller seminar. Det er studentens ansvar å tilegne seg pensum.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Praksis er tre uker praksis i høstsemesteret. Studentene gjennomfører obligatoriske praksisrapporteringer med praksisrefleksjon etter hver periode. I de semestrene det er undervisning i Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) er praksisrefleksjonen (en del av praksisrapporten) knyttet til ett eller flere sentrale tema i PEL-undervisningen. Refleksjonsnotat fra arbeidskrav og praksis sammen med pensum danner grunnlag for eksamen. Tid for praksisperioder og frist for praksisrapporteringer framgår av semesterplanen. Se også egen plan for praksisopplæringen.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Minimum 80% deltakelse på undervisning inkludert profesjonsdager
2. Oppgaver knyttet til seminarene
3. Gjennomføre fokusgruppeintervju med elever i praksisklassen
4. Praksisrapportering
5. Innlevering av problemstilling til bacheloroppgaven
6. Skrive en kronikk, individuelt eller i gruppe, om et dagsaktuelt tema knyttet til grunnskolen eller grunnskolelærerutdanningen

Arbeidskrav skal leveres til fastsatte frister og må være godkjent av faglærer før kandidaten kan fremstille seg til eksamen.

### Tilbakemelding underveis:

Studentene skal få tilbakemelding på sin faglige utvikling underveis i pedagogikkemnet, og denne tilbakemeldingen vil knytte seg til arbeidskrav. Tilbakemeldingen kan gis felles for alle studenter på trinnet, som veiledning i basisgrupper eller individuelt av faglærer. Tilbakemelding vil også bli gitt av medstudenter og andre fagpersoner involvert i studiet. Veiledning kan gis over nett og i møter.

# Eksamen

## **Individuell muntlig eksamen med varighet ca. 30 minutter**

Ingen hjelpemidler til eksamen.

Karakterregel: A-F.

# Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

# Evaluering av emnet

Studentene får anledning til å delta i evaluering av undervisning og egen læringsaktivitet (EVA3).

# Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 6. juni 2018.

Litteraturen er sist oppdatert 6. juni 2018.

Asplin, A-C. & Kaarstad, A-L. L. (2016). Overganger for et helhetlig opplæringsløp. I: Høihilder, E. K. & Gulbrandsen, O. A. (red.). Pedagogikk og elevkunnskap i grunnskolelærerutdanningen. Oslo: Gyldendal Akademisk, 243 - 256. (12 s.)\*

Baklien, Bergljot (2009). Skole, barnehage, barneverntjeneste - bilder av «de andre» hindrer samarbeid. Tidsskriftet Norges barnevern, 86(4), s.236-244. (8 s.)

Bang, H. (2011). Organisasjonskultur. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 3. (30 s.)\*

Bjørklo, B., Sunde, B., Fjeld, G. & Lønningen, K. (2013). Emosjonenes rolle i profesjonelt lærerarbeid: - En av veiene til bevisstgjøring i lærerutdanningen. Norsk pedagogisk tidsskrift. (97)1, s. 26-36. (10 s.)

Breilid, N. & Lassen, L.M. (2012). Elevsamtalen: demokratisk dialog i praksis? I: Berge, K. L. & Stray, J. H. (red.). Demokratisk medborgerskap i skolen. Bergen: Fagbokforlaget. (21 s) \*

Bæck, U.-D. K. (2010). `We are the professionals': a study of teachers' views on parental involvement in school. British Journal of Sociology of Education, 31(3), s. 323-335. (13 s.)

Drugli, M. B. & Onsøien, R. (2015). Vanskelige foreldresamtaler - gode dialoger. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, s. 11-81 og s. 95-146. (121 s.)

Fjeld, H. S. & Spernes, K. (2015). Ingen jevnbyrdighet tross gode intensjoner - Vilkår for samarbeid mellom klasselærere og tospråklige lærere. Norsk Pedagogisk Tidsskrift, 99(3-4), s. 233-243. (10 s.)

Glavin, K. & Erdal, B. (2010). Tverrfaglig samarbeid i praksis - til beste for barn og unge i Kommune-Norge. Oslo: Kommuneforlaget. Del I og II (63 s.)

Gunnþórsdóttir, H. (2016). Jeg er mitt barns ombudsmann - erfaringen til mødre hvis barn trenger utvidet støtte i skolen. I: Olsen, M. H. (red.). Relasjoner i pedagogikken i lys av Baumans teorier. Oslo: Universitetsforlaget, s. 113-130. (17 s.)\*

- Johannesen, B & Skotheim, T. (2018) I Johannesen, B & Skotheim, T. (red). Barn og unge i midten. Tverrfaglig og tverretatlig arbeid i barn og unges oppvekst. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 1 (24 s.)\*
- Kvam, V. (2016). Jakten på den gode skole - Utdanningshistorie for lærere. Oslo: Universitetsforlaget. (136 s.)
- Lillejord, S. (2011). Kunsten å være rektor. I: Møller, Jorunn og Eli Ottesen (red.) Rektor som leder og sjef - om styring, ledelse og kunnskapsutvikling i skolen. Oslo: Universitetsforlaget, s. 284-298 (15 s.)\*
- Mausethagen, S. (2015). Læreren i endring? Om nye forventninger til læreprofesjonen og lærerarbeidet. Oslo: Universitetsforlaget. (111 s.)
- Midthassel, U. V. (2003). Kollegaveiledning - er det verd å bruke tid på? Norsk pedagogisk tidsskrift, 93(3-4), s. 168-174. (6 s.)
- Mosvold, R. & Ohnstad, F. O. (2016). Profesjonsetiske perspektiver på læreres omtaler av elever. Norsk pedagogisk tidsskrift, 100(1), s. 26-36. (10 s.)
- Munthe, E. & Thuen, E. (2009). Lower secondary school teachers' judgements of pupils' problems. Teachers and Teaching: theory and practice, 15(5), 563-578. (15 s.)
- Munthe, E., Baugstø, T. & Haldorsen, A-K. (2013) Japanske takter i Bømlo kommune. Bedre skole, nr. 2, s. 11-15. (5 s.)
- Ohnstad, F. O. (2015). Profesjonsetikk i skolen. Læreres etiske ansvar. Kristiansand: Høgskoleforlaget. (142 s.)
- Overland, B. (2009). Pedagogisk dannelse og skoleutvikling. Oslo: Cappelen Damm. Kap. 5. (12 s.)\*
- Postholm, M.B., Haug, P., Munthe, E., Krumsvik, R. (red.) (2012). Lærere i skolen som organisasjon. Kristiansand: Høgskoleforlaget. (229 s.)
- Postholm, M-B. & Rokkones, K. (2012). Lærernes profesjonelle utvikling: En review av forskning om hvordan lærere lærer. I: Postholm, M-B. (red.). Læreres læring og ledelse av profesjonsutvikling. Trondheim: Tapir akademisk forlag, s. 21-50. (29 s.)\*
- Selvik, T. (2004). Undervisningsetikk er det noe å bry seg med? Norsk pedagogisk tidsskrift. 88(5), s. 405-419. (14 s.)
- Solhaug, T. & Børhaug, K. (2012). Skolen i demokratiet - demokratiet i skolen. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 8. (14 s.)\*
- Stray, J. H. (2011). Demokrati på timeplanen. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 2, 4, 5, 6 og 7. (94 s.)
- Sæverud, M. Ø. (2014). Lærarar sine erfaringar med aksjonslæring som metode for å utvikle læringsleiing. Norsk Pedagogisk Tidsskrift, 98(3), s.178-189. (11 s.)

Antall sider: 1182

Offentlige dokumenter

Fullstendig liste over aktuelle styringsdokumenter for skolen oppgis ved studiestart.

# LGRLENT10 Entreprenørskap i skolen (30 timer) (Høst 2018)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 0

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Magne Skibsted Jensen

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Dette er et arbeidskrav i 4-årige grunnskolelærerutdanninger for hhv trinn 1-7 og trinn 5-10, og inngår som et obligatorisk kurs på 30 timer (5 dager).

## Undervisningssemester

Kurset gjennomføres i høstsemesteret i 3. studieår i grunnskolelærerutdanningene.

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

- Studentene skal utvikle kompetanse og forståelse knyttet til sentrale elementer i entreprenørskapsarbeid i skolesammenheng
- Studentene skal etter kurset kunne bidra til økt forståelse for pedagogisk entreprenørskap, den entreprenørielle skole, praktisk metode, kreativitet og nyskaping

## Ferdigheter

- Studentene skal kunne planlegge, gjennomføre og evaluere undervisningsopplegg i entreprenørskap tilpasset aktuelle klassetrinn i grunnskolen i tråd med Ungt Entreprenørskaps programmer og metoder
- Studentene skal kunne bidra til å bygge nettverk på tvers av faglige skiller.

## Generell kompetanse

- Studentene skal kunne møte de nye utfordringene innenfor kreativitet, pedagogikk / metodikk / nye roller for lærere og elever i en utvidet læringsarena med positive holdninger
- Studentene skal kunne bruke entreprenørskapstanken til å skape et elevaktivt læringsmiljø og styrke kontakten mellom arbeidet i klasserommet og samfunnet rundt skolen

## Innhold

Kurset omfatter arbeid med relevante undervisningsopplegg knyttet til **Ungt Entreprenørskaps** programmer for grunnskolen. Følgende programmer kan være aktuelle, avhengig av hvilket klassetrinn studentene skal arbeide med:

**Vårt Lokalsamfunn** tar elevene med på en oppdagelsesferd i eget nærmiljø hvor de lærer om samspeillet mellom mennesker, næringsliv og offentlige tjenester. Programmet går over fem undervisningsøkter og er rettet mot 4.-5. trinn.

**SikkSakk Europa** gir elevene en spennende introduksjon til land og ressurser i Europa. Elevene får bedre forståelse for hvordan vi i et samfunn gjør bruk av ressurser og hvordan vårt eget forbruk påvirker samfunnet rundt oss. Programmet går over fire undervisningsøkter og er rettet mot 4.-7. trinn.

**SMART** inspirerer elever til skaperglede, handling og samarbeid. Elevene skal løse problemer de ser rundt seg i nærmiljøet ved hjelp av deres egne erfaringer, kunnskaper og interesser. SMART er tilrettelagt for elever på 5.-7. trinn.

**Elevbedrift** er et program for ungdomsskolen hvor elevene erfarer hva det innebærer å starte, drive og avvikle sin egen bedrift, basert på en forretningside som de selv har utviklet. Det er viktig at elevene bruker egne kunnskaper, erfaringer og nettverk

**Gründercamp** er en treningsleir i kreativitet og nyskaping der elevene får et oppdrag som de skal presentere en løsning på innen et avgrenset tidsrom. Oppdraget er reelt og blir gitt av en oppdragsgiver fra en privat eller offentlig virksomhet. Programmet tilbys elever i ungdomsskolen.

**Økonomi og karrierevalg** går over tre undervisningsøkter og lar elevene reflektere over hva de vil med livet sitt gjennom å bevisstgjøre dem på egne interesser, ferdigheter og verdier. Dette kobles mot mulige utdannings- og yrkesvalg. I tillegg lærer elevene om betydningen av ryddighet og oversikt i personlig økonomi. Programmet går over tre undervisningsøkter og er rettet mot ungdomstrinnet.

**Se mulighetene** trener elevenes entreprenørskapskompetanse knyttet til kreativitet, selvinnsikt og beslutningstaking. Programmet går over fem undervisningsøkter og har ungdomsskolen som målgruppe.

**Jobbskygging** gir elevene en unik mulighet til å erfare hva som finnes av mulige yrkes- og utdanningsvalg ved at de gis mulighet til å følge en arbeidstaker gjennom en arbeidsdag. Skyggingen gjennomføres på 8., 9. og 10. trinn.

Kurset i entreprenørskap i skolen består av tre hoveddeler:

### 1. Kunnskapsgrunnlag og forarbeid

Dette omfatter et todagers kurs i regi av Ungt Entreprenørskap i Østfold

## 2. Gjennomføring av undervisningsprosjektet

Studentene gjennomfører et undervisningsopplegg med utprøving av relevante programmer i entreprenørskap på sin praksisskole. Dette kan ha form av klasseovertakelse i samarbeid med studentenes praksislærer, eller inngå som en del av samarbeidet mellom høgsolen og praksisskolen, der studentene får tilgang til å gjennomføre undervisningsprosjektet i samarbeid med klassens lærere.

## 3. Presentasjon av erfaringer og evaluering

Studentene legger fram dokumentasjon fra sine undervisningsprosjekt for medstudenter og lærere på høgsolen (1 dag) i en form som framgår av semesterplanen.

# Undervisnings- og læringsformer

Studentene arbeider med gjennomføringen av undervisningsprosjektet i entreprenørskap i sine praksisgrupper. Forberedelser, etablering av kunnskapsgrunnlag og erfaringsdeling/presentasjon foregår i samlet gruppe på høgsolen.

# Arbeidsomfang

Kurset er obligatorisk med et omfang på 30 timer som det forutsettes at studentene deltar på.

# Praksis

Forberedelser og etablering av kunnskapsgrunnlag skjer i forkant av praksisperioden i høstsemesteret i 3. studieår.

Gjennomføringen av undervisningsprosjektet foregår i tilknytning til praksisperioden som utvides med to dager, mens presentasjonen og erfaringsdelingen i etterkant normalt skjer fredag i den første uka etter praksisperioden.

# Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravet i entreprenørskap i skolen omfatter:

1. Deltakelse i todagers kurs i entreprenørskap
2. Gjennomføring av to dagers undervisningsprosjekt i entreprenørskap
3. Deltakelse på presentasjonen av undervisningsprosjektet på høgsolen (1 dag)

# Eksamen

Den enkelte students innsats i kurset vurderes til *Godkjent /Ikke godkjent* basert på dokumentert deltakelse på forkurset, kort rapport fra praksisskolen om gjennomføring og faglæreres inntrykk fra presentasjonen.

# Evaluering av emnet

Studentene gir nettbasert tilbakemelding på sine erfaringer og sin opplevelse av kursets relevans og kvalitet som del av ordinær studieevaluering høsten i 3. studieår.

# Litteratur

**Litteraturlisten er sist oppdatert 23. september 2016.**

Handlingsplanen for entreprenørskap i skolen:

[https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/KD/Vedlegg/UH/Rapporter\\_og\\_planer/Entreprenorskap\\_09\\_net.pdf](https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/KD/Vedlegg/UH/Rapporter_og_planer/Entreprenorskap_09_net.pdf)

Selvik Ask, Anne / Røe Ødegård, Inger Karin: Entreprenørskap i skole og utdanning, 2014, Portal forlag

Ødegård, Inger Karin Røe: Framtida på timeplanen - Pedagogisk entreprenørskap, Høyskoleforlaget (207 sider)

Relevante dokumenter knyttet til aktuelle undervisningsprogram:

<http://www.ue.no/Laerere-og-foresere>

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:50:01



# LBNOR10417 Litteraturhistorie og -formidling på tvers av medier (1-7) (Høst 2018)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Maja Michelsen

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Norsk2 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (240 studiepoeng).

## Absolutte forkunnskaper

Bestått emne Norsk 101 (15 stp) og Norsk 102 (15 stp) eller tilsvarende.

## Undervisningssemester

5. semester (høst) i Grunnskolelærerutdanningen 1-7 (240 studiepoeng).

# Studentens læringsutbytte etter bestått emne

## **Kunnskap**

Kandidaten

- har kunnskaper om litteraturteori
- har litteraturhistorisk oversikt
- har kunnskaper om sentrale verk i nordisk fiksjonslitteratur med hovedvekt på litteratur for barn og unge i fortid og samtid
- har kunnskaper om strukturer i og oppbygning av multimodale tekster og har innsikt i litteraturformidling på tvers av medier
- har kunnskaper om multimodale teksters plass i skolen og det moderne samfunnet
- har innsikt i den faglige debatten om litterær kanon, dannelse og literacy

## **Ferdigheter**

Kandidaten

- kan tolke skjønnlitterære tekster
- kan sette sentrale nordiske tekster inn i en historisk, kulturhistorisk og sosial kontekst
- kan veilede elever i litteraturforståelse
- kan lese og analysere multimodale tekster og digitalisert litteratur
- kan sammenlikne tekster laget for barn med hensyn til innhold, form og funksjon
- kan legge til rette for litteraturundervisning på trinn 1-7

## **Generell kompetanse**

Kandidaten

- har innsikt i norskfagets idégrunnlag og historie
- har innsikt i nyere norskfaglig forskning
- har et kritisk blikk på norskfagets innhold
- har forståelse for norskfagets plass i skolens samfunnsoppdrag og kan se faget i et større dannelsesperspektiv
- kan rettlede elever i arbeidet med tekster slik at de kan utvikle seg selv, skaffe seg kunnskap og forberede seg for aktiv deltaking i samfunnet
- utvikler identiteten sin som norsklærer

## **Innhold**

NOR104 er konsentrert om disse fagområdene:

- tekstlesing i et litteraturteoretisk og kulturhistorisk perspektiv
- tolking og analyse av multimodale tekster og digitalisert litteratur
- fagdidaktikk knyttet til skjønnlitteratur, med hovedvekt på barnelitteratur
- litteraturformidling på tvers av medier

## **Undervisnings- og læringsformer**

Tilnærmingen til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesinger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid, og lærestoffet skal bygge på anerkjent forskningsbasert kunnskap. I lærerutdanninga spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon knyttet mot emnets læringsutbytte.

## Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

## Praksis

Det er tre uker praksis i 5. semester. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentene får i NOR104 ett arbeidskrav i løpet av semesteret.

1. Skriftlig oppgave om skjønnlitteratur eller multimodale tekster (målform: nynorsk)

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

## Eksamen

Sluttvurdering i emnet består av to deleksamener:

### **Deleksamen 1. Individuell skriftlig hjemmeeksamen, 3 dager**

Hjemmeeksamen over tre dager av fagartikkeltypen med et kritisk, reflekterende og analytisk innhold knyttet til en eller flere av tekstene i studiet.

### **Deleksamen 2. Individuell skriftlig skoleeksamen, 4 timer**

En skoleeksamen på 4 timer, der studentene blir prøvd i kunnskapsstoff fra pensumet.

Tillatte hjelpemidler: ord bok/ordliste, både bokmål og nynorsk samt Kunnskapsløftet generell del og læreplan for norsk.

Målformene på de to deleksamenene er valgfri, men én må være på nynorsk og én på bokmål.

Karakterregel: A-F på begge deleksamenene.

Det gis en samlet karakter i emnet etter karakterregel A-F. Begge deleksamener må være bestått for å få karakter i emnet. Ved ikke bestått på en av deleksamenene kan denne tas på nytt.

## Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

## Evaluering av emnet

Studentene får anledning til å delta i evaluering av emnet (EVA3). Resultatene behandles av studieleder og av faglærerne som er knyttet til emnet.

# Litteratur

## **Litteraturlisten er sist oppdatert 9. mai 2018.**

Artikler/tekster som er merket **(K)** vil bli tilgjengelig i kompendium. Artikler og bøker som er merket «digitalt tilgjengelig/tilgjengelig som e-bok», kan leses gratis fra norske IP-adresser.

### **Teori:**

Andersen, Per Thomas (2012). *Norsk litteraturhistorie* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. (utdrag, ca. 150 sider)

Birkeland, Tone, Risa Gunvor og Vold, Karin Beate (2018). *Norsk barnelitteraturhistorie* (3. utgave). Oslo: Samlaget (utdrag, ca 150 sider)

Berge, Kjell Lars (2017). Det gamle norskfaget er dødt – leve det nye norskfaget! I: *Norsk læreren*. Nr. 1, s.27-34 (8 sider) **(K)**

Bjerke, Christian og Johansen, Ronny (2017) Leseoppdragelse og leseopplevelse i begynneropplæringen. I: Bjerke, Christian og Johansen, Ronny. *Begynneropplæring i norskfaget*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 137-151 (15 sider) **(K)**

Blikstad-Balas, Marte (2016). Literacy i den digitaliserte hverdagen. I: Blikstad-Balas, Marte. *Literacy i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 49-66 (17 sider) **(K)**

Mørk, Kjersti Lersbryggen (2011). Terror i tvillingtårnene – dystopi og ironi? 9/11 i *Darlah* og *En terrorist i senga*. I: *Nordic Journal of ChildLit Aesthetics*, Vol. 2, 2011 DOI: 10.3402/blft.v2i0.5839 (digitalt tilgjengelig)

Skardhamar, Anne-Kari (2007). *Kunsten å lese skjønnlitteratur*. Oslo: Universitetsforlaget. (218 sider)

Tønnessen, Elise S. (red.) (2014). *Jakten på fortellinger. Barne- og ungdomslitteratur på tvers av medier*. Oslo: Universitetsforlaget. (300 sider)

### **Barne- og ungdomslitteratur:**

Boyne, John (2016). *Gutten i den stripete pysjamasen*. Oslo: Damm. (Oversatt av Tore Aurstad, NB: Illustrert utgave)

Harstad, Johan (2008). *Darlah – 172 timer på månen*. Oslo: Cappelen Damm.

Hopp, Zinken (1948). *Trollkrittet*. Bergen: Vigmostad og Bjørke.

Ibsen, H. (1911 [1879]): *Et dukkehjem*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag. Tilgjengelig via Nasjonalbibliotekets nettsider: [https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb\\_digibok\\_2007082204013](https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2007082204013)

Strid, Jakob Martin (1999). *Mustafas kiosk og andre rim for barn*. København: Forlaget politisk revy.

Zwilmeyer, Dikken (1896). *Morsomme dage*. (tilgjengelig som e-bok)

### **Lydbøker, interaktive bildebøker og spillapplikasjoner for barn:**

**Lydbok:** Rørvik, Bjørn og Per Dybvik (2010). *Reven og Grisungen*. Samleutgave (inneholder *Rebusløpet*, *Konglesugeren* og *Kumatpakkene*). Oslo: Cappelen Damm.

**Spillapplikasjon:** *Pettson's Inventions*. (Spillapplikasjon basert på *Gubben og katten* av Sven Nordquist). Filimundus AB.

**Interaktiv bildebok:** *Kjenner du Pippi Langstrømpe*. (Interaktiv bildebok/spillapplikasjon basert på *Kjenner du Pippi Langstrømpe* av Astrid Lindgren). Oslo: Cappelen Damm.

### **Noveller, dikt, sangtekster og eventyr**

Asbjørnsen og Moe/H.C. Andersen, H. C. – utvalgte folkeeventyr **og kunsteventyr (K)**

### **Lindgren, Astrid - utvalgte sangtekster (K)**

Prøysen, Alf - Den vesle bygda som glømt at det var jul. I: *Tre julefortellinger*. Bokklubben. **(K)**

Rishøy, Ingvild (2014). Vi kan ikke hjelpe alle. I: *Vinternoveller*. Oslo: Gyldendal **(K)**

### **Wergeland, Henrik – utvalgte dikt for barn (K)**

#### **Skjønnlitteratur for voksne:**

Bjørnson, Bjørnstjerne (1857). *Synnøve Solbakken* (tilgjengelig som e-bok)

Hamsun, Knut (1890). *Sult* (tilgjengelig som e-bok)

Vesaas, Tarjei (1963). *Isslottet* (tilgjengelig som e-bok)

#### **Islendingesaga:**

*Soga om Gisle Sursson* (tilgjengelig som e-bok)

# LBMAT10311 Måling, tall og algebra og funksjoner (1-7) (Høst 2018)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Audun Rojahn Olafsen

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Matematikk 2 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (30 studiepoeng).

## Absolutte forkunnskaper

Bestått Matematikk 101 (15 stp) og Matematikk 102 (15 stp) eller tilsvarende.

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 5. semester (høst).

# Studentens læringsutbytte etter bestått emne

## **Kunnskap**

Studenten har

- kunnskap om matematikdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barnetrinnet
- inngående undervisningskunnskap knyttet til progresjonen i matematikkopplæringen gjennom grunnskolen: begynneropplæring, overgangen fra barnehage til skole, og overganger mellom trinnene i skolen.
- undervisningskunnskap i og om matematisk teoridannelse knyttet til den systematiske oppbygningen av matematiske emner, blant annet tallteori
- kunnskap om ulike typer matematiske bevis, argumentasjonsformer og modeller innen blant annet algebra og funksjonslære.

## **Ferdigheter**

Studenten kan

- arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring
- vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

## **Generell kompetanse**

Studenten kan

- initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

## **Innhold**

Studentene arbeider med de matematikkfaglige hovedtemaene måling, tall og algebra og funksjoner. Innholdet bygger på tilsvarende hovedtemaer i Kunnskapsløftet og på Nasjonale retningslinjer for fag i GLU 1-7. Innenfor temaene måling, tall og algebra og funksjoner kan det for eksempel inngå:

Måling, tall og algebra:

- Videreføring av tallteori, som for eksempel prioritering av regneoperasjoner, faktorisering, minste felles multiplum, største felles divisor, Euklid algoritme, delelighetsreglene
- Videreføring av algebra, for eksempel regning med tall og variabler i de fire regneartene og kvadratsetningene
- Videreføring av tallrekker og figurtall med rekursive og eksplisitte formler
- Enkle bevis, for eksempel induksjonsbeviset
- Sammenheng mellom brøk, desimaltall og prosent
- Anvendelser av matematikk: målestokk, vei, fart, tid, prosentregning med fokus på sparing og lån
- Videre arbeid med regneark
- Omgjøring og regning med enheter: enkle og sammensatte enheter

Funksjoner og likninger:

- Ligninger/ulikheter: annengradslikning, likningssett med både 2 og 3 ukjente
- Funksjonsbegrepet, definisjonsmengde og løsningsmengde
- Ulike representasjonsmåter for funksjoner

- Annengradsfunksjonen: funksjonsdrøfting, enkel integrasjon og beregning av areal under kurver, praktisk tolkning av den deriverte
- Digitalt arbeid med funksjoner

Til de matematikkfaglige temaene ovenfor skal det knyttes fagdidaktikk, og det skal relateres til arbeidet på trinnene 1-7. Det betyr også at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, får kjennskap til hjelpemidler og konkretiseringsarbeid og får erfaring med kartleggingsmateriell, eventuelt ved oppgaver i praksis og i selve studiet. Innholdet bygger på kompetansemålene for hovedområdene tall og algebra og måling i Kunnskapsløftet etter 7. trinn.

Innenfor matematikdidaktikken berøres disse temaene:

- Matematikkvansker: Årsaker og kartlegging, forebygging, tester og utarbeiding av undervisningsopplegg
- Vurdering for og av læring
- Matematikdidaktisk forskning blant annet innenfor tilpasset opplæring
- Varierte undervisningsformer
- Ulike læringsarenaer
- Flerkulturelle perspektiv
- Matematisk språk og begreper for fremmedspråklige elever

Gjennom arbeidet med de ulike faglige temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på trinn 1 - 7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning og forståelse, og de skal fremme kreativitet og undring hos elever.

Studentene skal fordype seg innenfor et av temaene i emnet. Temaet er valgfritt og er et arbeidskrav.

## Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal arbeide i grupper og individuelt. De skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter. IKT skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Studenten har to uker praksis, se Plan for praksis.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Studentene velger et tema til fordypningsoppgave innen matematikdidaktikk og/eller matematikk som er praksisrelatert og relevant for 1. - 7. trinn. Studentene tilbys veiledning på oppgaven. Det vil bli gitt spørsmål fra denne oppgaven på eksamen. Det gis mer informasjon om oppgaven ved studiestart

2. Studentene får oppgaver av matematikkfaglig og matematikdidaktisk karakter i tilknytning til temaene det arbeides med. Disse oppgavene rettes og kommenteres av medstudenter. Studentene må få godkjent 6 av 8 slike oppgaver. Det vil bli gitt spørsmål fra disse oppgavene på eksamen.

Arbeidskrav må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.



# Eksamen

## ***Skriftlig, 6 timers individuell eksamen.***

Tillatt hjelpemiddel: kalkulator.

Karakterregel: A-F.

# Sensorordning

Ekstern sensur.

# Evaluering av emnet

Faglærer har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering. Resultatene behandles av lærergruppa som har emnet i samarbeid med studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

# Litteratur

## ***Litteraturlisten er sist oppdatert 5. august 2014.***

Gustavsen, Hinna, Borge & Andersen (red.) (2014). QED 1-7. *Matematikk for grunnskolelærerutdanningen*. Bind 2. Cappelen Damm Akademisk.

Kilborn og Löwing; "*Kulturmøten i matematikkundervisning*"

I tillegg vil det bli utdelt kopier i undervisningen. Disse legges ut på Fronter.

# SFEG112014 Engelsk: Kulturstudier: Det britiske samveldet (1-7) (Høst 2018)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

**Stuedsted:** Halden

**Emneansvarlig:** Jane Mattisson Ekstam

**Undervisningsspråk:** Engelsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Engelsk 2 for grunnskolelærerutdanning 1-7*.

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn: 5. semester (høst).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Etter fullført emne har studenten:

- kunnskap om levesett og kulturuttrykk i flere engelsktalende land i det britiske samveldet, med vekt på tekster for barn og unge som fremmer interkulturell læring
- kunnskap om historiske, politiske og sosioøkonomiske forhold i utvalgte engelsktalende land i det britiske samveldet, samt komparative aspekter mellom målspråkslandene og egen kultur
- kjennskap til sjangere og deres sentrale kjennetegn, samt normer for akademisk tekstproduksjon, ansvarlig kildebruk og personvern

### **Ferdigheter**

Etter fullført emne kan studenten:

- bruke målspråket sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig tilpasset målgruppen i ulike situasjoner og være en god språkmodell for elevene
- anvende fagkunnskapen didaktisk og reflektert i forhold til gjeldende planverk for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- legge til rette for elevenes arbeid med engelskspråklige tekster og deres utforskning av levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land i det britiske samveldet sett i relasjon til egen kultur

### **Generell kompetanse**

Etter fullført emne kan studenten:

- reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst i et historisk perspektiv
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget
- vedlikeholde og utvikle egen språklige kompetanse
- være en aktiv bidragsyter i et fagfellesskap og ha en beredskap for å anvende ny kunnskap og forskning innenfor faget

## **Innhold**

Følgende temaer vil bli behandlet:

- Kunnskapsløftets hovedområder *kultur, samfunn og litteratur* i engelsk for barnetrinnet
- Interkulturell kommunikasjon / interkulturell læring
- Historie og samfunnsliv i utvalgte engelskspråklige land i det britiske samveldet
- Litteratur fra utvalgte engelskspråklige land i det britiske samveldet i form av et utvalg romaner, noveller, skuespill og dikt med vekt på tekster for barn og unge
- Litteratur- og kulturpedagogikk med utgangspunkt i hovedområdet kultur, samfunn og litteratur i engelsk for barnetrinnet

## **Undervisnings- og læringsformer**

Undervisningen blir gitt i forelesninger, seminarer og gruppetimer. Læringsplattform brukes til utveksling av informasjon.

## **Arbeidsomfang**

Ca. 420 timer.

## **Praksis**

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, PEL-lærere, praksisveileder og faglærer.

## **Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen**

- 80 % obligatorisk oppmøte

- Studenten skal levere inn og få tilbakemelding på to skriftlige oppgaver. I den siste oppgaven er det krav til bruk og dokumentasjon av sekundærlitteratur.
- Studenten skal holde en muntlig presentasjon av en barne- eller ungdomsbok.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

### **Individuell skriftlig femtimers eksamen.**

Både språk og innhold teller.

Tillatt hjelpemiddel: Godkjent engelsk-engelsk ordbok. Læreplan i engelsk.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Ekstern og intern sensor eller to interne sensorer.

## Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering
- løpende evaluering/sluttevaluering

Resultatene behandles av/i:

- lærergruppe
- studieleder
- lokalt studiekvalitetsutvalg

## Litteratur

*Litteraturen er sist endret 19. mars 2014. Med forbehold om endringer frem til semesterstart.*

Birketveit, A&G. Williams. (2013). *Literature for the English Classroom. Theory into Practice*. Oslo. Fagbokforlaget

Griffith, K. (2002). *Writing Essays about Literature*

Knutsen, K. Kompendium: Culture Studies Fall (Available in the college bookstore)

McCormick, J. (2012). *Contemporary Britain*. (3rd ed.) Palgrave MacMillan. Pinter, A. (2006): *Teaching Young Language Learners*. Oxford UP.

Et utvalg tekster fra lærebøker i engelsk trinn 1-7.

### **Barne- og ungdomslitteratur:**

(Studentene velger et antall barnerim, dikt og billedbøker og i tillegg leser de en klassisk og en modern bok fra følgende liste eller velger andre bøker i samråd med faglæreren).

### **Klassisk**

Barrie, J.M. *Peter and Wendy*

Doyle, A.C. *The Lost World*

Faulkner, J. M. *Moonfleet*

Grahame, K. *The Wind in the Willows*

Kipling, R. *The Jungle Book*

Lewis, C.S. *Chronicles of Narnia* (choose from series)

Milne, A.A. *Winnie the Pooh* or *The House at Pooh Corner*

Stevenson, R.L. *Kidnapped*

Stoker, B. *Dracula*

Tolkien, J. R. *The Hobbit*

### **Moderne**

Burgess, M. *Billy Elliot* (film)

Dahl, R. *Matilda*, *The Twits*, *Charlie and the Chocolate Factory*

Dowd, S. *Bog Child*

Doyle, R. *Rover Saves Christmas*

Fine, A. *Flour Babies*

Horowitz, A. *Stormbreaker*

Maloney, J.A. *Bridge to Wiseman's Cove*

Murphey, S. *Hungry Ghosts*

Strong, J.: *My Granny's Great Escape*

Wilson, J.: *The Illustrated Mum or Dustbin Baby*

I tillegg skal studentene lese et utvalg av følgende skjønnlitterære tekster og billedbøker (endelig pensumsliste kunngjøres senest ved semesterstart):

### **Romaner**

- Bali Rai: *(Un)arranged marriage* (2001)
- Mark Haddon: *The Curious Incident of the Dog in the Night-time* (2003)
- J. K. Rowling: *Harry Potter and the Philosopher's Stone* (1997)

### **Skuespill**

- Tom Stoppard: *The Real Inspector Hound*. (1968)

### **Et utvalg dikt og prosatekster** (Kompendium)

### **Didaktikk**

- Bøhn, H. m.fl. (2014). Fagdidaktikk. Kompendium. (Tilgjengelig på Fronter)
- Drew, I. & Sørheim, B. (2009). *English Teaching Strategies: Methods for English Teachers of 10 to 16-year-olds*
- Munden, J. & Myhre, A. (2007). *Twinkle Twinkle*. English 1-4.
- Munden, J. (2014). *Engelsk på mellomtrinnet*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Kunnskapsløftet (2013): Læreplan i engelsk, Utdannings- og forskningsdepartementet.

Alt materiale som blir delt ut i forbindelse med undervisning og/eller lagt ut på læringsplattformen regnes også som pensum. Alle studenter må dessuten ha tilgang til en engelsk-engelsk ordbok, for eksempel Collins Cobuild Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Oxford Advanced Learner's Dictionary eller en annen ordbok beregnet på brukere som ikke har engelsk som morsmål (Learners' dictionaries).

### **Til referanse/supplement:**

- Fremmedspråksenteret (2008). IKT i språk - en veiledning for lærere. <http://www.fremmedspraksenteret.no/ikt-veiledning>
- Harmer, J. (2007). *How to Teach English*. Pearson English Language Teaching
- Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Learning*. Pearson English Language Teaching.
- Jones, D. (2006). *English Pronouncing Dictionary*. (16th ed.). Cambridge UP
- Pinter, A. (2006): *Teaching Young Language Learners*. Oxford UP.

# LBPEL410 Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode (1-7) (Vår 2019)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Fakultet for lærerutdanninger og språk

**Stuedsted:** Halden

**Emneansvarlig:** Dag Sørmo

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår i fagområdet *Pedagogikk og elevkunnskap*, forkortet PEL. Emnet er obligatorisk i *Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn* (240 studiepoeng).

## Absolutte forkunnskaper

Bestått PEL-emnene LBPEL113 OG LBPEL213, se progresjonskravene i studieplanen.

## Undervisningssemester

6. semester (vår).

# Studentens læringsutbytte etter bestått emne

## **Kunnskap**

Studenten

- har kunnskap om prosesser som fører til endring og utvikling av egen rolle, profesjon og skolen som institusjon
- har kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske spørsmålsstillinger i utdanningsforskning
- har innsikt i sentrale spørsmål knyttet til forskningsmetoder med relevans for studier av virksomhet i og omkring skolen
- har kunnskap om sentrale praktiske, faglige og pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet som er utviklet gjennom bacheloroppgaven
- har inngående kunnskap om det emnet som den enkelte har fordypet seg i gjennom bacheloroppgaven

## **Ferdigheter**

Studenten

- kan kritisk analysere relevant forskning om læringsarbeid og hvilken betydning denne kan ha for undervisningen og for alle elevers læring
- kan planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen, og kan kritisk vurdere disse i etterkant
- kan anvende vitenskapsteoretisk og metodisk kunnskap i utformingen av en egen bacheloroppgave
- har tilegnet seg ferdigheter i akademisk skriving

## **Generell kompetanse**

Studenten

- kan vise et faglig engasjement i viktige spørsmål om skole og opplæring, og på et forskningsmessig grunnlag kunne analysere og formidle et sammensatt fagstoff på en overbevisende måte
- kan selvstendig forholde seg til forskningsetiske problemstillinger

## **Innhold**

- Vitenskapsteori og forskningsmetode
- Skolebasert forsknings- og utviklingsarbeid

## **Undervisnings- og læringsformer**

Pedagogikk og elevkunnskap skal som overordnet profesjonsfag utgjøre den lærerfaglige plattformen sammen med de andre fagene og praksisopplæringen. Emnet bygger på anerkjent forskningsbasert kunnskap.

Emnet er lagt opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid, seminarer og selvstudium. Bruk av ulike digitale verktøy, seminarer, samtaler og veiledning er gjennomgående arbeidsformer. Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til bacheloroppgaven. Bacheloroppgaven skal være et selvstendig og forskningsbasert skriftlig arbeid der kandidatene skal formulere og svare på valgt problemstilling. Problemstillingen skal reflektere sentrale praktiske, faglige og/eller pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet. Bacheloroppgaven gjennomføres under veiledning.

I 4. studieår arrangeres en Bachelorkonferanse der studentene presenterer sine Bacheloroppgaver for GLU-studenter på 1.-3.trinn. Det er obligatorisk deltakelse på Bachelorkonferansen.

## **Arbeidsomfang**



Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Det er tre uker praksis i vårsemesteret. Studentene leverer en bacheloroppgave knyttet til praksisopplæringen eller andre sider ved skolens virksomhet. Tid for praksisperioder framgår av semesterplanen. Se også egen plan for praksisopplæringen.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Minimum 80 % deltakelse på undervisning inkludert profesjonsdager.
2. Etterarbeid fra praksis vil fremgå av semesterplanen
3. Levere problemstilling
4. Levere prosjektbeskrivelse
5. Levere førsteutkast til bacheloroppgaven
6. Delta i kameratvurdering
7. Delta i veiledning

Arbeidskrav skal leveres til fastsatte frister og må være godkjent av faglærer før kandidaten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

### Individuell bacheloroppgave

Oppgaven skal ha et omfang på 9 000 ord (+/- 10%) eksklusiv innholdsfortegnelse, litteraturliste og vedlegg.

Oppgaven skal være profesjonsrettet med tematisk forankring i pedagogikk og elevkunnskap og/eller et av studentens undervisningsfag de tre første årene.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

## Evaluering av emnet

Studentene får anledning til å delta i emneevaluering (EVA3). Emneansvarlig har ansvar for gjennomføring og oppfølging.

## Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 10.12.2018.

Album, D., Hansen, M. N., & Wideberg, K. (Eds.). (2010). Metodene våre. Eksempler fra samfunnsvitenskapelig forskning. Oslo: Universitetsforlaget.

Carson, N. (2007). Erfaringer og refleksjoner ved bruk av gruppeintervju i kvalitativ forskning. Norsk pedagogisk tidskrift(3), 220-231.

Danielsen, A. G. (2013). Kunnskapsbygging i skolen via kvantitative verktøy - statistikk og spørreskjema. In M. Brekke & T. Tiller (Eds.), *Læreren som forsker. Innføring i forskningsarbeid i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Fauskanger, J., & Mosvold, R. (2014). Innholdsanalysens muligheter i utdanningsforskning. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*, 98(02), 127-139.

Grenness, T. (2012). *Hvordan kan du vite om noe er sant? Veiviser i forsknings- og utredningsarbeid for studenter*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske.

Iversen, A. B. (2011). Kvalitative og kvantitative metoder - et kontinuum? *Sosiologisk tidsskrift* (2), 175-183.

Johannessen, L. E. F., Rafoss, T. W. & Rasmussen, E. B. (2018). *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju* Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Larsen, A. K. (2007). *En enklere metode - veiledning i samfunnsvitenskapelig metode*. Bergen:

Mausethagen, S. (2017). Diskursanalytiske perspektiver i studier av profesjoner og profesjonelt arbeid. In S. Mausethagen & J.-C. Smeby (Eds.), *Kvalifisering til profesjonell yrkesutøvelse*. Oslo: Universitetsforlaget.

Postholm, M. B. (2005). Observasjon som redskap i kvalitativ forskning på praksis. *Norsk pedagogisk tidsskrift*(2), 148-159.

Postholm, M. B., & Jacobsen, D. I. (2011). *Læreren med forskerblikk: innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter*. Kristiansand: Høyskoleforlaget

Rienecker, L., & Jørgensen, P. S. (2014). *Den gode oppgave. Håndbok i oppgaveskriving på universitet og høyskole*. Bergen: Fagbokforlaget.

Sollid, H. (2013). Intervju som forskningsmetode i klasseromsforskning. In M. Brekke & T. Tiller (Eds.), *Læreren som forsker. Innføring i forskningsarbeid i skole*. Oslo: Universitetsforlaget.

Tangen, R. (2010). "Beretinger om beskyttelse" - Ethiske dilemmaer i forskning med sårbare grupper - barn og ungdom. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift* (4), 318-327.

Tangen, R. (2014). Balancing Ethics and Quality in Educational Research—the Ethical Matrix Method. *Scandinavian journal of educational research*, 58(6), 678-694.

Øyen, S. A. & Solheim, B. (2013). *Akademisk skriving. En skriveveiledning*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske.

# LBNOR10312 Den andre lese- og skriveopplæringa. Skriftleg og munnleg norsk etter 1800 (1-7) (Vår 2019)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Marion Elisenberg

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Norsk2 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (240 studiepoeng).

## Absolutte forkunnskaper

Bestått emne Norsk 101 (15 stp) og Norsk 102 (15 stp) eller tilsvarende.

## Undervisningssemester

6. semester (vår) i Grunnskolelærerutdanninga 1-7 (240 studiepoeng).

# Studentens læringsutbytte etter bestått emne

## **Kunnskap**

Studenten har

- inngående kjennskap til teoriar om lesing og skriving, særleg knytt til den andre lese- og skriveopplæringa
- kunnskap om kva for funksjonar lesing og skriving har hatt og har i kulturen vår og om kva som kjenneteiknar språkleg kommunikasjon i ulike medium
- kunnskap om språklege endringsprosessar, i fortid og samtid, om normeringsspørsmål i moderne norsk og om sentrale kjenneteikn ved norske dialektar

## **Ferdigheiter**

Studenten kan

- organisere og drive tilpassa lese- og skriveopplæring for 1. til 7. trinn etter fagleg grunngitte prinsipp, også for elevar med norsk som andrespråk
- bruke språk- og tekstkunnskap aktivt i rettleiing av elevar i lese- og skriveprosessen
- bruke kunnskap om talemål- og skriftspråknormering i skriveopplæringa
- vurdere og reflektere omkring ulike slags prøver i lesing og skriving og nytte resultatet av dei til fagleg utvikling for elevane
- leggje til rette for den munnlege språkutviklinga til elevane

## **Generell kompetanse**

Studenten

- kan vurdere eigen praksis som norsklærer og grunngi vurderingane
- har innsikt i norskfaget ut frå forskning og i høve til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå eit historisk perspektiv på faget
- har eit medvite forhold til korleis samtalen mellom lærar og elevar, og samtalen elevane imellom, kan fungere som reiskap for læring

## Innhold

Norsk 103 tar for seg desse hovedtema:

- Den andre lese- og skriveopplæringa
- Lesing og skriving i historisk perspektiv, faghistorie
- Språkhistorie, språknormering og talemålsvariasjon

Det vil bli arbeid både teoretisk og skoleretta med alle fagområda, i samsvar med måla for læringsutbytte, der både grunnleggende ferdigheiter, tilpassa opplæring og vurdering står sentralt. Arbeidet vil også bestå av det fleirspråklege og fleirkulturelle perspektivet.

## Undervisnings- og læringsformer

Studentane skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid, og lærestoffet skal bygge på anerkjent forskningsbasert kunnskap. I lærerutdanninga spelar dessutan praksisperiodene ei viktig rolle, og samarbeid med praksisskolane opnar for verdifull fagleg og didaktisk refleksjon knytt til både kunnskapsmål, ferdigheitsmål og generell kompetanse i norskfaget. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som ein sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som eit reiskap for læring, rettleiing, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessutan med høgskolebiblioteket om emne som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

# Arbeidsomfang

Forventa studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisninga.

## Praksis

Studentane har to veker praksis. Sjå praksisplanen for studiet. Erfaringar frå praksis vil bli brukt i arbeidet med norskfaget.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentane får i løpet av semesteret fire oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til tema som det blir arbeidd med. Arbeida skal lagrast digitalt i ei arbeidsmappe. Tilbakemelding på desse arbeida vil dels vere frå faglærarar og dels frå andre studentar, og nokre av arbeida skal dessutan vurderast av studenten sjølv, f.eks. i form av refleksjonslogg. Begge målformer skal vere representert i mappa, kvar med om lag halvparten av tekstmengda. For å få framstille seg til eksamen må studentane få godkjent tre av dei fire mappeoppgåvene av faglærer innan fastsette frister.

Meir detaljert beskriving av innhaldet i mappa vil bli gitt ved undervisningsstart.

## Eksamen

### Munnleg, individuell eksamen

Den munnlege eksaminasjonen er normalt todelt. Først presenterer studenten ei sjølvvald tekst frå den godkjente innleveringsmappa. Presentasjonen skal vere mest mogleg reflekterande rundt eigen arbeidsprosess, og ikkje bare vere eit referat av innhaldet i fagteksta. Presentasjonen skal normalt ta 3-5 minutt. Deretter følgjer ein eksaminasjonsdel på omlag 30 minutt, der sensorane og studenten har ei fagleg samtale med utgangspunkt i eitt eller fleire av tema i mappearbeida eller pensumlitteraturen. I vurderinga vil både det faglige innhaldet og dei munnlege ferdigheitene bli vurdert.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Ein intern og ein ekstern sensor.

## Evaluering av emnet

Fagansvarleg har ansvar for at det blir gjennomført emneevaluering (EVA 3).

## Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 27.11.2018.

Bøker:

Iversen, Harald Morten & Hildegunn Otnes 2014: Å lære å skrive. Tekstkompetanse i norskfagets skriveopplæring. Oslo: Universitetsforlaget

Knudsen, S.V., B. Aamotsbakken & D. Skjebred 2007: Tekst i vekst: teoretiske, historiske og analytiske perspektiver på pedagogiske tekster. Oslo: Novus

Klinkenberg, J.E.2005: Å bedre barns leseflyt. Oslo: Aschehoug

Lyster, S.-A.H. 2012: Elever med lese- og skrivevansker. Hva vet vi? Hva gjør vi?, Oslo: Cappelen Damm Akademisk

Mæhlum, Brit og Unn Røynealand 2012: Det norske dialektlandskapet. Innføring i studiet av dialekter. Cappelen Damm Akademisk

Otnes, Hildegunn og Bente Aamotsbakken 2012: Tekst i tid og rom. Norsk språkhistorie, Oslo: Det Norske Samlaget

Roe, Astrid 2014: Lesedidaktikk – etter den første leseopplæringen, Oslo: Universitetsforlaget

Skjelbred, Dagrun 2010: Fra Fadervår til Facebook: skolens lese- og skriveopplæring i et historisk perspektiv, Bergen: Fagbokforlaget

Traavik, Hilde & Benthe K. Jansson (red.) 2013: Norsk boka 1. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 12 'Tale og skrift' og kap. 13 'Språknormering') (s. 229-260) (32 sider)

Traavik, Hilde & Benthe K. Jansson (red.) 2014: Norsk boka 2. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 13 «Grannespråksundervisning» og kap. 14 «læringsressurser: Vurdering og bruk» (ca. 25 sider))

Bokkapitte/artiklar i kompendium:

Alver, Vigdis & Elisabeth Selj 2008: «Å lese fagtekster på andrespråket». I Selj & Ryen (red.), Med språklige minoriteter i klassen. Oslo: Cappelen Akademisk. (s. 107-129) (23 sider)

Ansald, Kristina 2012: «Språk och ämnesundervisning i det flerspråkiga klassrummet». I Arntzen, Due & Hjelde (red.) Flerspråklig oppvekst i barnehage, førskole og skole. Halden:Høgskolen i Østfold. (s. 85-100) (16 sider)

Mæhlum, Brit 2008: «Språk og identitet». I Mæhlum m. fl. (red.), Språkmøte. Innføring i sosiolingvistik. Oslo: Cappelen akademisk forlag. (s. 103-123) (21 sider)

Solheim, Randi, Ann S. Larsen & Anne C. Torvatn 2010: «Skrivekulturar på mellomtrinnet - tre dømme». I Smidt, Jon (red.), Skrivning i alle fag - innsyn og utspill. Trondheim: Tapir akademiske forlag. (s. 39-65) (27 sider)

Stifoss-Hanssen, Astrid 2010: «Multimodal tekstskapning». I Tønnessen & Volla (red.). Begynneropplæring i en sammensatt tekstkultur. Kristiansand: Høgskoleforlaget. (26 sider)

# LBMAT10411 Geometri, statistikk og sannsynlighet (1-7) (Vår 2019)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Remmen, Halden

**Emneansvarlig:** Audun Rojahn Olafsen

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Matematikk 2 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (30 studiepoeng).

## Absolutte forkunnskaper

Bestått Matematikk 101 (15 stp) og Matematikk 102 (15 stp) eller tilsvarende.

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 6. semester (vår).

# Studentens læringsutbytte etter bestått emne

## **Kunnskap**

Studenten har

- kunnskap om matematikdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barnetrinnet
- inngående undervisningskunnskap knyttet til progresjonen i matematikkopplæringen gjennom grunnskolen: begynneropplæring, overgangen fra barnehage til skole, grunnleggende ferdigheter og overganger mellom trinnene i skolen
- undervisningskunnskap i og om matematisk teoridannelse knyttet til den systematiske oppbygningen av matematiske emner, blant annet plangeometri
- kunnskap om hvordan viten i matematikk utvikles gjennom undersøkelser og eksperimenter og påfølgende bevisføring
- kunnskap om ulike typer matematiske bevis, argumentasjonsformer og modeller innen blant annet statistikk
- kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikdidaktisk forskning

## **Ferdigheter**

Studenten kan

- formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikdidaktisk og/eller matematikkfaglig emne relevant for trinn 1-7
- bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikdidaktiske undersøkelser
- bidra i lokalt læreplanarbeid
- vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

## **Generell kompetanse**

Studenten kan

- initiere og leder lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

## **Innhold**

Studentene arbeider med de matematikkfaglige hovedtemaene geometri, statistikk og sannsynlighet. Innholdet bygger på tilsvarende hovedtemaer i Kunnskapsløftet og på Nasjonale retningslinjer for fag i GLU 1- 7.

Innenfor temaene geometri, statistikk og sannsynlighet kan det for eksempel inngå:

Geometri:

- Konstruksjoner, både med passer, linjal og digitale verktøy, herunder litt om umulige konstruksjoner
- Geometriske steder
- Det gyldne snitt
- Romfigurer; også de platonske. Eulers polyedersetning
- Arbeid med digitalt geometriprogram
- Trigonometri, med sinussetningen og/eller cosinussetningen
- Symmetri og mønster med eksempler fra andre kulturer samt samisk kultur



Statistikk:

- Drøfte betydningen av sentralmål og spredningsmål
- Drøfte ulike datapresentasjoner
- Arbeid med regneark

Sannsynlighet:

- Utvalg med/uten ordning/tilbakelegging.
- Binomiske forsøk
- Hypergeometriske forsøk

Til de matematikkfaglige temaene ovenfor skal det knyttes fagdidaktikk, og det skal relateres til arbeidet på trinnene 1-7. Det betyr at også at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, får kjennskap til hjelpemidler og konkretiseringsarbeid og får erfaring med kartleggingsmateriell, eventuelt ved oppgaver i praksis og i selve studiet

Innenfor matematikdidaktikken berøres disse temaer:

- Læreplanarbeid
- Utforming av oppgaver og aktiviteter
- Lage åpne, lukkede og rike oppgaver
- Lage oppgaver med realistiske kontekster
- Matematikdidaktisk forskning; inkludert kvantitative og kvalitative forskningsmetoder

Gjennom arbeidet med de ulike faglige temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på trinn 1-7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning, forståelse, og de skal fremme kreativitet og undring hos elever.

## Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal arbeide i grupper og individuelt.

De skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter. IKT skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Studenten har to uker praksis i semesteret, se Plan for praksis.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Studentene får hver uke en oppgave av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til temaet det arbeides med. Disse oppgavene rettes og kommenteres av medstudenter. Studentene må få godkjent 5 av 7 slike oppgaver.

- Muntlig framlegg innenfor et matematikk- og/eller matematikdidaktisk tema.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

**Muntlig, individuell eksamen på ca 45 minutter.**

Kandidatene får tre oppgaver på eksamen. De skal presentere og forsvare oppgaven fra arbeidskrav 1, lærer velger og eksaminerer i en av retteoppgavene fra arbeidskrav 2, og det gis én oppgave fra pensum.

Karakterregel: A–F.

## Sensorordning

Ekstern sensur.

## Evaluering av emnet

Faglærer har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærergruppa som har emnet i samarbeid med studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

## Litteratur

Foreligger ved semesterstart.

# SFEG112310 Engelsk: Grammatikk og fonetikk 1-7 (Vår 2019)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

**Stuedsted:** Halden

**Emneansvarlig:** Lasse Ellefsen

**Undervisningsspråk:** Engelsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Engelsk 2 for grunnskolelærerutdanning 1-7*.

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn: 6. semester (vår).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Etter fullført emne har studenten:

- kunnskap om ulike nyanser ved lydsystemet i engelsk, ordtilfanget og språkets grammatiske struktur, samt kulturelle konvensjoner for språkbruk

- innsikt i ulike tilnærminger og metoder i engelskopplæringen i et samtidig og historisk perspektiv
- innsikt i ulike faktorer som kan hemme eller fremme barn og unges motivasjon for å lære et språk som engelsk og kjenne til hvordan man kan tilpasse opplæringen til alle elever
- forståelse for betydningen av læringsfremmende vurdering i et språkfag som engelsk, i forhold til utvikling av de grunnleggende ferdighetene på barnetrinnet
- innsikt i ulike læringsstrategier som kan bidra til å gjøre elevene bedre i stand til å ta hånd om sin egen språkutvikling
- kunnskap om hvordan gjeldende planverk for skolen gir ramme for faglig og praksisrettet utviklingsarbeid

### **Ferdigheter**

Etter fullført emne kan studenten:

- bruke målspråket sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig i ulike situasjoner og sjangere, med sammenheng, flyt og presisjon
- veilede elever i deres språkutvikling ved å gjøre dem bevisst ulike trekk ved det engelske språket som skiller det fra førstespråket
- legge til rette for elevenes selvstendige språklæring bl.a. ved å utøve en helhetlig vurderingspraksis og gi rom for integrert opplæring i ulike læringsstrategier
- kritisk vurdere egen faglige praksis i henhold til gjeldende læreplan i engelsk i grunnskolen og gjennomføre et utviklingsorientert og praksisrettet fordypningsprosjekt
- tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å velge og legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter som fremmer den videre utviklingen av elevenes reseptive og produktive språkferdigheter, bl.a. ved pedagogisk bruk av digitale verktøy

### **Generell kompetanse**

Etter fullført emne kan studenten:

- reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst i et historisk perspektiv
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget
- vedlikeholde og utvikle egen språklige kompetanse
- være en aktiv bidragsyter i et fagfellesskap og ha en beredskap for å anvende ny kunnskap og forskning innenfor faget

## **Innhold**

Emnet tar for seg det grammatiske og fonetiske formverket. Eksempler på sentrale temaer i grammatikk er fraseoppbygging, setningstyper, setningsanalyse, verbformer og ordstilling. Hensikten er blant annet å vise sammenhengen mellom grammatisk form og betydning. Det gjøres sammenligninger med norsk for å gi økt bevissthet om forskjellene mellom de to språkene. I fonetikk lærer studentene bl.a. å bruke begrepsapparatet for å beskrive og analysere engelsk uttale. Praktiske øvelser inngår. Det blir fokusert på to varianter av engelsk: Received Pronunciation (britisk engelsk) og General American (amerikansk engelsk). Skriftlig språkferdighet er en integrert del av emnet.

I fagdidaktikk legges hovedvekten på å stimulere og utvikle studentenes språkbevissthet og didaktiske ferdigheter gjennom arbeid med elevtekster, innsikt i språkforskjeller og hensiktsmessige tilnærminger og metoder i engelskopplæringen. Ulike vurderingsformer vil være i fokus. Videre vil analyse og vurdering av undervisningsmateriale stå sentralt. Kunnskaper om og ferdigheter i å planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere opplæring i engelsk knyttet til lærerens rolle som språkmodell, veileder og tilrettelegger videreutvikles, noe som henger nært sammen med kunnskap om læringsstrategier og læringsmiljø.

## **Undervisnings- og læringsformer**

Undervisningen blir gitt i forelesninger, seminarer og gruppetimer, samt språklaboratorier. Læringsplattform brukes til utveksling av informasjon.

## **Arbeidsomfang**

Ca. 420 timer.

## Praksis

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, praksisveileder og faglærer.

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- 80 % obligatorisk oppmøte
- To skriftlige innleveringer som må være levert til fastsatt tid og godkjent før studenten kan gå opp til eksamen.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

**Individuell, skriftlig sekstimers eksamen.**

Ingen hjelpemidler til eksamen.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Ekstern og intern sensor eller to interne sensorer.

## Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene er avgjørende for at vi skal kunne tilby emner og studieprogrammer av høy kvalitet. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering
- løpende evaluering/sluttevaluering

Resultatene behandles av/i:

- lærergruppe
- studieleder
- lokalt studiekvalitetsutvalg

## Litteratur

*Litteraturlista er sist oppdatert 30. april 2014. Det tas forbehold om endringer i litteraturlista før studiestart.*

Bøhn, H., m.fl. (2014). *Fagdidaktikk*. Kompendium. (Tilgjengelig på Fronter)

Dypedahl, M., H. Hasselgård og B. Løken (2012). *Introducing English Grammar*. Second edition. Fagbokforlaget.

Jones, D. (17th ed. 2006). *English Pronouncing Dictionary*. Eds. Roach, P. et al. Cambridge UP

Munden, J. & Myhre, A. (2007). *Twinkle Twinkle - English 1-4*. 2. utg. Høyskoleforlaget.

Pinter, A. (2006). *Teaching Young Language Learners*. Oxford UP.

Nilsen, T. S. & Rugesæter, K. (2008). *Basic English Phonetics for Teachers*. Universitetsforlaget.

Kunnskapsløftet (2013): *Læreplaner for gjennomgående fag i grunnskolen og videregående opplæring*, Utdannings- og forskningsdepartementet.

Relevant materiale fra Europarådet.

Materiale som blir delt ut i forbindelse med undervisning og/eller lagt ut på læringsplattformen.

Alle studenter må dessuten ha tilgang til en engelsk-engelsk ordbok, for eksempel Collins Cobuild Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Oxford Advanced Learner's Dictionary eller en annen ordbok bregnet på brukere som ikke har engelsk som morsmål (Learner's dictionaries).

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:56:24

# LBMUS10111 Musikkteoretisk grunnlag, musisere, lytte og danse (1-7) (Høst 2019)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Halden

**Emneansvarlig:** Elisabeth Giske

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Musikk 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (30 studiepoeng).

## Undervisningssemester

7. semester (høst) i Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten har

- kunnskap om dei særprega lærings- og erkjenningformene som er knytt til kunstnarleg, estetisk og musikalsk verksemd

- kunnskap om psykologiske og kulturelle faktorar som verkar inn på utviklinga av barns musikalitet, uttrykksformer, kreativitet og identitet
- grunnleggande kunnskap om norsk og internasjonal musikk frå ulike sjangrar og musikkhistoriske epokar, om norsk og samisk tradisjonsmusikk og om musikk frå ulike kulturar
- kunnskap om grunnleggande musikkteori og ulike former for musikkanalyse
- kunnskap om korleis musikk blir brukt og integrert i ulike former for samfunnsuttrykk, t.d. i film og media, og om korleis musikk kan vere eit formande element i slike samanhengar
- kunnskapar om musikk læraren som leiar og tilretteleggjar for musikkopplæring for trinna 1-7
- kunnskap om musikkfaget si historie og rolle i samfunnet, læreplanar i faget og faget si læreplanhistorie

### **Ferdigheiter**

Studenten kan

- syngje og bruke stemma på varierte måtar, uttrykke seg musikalsk og meningsfullt på eige hovudinstrument og akkompagnere song på piano, gitar eller anna akkordinstrument
- leike og danse til og med musikk, og meistre eit representativt utval av tradisjonelle og moderne musikkleikar og dansar frå ulike kulturar til bruk i musikkundervisning på trinna 1-7
- leie og instruere song-, samspel- og danseprosessar med kollegaer og med elevar på trinna 1-7
- lytte aktivt og reflekterande til eit representativt utval av musikk frå ulike sjangrar, historiske periodar og ulike kulturar
- vise kunnskap om musikken gjennom verbale og andre kunstrelaterte uttrykksformer, t.d. dans/rørsle og drama
- skape musikk på varierte måtar, improvisere med instrument og stemme og kunne leie improvisasjons- og komposisjonsprosessar for elevar på trinna 1-7
- bruke analoge og digitale musikkinstrument og tekniske og elektroniske hjelpemiddel med tanke på musikalsk skaping, formidlingsverksemd og musikkopplæring
- ta i bruk og vurdere varierte arbeidsformer, metodar og læringsmateriell for skolefaget musikk for trinna 1-7
- meistre ulike innfallsvinklar til begynnaropplæring i musikkfaget og vere fortrulege med grunnleggande ferdigheiter i skolefaget musikk
- leggje til rette for musikalsk opplæring og utvikling for elevar med spesielle evner eller vanskar
- gjennomføre tilpassa opplæring for elevar med ulik bakgrunn, ulike føresetnader og interesser

### **Generell kompetanse**

Studenten

- kan initiere fagleg samarbeid og bruke musikk både som regifag og som støttefag i fleirfaglege tema- og prosjektarbeid
- kan reflektere over samanhengen mellom mål og innhald i musikkfaget, andre fagområde og læreplanverk for trinna 1-7
- har innsikt i musikkens rolle som identitetsskapar, kommunikasjonsmedium og kulturuttrykk i skolekvardagen og i eit fleirkulturelt samfunn
- kan aktivisere og stimulere elevane si evne til å skape, oppleve, uttrykke og reflektere

## **Innhold**

Emnet tar for seg følgende tema hvor tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiver, grunnleggende ferdigheter og begynneropplæring er integrert:

- Musikkteoretisk grunnlag med begynneropplæring
- Pop/rock
- Dansekurs
- Piano i grupper
- Sang i grupper



- Gitar i grupper
- Praksis - teori og metode
- Vurdering i musikkfaget

## Undervisnings- og læringsformer

Forelesninga, gruppeundervisning og praktisk musisering med stor grad av egenøving. Undervisningen bygger på oppdatert forskningsbasert kunnskap.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Det er ingen praksis i 7. semester. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Lytteprøve i pop/rock
- Skriftlig oppgave i pop/rock
- Danseprøve
- Pianoprøve
- Gitarprøve
- Sangprøve
- Deltakelse på undervisningen. Det er 80 % aktiv deltaking i undervisning i hvert hovedområde. Dersom sykdom/skade eller innvilget søknad om fravær fører til et fravær på over 20 %, må studenten bestå en ekstraordinær praktisk/muntlig prøve i emnet for å kunne fremstille seg til eksamen.

Arbeidskravene må være godkjente før studenten kan framstille seg til eksamen.

## Eksamen

### Individuell, skriftlig eksamen på seks timer

Kandidaten vil bli prøvd i musikkteoretisk grunnlag og pop/rock. Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

## Evaluering av emnet

Studenten får mulighet til å gi skriftlig og muntlig evaluering underveis i studiet (EVA3). Emneansvarlig har ansvaret for oppfølging av emneevalueringen.

## Litteratur

**Litteraturen er sist oppdatert 18. juni 2014.**

Musikkteori: Øyvind Risa. Musikkteori & arrangering. Universitetsforlaget Pop/rock: Per Reinholdt Nielsen. Rebell & remix. Rockens historie. Systime forlag. Kompendier i dans.

Tom Gravlíe. Sang for alle. Gyldendal forlag.

Øystein warem: Gitarkurs for GLU-studenter. Kompendium

Elisabeth Giske. Arbeidsbok i pianospill. Kompendium

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:50:37

# LBSAM10319 Historie, samfunnskunnskap og geografi (1-7) (Høst 2019)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Halden

**Emneansvarlig:** Gitte Cecilie Motzfeldt

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Samfunnsfag for grunnskolelærerutdanningen 1-7* (30 studiepoeng).

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 7. semester (høst).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har kunnskap om samfunnsfag som skolefag og nyere samfunnsfagdidaktikk for undervisning i grunnskolen
- har bred profesjonsrettet kunnskap om ideologier, makt, politiske systemer og konflikter
- kan tenke historisk og økonomisk om produksjon og forbruk i velferdsstaten
- har kunnskap om samfunnsinstitusjoner det politiske partispekteret i Norge
- har bred profesjonsrettet kunnskap om samspillet mellom sentrum og periferi og dets betydning for kultur, politikk, og økonomi i samfunnsutviklingen
- har kunnskap om konsekvenser av politiske og geografiske omstillingsprosesser og samfunnsendringer i Norge og verden.
- kan tenke geografisk om steder og regioner i Norge og verden
- har kunnskap om politiske og territorielle prosesser og konflikter, samt deres betydning for menneskers identitet og nasjonsbygning
- kan analysere samfunnsutvikling på mikro- og makronivå i lys av politikk, økonomi og bærekraftig utvikling
- har kunnskap om betydningen av demokratisk medborgerskap, i skolen og samfunnet
- har kunnskap om vitenskapelige og fagdidaktiske teorier og metoder i faget
- har kunnskap om relevant forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet
- har kunnskap om nyere norsk og europeisk historie
- har bred kjennskap til relevant forskning om de historiske hovedtrekkene ved samfunnsutviklingen i Norge og andre deler av verden

#### Ferdigheter

#### Kandidaten

- kan tilrettelegge for opplæring i geografi, historie og samfunnskunnskap tilpasset ulike grupper og individuelle behov
- kan analysere og evaluere forskning og politiske argumenter om menneskerettigheter, medborgerskap og demokrati og anvende denne kunnskapen i profesjonsutøvelsen
- kan bruke flere perspektiver til å analysere en eller flere konflikter og regional utvikling i nyere tid.
- kan arbeide med samfunnsverdier og holdninger i grunnskolens samfunnsfag
- kan kritisk vurdere samfunnsdebatter i lys av målene om en bærekraftig samfunnsutvikling
- kan utvikle elevenes muntlige ferdigheter i faget gjennom diskusjoner og andre muntlige aktiviteter i
- kan reflektere over og vise innsikt i historiske prosesser og deres betydning for nyere utvikling
- kan kritisk analysere samfunnsfaglige problemstillinger og stimulere til dette i opplæringen, og i veiledning av elever
- kan bruke samfunnsfaglige kilder og materiale i arbeidet med utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- har kompetanse til å anvende digitale ferdigheter i læringssammenhenger
- kan tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter
- kan diskutere minoriteters historie og rettigheter i Norge og det mangfoldige samfunnet som ressurs og utfordring, samt samenes status som urfolk

#### Generell kompetanse

#### Kandidaten

- kan sette i gang og lede læringsprosesser som sikrer progresjon i arbeid med grunnleggende ferdigheter, og kartlegge arbeidet med sikte på å tilpasse opplæringen til elevers behov og gi læringsfremmende tilbakemeldinger
- kan forberede elever til å leve i og forstå et mangfoldig og demokratisk samfunn og fremme bærekraftig utvikling
- kan tilrettelegge for dybdelæring og tverrfaglig arbeid i skolen
- kan filtrere og vurdere samfunnsfaglige og statistiske kilder og ressurser for å svare på sammensatte spørsmål og gi elever opplæring i å vurdere digitale ressurser
- kan oppdatere seg faglig og reflektere over egen praksis
- har innsikt i elevers forståelse av faget

- kan kritisk reflektere over samfunnsfaglige problemstillinger på mikro- og makronivå

## Innhold

Hvordan har demokratiske verdier blitt til, og hvordan har de påvirket Norges- og verdenshistorien? I dette emnet tilegner studenter seg ferdigheter i å analysere samfunnsendringer, politiske ideer og institusjoner i historisk og statsvitenskapelig kontekst. Studenter rustes til selv å lære elever i å tenke kritisk i en demokratisk sammenheng. En dypere innsikt i politisk, historiske og geografiske samfunnsprosesser står sentralt i gjennomføringen av emnet.

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra historie, geografi og samfunnskunnskap. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

Temaene er:

- Norsk politikk
- Sentrum og periferi
- Regional utvikling
- Politisk geografi

*Norsk politikk* fokuserer på en historisk og statsvitenskapelig fordypning i de mest sentrale maktkanalene i det norske politiske system. Framveksten av parlamentarisme, sosiale bevegelser og partier (herunder valg og ideologier), organisasjoner (herunder partene i arbeidslivet, LO og NHO) og fremveksten av den norske velferdsmodellen står sentralt, i et komparativt perspektiv. Emnet gir en forståelse av historiske og politiske brytningsperioder i fremveksten av Norge som en moderne stat.

*Sentrum/periferi*. Hovedvekten legges på moderne historie og det 20. århundre med fokus på de to verdenskrigene, mellomkrigstid, økonomisk krise, okkupasjonstid og de store politiske ideologiene. Blant de sentrale spørsmålene som skal drøftes er hvordan disse spenningene og konfliktene preget det norske demokratiske samfunnet og det europeiske samfunnet for øvrig. Her vektlegges også de historiske og politiske motsetningene mellom sentrale eliter og folkelige og sosiale bevegelser. Norges relasjon til europeiske og internasjonale institusjoner analyseres også i sentrum-periferi-perspektivet.

*Regional utvikling* dreier seg om samfunnsendringer i Norge og verden som påvirker måter vi identifiserer oss på, og organiserer oss i samfunnet. Dette blir et møte med samfunnsgeografi som et romlig fag, og fagets kjernebegreper blir introdusert. Hvilke omstillinger og endringer er nødvendig for å skape et bærekraftig og et mer rettferdig samfunn? Sted, identitet og mobilitet, samt sentralisering og urbanisering analyseres. Vår geografiske forestillingsevne utforskes, herunder evnen til å se vår egen situasjon i lys av større samfunnsendringer.

*Politisk geografi* er spesielt opptatt av samspillet mellom politikk og geografi. Begreper som stat, nasjon, nasjonalisme, territorium og grenser er sentrale i politisk geografiske analyser og drøftes i lys av aktuelle eksempler fra Europa og verden for øvrig. Temaer som står sentralt er migrasjon og tilhørighet, klima og samfunnsendringer, demokratisering og medborgerskap. Vi studerer jordens politiske inndeling og hvordan maktrelasjoner og maktutøvelse virker inn på vår geografiske organisering på mikro og makro nivå.

Fagdidaktiske grunntanker og minoritetskulturelle/samiske perspektiver er integrert i alle temaene.

## Undervisnings- og læringsformer

De vanligste tilrettelagte læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- refleksjon over praksis
- gruppearbeid
- metodiske og didaktiske øvelser/analyse
- samarbeidslæring og studentrespons

# Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

## Praksis

Det er ingen praksis i 7. semester. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Fagartikkel som kombinerer fag og didaktikk på 5-7. trinn med hverandrevurdering.

Arbeidskravet må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

**Individuell muntlig eksamen.** Varighet ca 30 minutter.

Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Interne og eksterne sensorer.

## Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

## Litteratur

Litteraturliste sist oppdatert 03.06.2019.

REGIONAL OG POLITISK GEOGRAFI

Eidsvik, E, Et al. (2019), Verda og Vi, Det Norske Samlaget. Kap. 1,7, 12, 13, 14

Engelstoft, Sten og Henrik G. Larsen (2013) Territorium, stat og nation. Aspekter af Europas politiske geografi. Fredriksberg, Samfundslitteratur.

Hanssen, G.S., Klausen, J.E. og Langeland, O. (red.): Det regionale Norge 1950-2050. Abstrakt Forlag AS 2012, kap 2. Tilgjengelig i Canvas

Jordhus-Lier, David og Stokke, Kristian. (red), (2017) Samfunnsgeografi: En innføring. Cappelen Damm Akademisk. (kap. 15, 17, 20, 24, 25 er pensum) Bare tilgjengelig online og kan lastet ned i ulike formater fra:

<https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/14>

Marshall, Tim (2018), Geografiens makt, Norsk utgave, Vega forlag, 2 opplag, Oslo 2018. Kap. 4 og 5

Marston, S.A& Knox, P.L, (2016) Human Geography, Places and Regions in Global Context, seventh edition. Pearson Educational Limited (Side 368-390)  
Tilgjengelig i Canvas

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.) (2015) Geografididaktikk for klasserommet. En innføringsbok i geografiundervisning for studenter og lærere. 4. utgave. Kristiansand, Høyskoleforlaget (Utvalgte kapitler er litteratur på emnet).

Nystad, Jens Fredrik og Rosèn, Espen (2011) "Samfunnsgeografi"

Læremiddelforlaget, 2 opplag Side 40-103

I tillegg kan det bli lagt til en artikkel om regionaliseringen i dagens Norge.

Anbefalt lesning/litteratur:

Nolet, R. Bjørshol, S. (2017), Utforskning i alle fag. Cappelen Damm Akademisk. kap. 1,2,8

Regionsreform, Regjeringen.no:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regionreform/id2628044/>

## HISTORIE

Bangstad, Sindre/Døving, Cora Alexa: Hva er rasisme, Oslo: Universitetsforlaget 2015, s. 7-90.

Dahl, Hans Fredrik: De store ideologienes tid, Oslo: Aschehoug 2001, «Verdenskrigen som skar over røttene» (s. 15-43), «Fascistisk fare for Norge?» (s. 189-225). Del av kompendiet.

Furre, Berge: Norsk historie 1914-2000. Industrisamfunnet – frå vokstervisse til framtidstvil, Oslo: Det Norske Samlaget 1999, del I, kap. 1 «Verdskrig, venstrestyre og statsvokster» (s. 21-37), del II (s. 53-118). Del av kompendiet.

Karcher, Nicola: Kampen om skolen. Nazifisering og lærernes motstand i det okkuperte Norge, Oslo: Dreyers forlag 2018, kap. 1 (s. 9-13, 16-20), kap. 3 (s. 45-105), kap. 4 (s. 138-181).

Lund, E. (2016). Historiedidaktikk. En håndbok for studenter og lærere (5. utg.), Oslo: Universitetsforlaget. (Utvalgte kapitler er litteratur på emnet).

Payne, Stanley: A History of fascism 1914-45, Abingdon/Oxon: Routledge 1995, «The Impact of World War I» (s. 71-79), «The Rise of Italian Fascism, 1919-1929» (s. 80-128), «German National Socialism» (s. 147-211). Tilgjengelig online gjennom HIOFs bibliotek.

## SAMFUNNSKUNNSKAP

Dag Østerberg (2012), kapittel 22. "Herredømme og kontroll" og kapittel 23. "Samfunnsklasser, klassekamp og sosiale bevegelser" i Sosiologiens nøkkelbegreper, Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 116–133. Tilgjengelig på Canvas.

Esping-Andersen, G. (1999), Social foundations of postindustrial economies. Oxford: Oxford University Press: 73-94. Tilgjengelig på Canvas.

Grethe Brochmann (2016), "Innvandring til Skandinavia. Velferdsstater i pluralismens tid", i I. Frønes (2016), Det norske samfunn, bind 1, Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 130—154. I kompendium tilgjengelig på Canvas.

Gunn-Elisabeth Birkelund og Trond Petersen (2016), "Likestilling: Utdanning, politikk og arbeid", i Frønes (2016), Det norske samfunn, bind 2, kapittel 22, s. 190—210. I kompendium tilgjengelig på Canvas.

Gøsta Esping-Andersen (1990) *The three worlds of welfare capitalism*, Cambridge: Polity Press: 4-50. Tilgjengelig på Canvas.

Håvard Friis Nilsen (2014), "Den politiske frihetens glemte historie", i H. F. Nilsen og Helge Jordheim: *Politisk frihet*, Oslo.

Jens Arup Seip (1963), "Fra embetsmannsstat til ettpartistat", i *Fra embetsmannsstat til ettpartistat og andre essays*, Oslo: Universitetsforlaget, s. 7—43 (36 s). Tilgjengelig på Canvas

Koritzinsky, T. (2012), *Samfunnskunnskap, fagdidaktisk innføring*. Universitetsforlaget (Utvalgte kapitler er litteratur på emnet).

Simone de Beauvoir (1949), Utdrag fra *Det annet kjønn*, i Friis Nilsen & Jordheim (2014), *Politisk frihet*, s. 395—405.

Østerud, Øyvind (2014) *Statsvitenskap. Innføring i politisk analyse*. Universitetsforlaget. Kapitler blir spesifisert ved studiestart.

Wilkinson, Richard & Pickett, Kate (2009): *The Spirit Level. Why Equality is Better for Everyone*, Penguin Books, London. Les: Introduction, 1. The End of an Era, 7. Physical Health and Life Expectancy og 13. Dysfunctional Societies. Norsk utgave *Ulikhetens pris: hvorfor likere fordeling er bedre for alle* (2010).



# LBKRO10219 Inkluderende kroppsøving i et mangfoldig samfunn (1-7) (Høst 2019)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Ole Sveen

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er obligatorisk for studenter som velger *Kroppsøving 1 (30 studiepoeng)* som valgfag i Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng).

## Absolutte forkunnskaper

Det forutsettes at studenten er svømmedyktig før han/hun starter på emnet. Se utdanningsdirektoratets definisjon:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/veiledning-til-lp/svomme-og-livredningsopplaring/>

Bestått emnet LBPEL410 Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode.

## Undervisningssemester

# Studentens læringsutbytte etter bestått emne

## **Kunnskap**

Kandidaten

- har kunnskap om kroppsøvingsfagets læreplan, formål og egenart
- har kunnskap om undervisningsplanlegging, -gjennomføring og -evaluering i kroppsøving
- har kunnskap om forutsetninger for læring på bakgrunn av vekst og utvikling hos eleven
- har kunnskap om hva som kan fremme positiv selvforståelse, helse og bevegelsesglede
- har kunnskap om kroppen som symbol i dagens samfunn, med vekt på hvordan dette kommer til uttrykk i barnekultur
- har kunnskap om begrepet fair play og respekt for andre i tilknytning til kroppsøving
- har kunnskap om begynneropplæring, grunnleggende ferdigheter, differensiering og vurdering for læring i faget
- har kunnskap om barns utvikling og læring i ulike sosiale, språklige og kulturelle kontekster

## **Ferdigheter**

Kandidaten

- kan planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning i kroppsøving ut fra kunnskap om begynneropplæring og profesjonsetiske retningslinjer
- kan vurdere elevens kroppslige læring og forutsetninger som grunnlag for tilpasset opplæring og læringsfremmende tilbakemeldinger
- kan gi svømmeopplæring på trinn 1-7 og utføre livreddende førstehjelp, DHLR og livberging i vann
- kan vurdere elevens måloppnåelse, begrunne vurderingene og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring og utvikling
- kan inkludere de grunnleggende ferdighetene i undervisningen på fagets premisser
- kan arbeide tverrfaglig med utgangspunkt i kroppsøving

## **Generell kompetanse**

Kandidaten

- kan analysere og vurdere relevante faglige problemstillinger i kroppsøvingsfaget
- kan drøfte på hvilken måte kroppsøving kan bidra til elevens allmenndanning
- kan arbeide med mangfold og forskjellighet i kroppsøving og reflektere over begynneropplæring, fagets innhold og rolle i en flerkulturell skole

# Innhold

Emnet består av temaene:

- Tilpasset opplæring og inkluderende kroppsøving i et mangfoldig samfunn
- Vurdering for læring
- Grunnleggende ferdigheter og tverrfaglig arbeid
- Forutsetning for læring
- Kroppsøvingdidaktikk (læring i bevegelse, læreplan, undervisningsplanlegging, -metoder, -prinsipper, evaluering og lærerrollen)

# Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen er forskningsbasert og profesjonsorientert. Emnet er organisert i teoretiske temaer med utgangspunkt i en praktisk kontekst. Studentene får erfaring med bruk av digitale verktøy og varierte organiserings- og arbeidsformer, som feks samarbeidslæring og studentrespons. Undervisningen blir gitt som forelesninger, arbeid i grupper, som praktisk aktivitet ledet av lærer, og ved problembasert læring. Undervisningen i praktiske aktiviteter er både lærer- og studentstyrt.

Den praktiske konteksten kan gjennomføres konsentrert og på eksterne arenaer, for eksempel friluftsliv. Undervisningen vil gi studentene erfaring med fagspesifikt digitalt verktøy og utvikle studentenes digitale kompetanse innen kroppøvfingsfaget, dette innebærer blant annet å kunne bruke stemplingsutstyr i orientering og pulsmålere.

Det benyttes elektronisk læringsplattform til informasjon, fagstoff, oppgaver og innleveringer. Det blir benyttet digitalt kommunikasjonsverktøy i undervisning- og veiledningssituasjon.

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt ved selvstudium i tillegg til timeplanlagt undervisning. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring og benytte digitalt verktøy for tilegnelse og formidling av kunnskap.

## Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

## Praksis

Det er ingen praksis i 7. semester. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Minst 80 % aktiv deltaking i undervisning i hvert praktisk tema. Dersom sykdom/skade eller innvilget søknad om fravær fører til et fravær på over 20 %, må studenten bestå ekstraordinær praktisk arbeid, muntlig prøve og/eller skriftlig opplegg i faget for å kunne fremstilles til eksamen. Ved fravær over 50 % må aktiviteten tas på nytt neste studieår og studenten kan ikke fremstille seg til eksamen inneværende studieår.
- Praktiske aktiviteter: - Gjennomføre og få godkjent praktisk prøve i utvalgte aktiviteter.
- En skriftlig gruppeoppgave knyttet til et eller flere sentrale områder som forutsetning for læring, kroppøvfingsdidaktikk, begynneropplæring, tilpasset opplæring, vurdering, grunnleggende ferdigheter, flerkulturelle perspektiver og samiske forhold. Leveres digitalt i høgskolens læringsplattform til fastsatt frist i semesterplanen.

Det forsettes deltakelse på eksterne arenaer for å oppnå godkjenning på enkelte aktiviteter. Studenter som ikke har anledning til å delta på ekskursjoner kan etter søknad få utarbeidet alternativt opplegg. Opplegget skal dekke læringsmålene.

Arbeidskrav må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

**Muntlig, individuell eksamen.** Varighet: ca. 35 minutter.

Muntlig eksaminasjon tar utgangspunkt i pensumlitteratur, emnet læringsutbyttebeskrivelser og fra undervisningen gitt i praktiske aktiviteter i emnet med fokus på begynneropplæring. Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

## Evaluering av emnet

Emnet har muntlig underviseevaluering og skriftlig, individuell studentevaluering ved semesterslutt (EVA3).

## Litteratur

**Litteraturlista er sist oppdatert 20.04.2018.**

Brattenborg, S. & Engebretsen, B. (2013). Innføring i kroppsøvingdidaktikk. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Husebye, B & Tangen, S. (2014). Bevegelsesglede, idrettsglede og mer fysisk aktivitet for elever på byggfag. *Kroppsøving (3)* (Landslaget Fysisk Fostring)

Jacobsen, A. M. (2012). Motivasjonsteori som utgangspunkt for å skape et best mulig læringsmiljø i kroppsøving. Tilgjengelig fra: [www.idrottsforum.org](http://www.idrottsforum.org)

Lyngsatd, I. (2014). Ribbevegsløping gir liten bevegelsesglede. *Kroppsøving (3)* (Landslaget Fysisk Fostring)

Moen, E. & Jacobsen, K. B. (2008). Skritt for skritt. Barn og bevegelse: fysisk fostring/kroppsøving i barnehage og skole. Nesbru: Vett & Viten.

Ommundsen, Y. (2013). Fysisk-motorisk ferdighet gjennom kroppsøving: et viktig bidrag til elevenes allmenndanning og læring i skolen. *Norsk Pedagogisk tidsskrift (2)*.

Standal, Ø. F. & Rugseth, G. (red.). (2015). Inkluderende kroppsøving. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Traavik, H., Hallås O. & Ørvig A. (red.). (2009). Grunnleggende ferdigheter i alle fag. Oslo: Universitetsforlaget.

Vinje, E. (red.). (2016). Kroppsøvingdidaktiske utfordringer. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Utdelt materiale under forelesninger / praktiske økter.

# LBNF10111 Naturglede (1-7) (Høst 2019)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Halden

**Emneansvarlig:** Rune Aae

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er obligatorisk i valgfaget *Naturfag 1 i Grunnskolelærerutdanning 1-7* (240 studiepoeng).

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 7. semester (høst).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

### **Kunnskap**

Studenten

- har kjennskap til navn, egenskaper og karakteristiske trekk til noen vanlige arter/grupper av organismer fra ulike naturtyper.
- har kjennskap til noen vanlige bergarter og mineraler og hvordan disse er blitt dannet
- har kjennskap til hovedtrekk i den geologiske, klimatiske og biologiske utviklingen på jorda

- har kjennskap til begrepet bærekraftig utvikling og miljøutfordringer knyttet til biologisk mangfold.
- har kunnskap om stjernehimmelen, solsystemet, jordens årstids- og døgnavariasjoner, månefaser, sol og måneformørkelser og nordlys.
- har kjennskap til naturlige og menneskeskapt faktorer som former populasjoner, biotoper og økosystemer, og kan ta utgangspunkt i lokale eksempler.
- har kunnskap om oppbygning og egenskaper til vanlige kjemiske stoffer, og hvordan periodesystemet kan brukes til å forklare dette.
- har kjennskap til enkle kjemiske reaksjoner
- har kjennskap til vanlige begrunnelser for naturfagets plass i skolen
- har kunnskap om begynneropplæring og grunnleggende ferdigheter i naturfag
- har kunnskap om fordeler og ulemper ved ulike fagdidaktiske tilnæringsmetoder overfor ulike alderstrinn, inklusive behov for en tilpasset opplæring
- har kunnskap om hverdagsforestillinger knyttet til relevant fagstoff

### **Ferdigheter**

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i naturfag.
- kan planlegge og gjennomføre undervisning utendørs som fremmer elevenes undring, naturglede og ansvarfølelse.
- har strategier for å avdekke og eventuelt endre elevenes hverdagsforestillinger.
- kan drøfte problemstillinger i naturfagsundervisningen knyttet til tilpasset opplæring og undervisning i et flerkulturelt miljø.
- kan bruke resultater fra naturfagdidaktisk forskning i planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisningen.
- kan anvende relevant naturfagutstyr, flere modeller og praktiske aktiviteter som støtte for elevenes læring.
- kan anvende naturfaglig kunnskap i samtale med elevene om naturen og naturfaglige fenomener.
- kan anvende varierte undervisningsmetoder inne og ute, som fremmer elevenes undring og læring i naturfag.
- kan vurdere elevenes måloppnåelse og gi læringsrettede tiltak.
- kan tilrettelegge naturfagundervisning som fremmer alle grunnleggende ferdigheter.
- kan bruke naturfag som støttefag i tverrfaglig og flerfaglige sammenhenger.
- kan bruke naturfag som utgangspunkt for utvikling av elevers kompetanse om bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer

### **Generell kompetanse**

Studenten

- har innsikt i hvordan gjeldende læreplan og lærebøker for grunnskolen kan brukes som utgangspunkt for naturfagundervisningen.
- har god forståelse av sin egen rolle og praksis som naturfaglærer.
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon.
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag.
- kjenner til krav til sikkerhet i naturfagundervisningen, og kan anvende disse i undervisningen

## **Innhold**

Emnet baseres primært på naturen som læringsarena. Studentene arbeider med oppgaver alene, parvis eller i basisgrupper, uten eller sammen med veileder, og også sammen med andre naturfag/utefagsstudenter. Studentene er delt i basisgrupper som vil bli benyttet der det er naturlig. Parallelt vil teoristoff presenteres som forelesninger eller ved laboratorieforsøk og demonstrasjoner i klasserom. Lærestoffet bygger på anerkjent forskningsbasert kunnskap. Det legges opp til tre overnattingsturer som studentene selv må påkoste:

- overnatting i gapahuk. På denne turen tar man for seg viktige temaer som økologi, geologi, sopp, mat i felt, insekter, karplanter, orientering.
- padletur med to-tre overnattinger hvor ferskvannøkologi og ferdigheter ved vann vektlegges ved siden av fysiske fenomener, gammelskog, fugl, blomsterplanter, kulturlandskap og skjøtsel av denne.

- gruppetur uten veileder, med fokus på forutbestemt destinasjon og oppgaver knyttet til kart og kompass, digitale ferdigheter med påfølgende 20 min. presentasjon i plenum i etterkant.

## Undervisnings- og læringsformer

Studentene er organisert i basisgrupper i grunnskolelærerutdanningen 1-7. Det blir lagt vekt på at studentene skal møte varierte arbeidsformer; ekskursjoner, feltarbeid, laboratoriearbeid, forelesninger, diskusjoner, gruppearbeid og individuelt arbeid. I studiet legges det stor vekt på å gi studentene trygghet i å bruke naturen som læringsarena i naturfag og andre fag. En stor del av undervisningen vil derfor foregå utendørs til alle årstider. I løpet av studiet må studentene regne med 10-12 dager hjemmefra i forbindelse med overnattingsturer i naturen. Se forøvrig fagets semesterplan for ytterligere detaljer.

Det vil bli lagt vekt på at studentene opparbeider en utforskende og kritisk tilnærming til faget og undervisningen. Ulik tilnærming til emnene vil gi innsikt i didaktiske problemstillinger, tilpasset undervisning, flerkulturelle perspektiver hvor også rettigheter til minoriteter som samer har en plass, samt likestilling og respekt overfor ulikheter mellom kjønnene.

Studentene skal trenes i å benytte grunnleggende ferdigheter i naturfag som skolefag ved siden av å utvikle egen fagkompetanse. De grunnleggende ferdighetene blir vektlagt gjennom ulike undervisningsformer, gjennom muntlige presentasjoner og i vurdering og veiledning av disse.

IKT er integrert i studiet som en naturlig del i alle emner. En viktig hensikt er å utvikle studentens digitale ferdighet til bruk for egen praksis i skolens naturfagundervisning.

Studentene skal også gjennomføre et prosjektarbeid der utvalgte arter skal samles, prepareres og presenteres med beskrivelser av utseende, habitat, utbredelse med mer samt med litteraturhenvisninger i tekst og som egen oversikt. Både objekter og presentasjonen av disse inneholder en del forskningsbasert aktivitet knyttet til vurdering av relevant litteratur og nettressurser.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Det er ingen praksis i 7. semester. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Emnet har følgende arbeidskrav:

- En individuell oppgave knyttet til en selvalgt objektsamling med tilhørende beskrivelse av objektene etter nærmere retningslinjer.
- Innlevering av godkjent mappe i kjemi med laboratorieforsøk og oppgaver.
- Etterarbeid fra gapahukturen i grupper, med svar på oppgaver og vektlagte temaer.
- Etterarbeid fra padleturen i grupper, med tilhørende arbeidsoppgaver og temaer.
- Presentasjon fra gruppeturen uten veileder med tilhørende svar på oppgaver og aktuell tematikk

Grunnleggende ferdigheter blir vektlagt i arbeidskravene.

Arbeidskravene må være godkjente før studenten kan framstille seg til eksamen

## Eksamen

**Individuell muntlig eksaminasjon** med enkelte praktiske og grunnleggende ferdigheter som del av eksamen. Varighet ca. 30 min.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Ekstern sensur.

## Evaluerings av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet, er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiene. Dette emnet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten på undervisningen.

Studentene gis anledning til anonymt å gi tilbakemelding på studietilbudet med dens innhold. Se forøvrig fagets studieplan for ytterligere detaljer.

## Litteratur

**Litteraturlisten er sist oppdatert 16. januar 2019.**

Fossen, H. (2008). Geologi - stein, mineraler, fossiler og olje. Fagbokforlaget

Hannisdal, M., & Ringnes, V. (2011). Kjemi for lærere. Naturfag i grunnskolelærerutdanningen 5.-10. trinn. Oslo: Gyldendal akademisk.

Hardeng, G. (1998). Sprekkekløfter i Østfolds og Bohusläns granittsone. Natur i Østfold, 17(1-2), 7-12.

Horgen, A. (2009). Kano på vann og vassdrag, kanopadling og friluftslivsveiledning. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Klemsdal, T. (2002). Landformer i Østfold. Natur i Østfold, 21(1-2), 7-31.

Knain, E., & Kolstø, S. D. (red.). (2011). Elever som forskere i naturfag. Oslo: Universitetsforlaget.

Kvammen, P. I. m.fl. (2014). Oppdag naturen. Biologi for lærere. Grunnskolelærereutdanning. Bergen: Fagbokforlaget.

Mork, S. M. & Erlie, W. (2010). Språk og digitale verktøy i naturfag. Oslo: Universitetsforlaget.

Nordbakke, R. & Aae, R. (2015). Stjernehimmelen. Høgskolen i Østfold: kompendium.

Utdelt materiale i forelesningene

**Støttelitteratur:** Mossberg, B. (2014). Gyldendal store nordiske flora 3. rev. utg., 2. opplag. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Nordbakke, R. (2000). Bestemmelsesnøkkel for smådyr i ferskvann. Oslo: Aschehoug forlag.

Nordbakke, R. (2000). Bestemmelsesnøkkel for smådyr i saltvann. Oslo: Aschehoug forlag.

Nordbakke, R. (2001). Bestemmelsesnøkkel for busker og trær. Oslo: Aschehoug forlag.



Nordbakke, R. (2001). Bestemmelsesnøkkel for spor og spor tegn. Oslo: Aschehoug forlag.

Nordbakke, R. (2002). Bestemmelsesnøkkel for smådyr på land. Oslo: Aschehoug forlag.

Nordbakke, R. (2002). Bestemmelsesnøkkel for tang og tare. Oslo: Aschehoug forlag.

Svensson, L., Mullarney, K. & Zetterström, D. (2015). Gyldendals store fugleguide - Europas og middelhavsområdets fugler i felt (4. rev. utg., 2. oppl.) Oslo: Gyldendal Fakta.

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:50:37

# LA101IKT14 Innføring i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (Høst 2019)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Fakultet for lærerutdanninger og språk

**Studiested:** Nettbasert

**Emneansvarlig:** Magnus Nohr

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

- Obligatorisk emne for studenter som tar studiet *IKT for lærere (30 studiepoeng)*.
- Valgfritt enkeltemne for studenter som er i en lærerutdanning ved HiØ
- Videreutdanning for lærere

Emnet tilbys som MOOC.

## Undervisningssemester

IKT for lærere (30 studiepoeng): 1. semester (høst)

Enkeltemne for studenter i lærerutdanning: MOOC høst 2019.

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kandidaten

- har gode ferdigheter i bruk av relevante verktøyprogram knyttet til digital studieteknikk, tekstbehandling, regneark, presentasjonsprogram, bildebehandling, videoredigering, animasjon, screencast, websider, blogg, digitale tavler, digitale fortellinger og web 2.0 (programvare på Internett)
- har utviklet kompetanse i forhold til bruk av teksttyper i undervisning og læring, for eksempel film, lyd, animasjonsfilm, screencast og digital historiefortelling
- har kunnskap om bruk av sammensatte tekster knyttet til digital studieteknikk og undervisning
- kan anvende IKT som hjelpemiddel i planlegging og administrasjon av eget studium, og for undervisning.
- kan arbeide i digitale læringsmiljø, bruke digitalt utstyr i lærings situasjoner og annen kommunikasjon og samarbeid over internett
- kan anvende multimedautstyr knyttet til grafikk, animasjon, bilde, lyd og video
- har kjennskap til relevant fri programvare, web 2.0 og nettressurser
- kan installere programvare som er aktuell til bruk i barnehagen og skoleverket eller i høyere utdanning
- behersker grunnleggende begreper knyttet til IKT
- kan produsere digitale læremidler
- kjenner verktøy for deling av erfaringer og kunnskap på Internett gjennom ulike former for blogging og samskriving
- kan bruke digitale hjelpemidler i arbeid med barn med lese- og skrivevansker
- behersker digital kommunikasjon på ulike arenaer
- har kjennskap til bruk av opphavsrett i klasserommet og på Internett

## Innhold

Det blir lagt vekt på grunnleggende temaer innen IKT. Emnet tar utgangspunkt i Kunnskapsløftets beskrivelse av utvikling og bruk av digitale ferdigheter, tilsvarende mål i Rammeplanen for barnehagen og læreplanen for videregående skole.

Se ellers læringsutbyttebeskrivelsene.

## Undervisnings- og læringsformer

Emnet gis i høstsemesteret og er nettbasert. Arbeidsformene som anvendes er relevante for arbeidsoppgaver lærere står overfor i barnehage, skole og annen relevant opplæring. Arbeidsformer som vil bli brukt er skriftlig og videobaserte læringsressurser. Hovedvekt vil ligge på at studenten opparbeider ferdigheter i bruk av digitale verktøy. Emnet gjennomføres som praktisk oppgavearbeid.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er 20 timer i uka inkludert undervisning.

## Eksamen

Individuell eksamensmappe bestående av 10 eksamenskomponenter.

Mappen vurderes til Bestått/Ikke bestått av to interne sensorer.

Alle eksamenskomponenter i mappen må være bestått.

Eksamensmappen består av følgende komponenter:

1. Digitale notater

2. Kontorprogramvare og samskriving
3. Presentasjonsprogram
4. Bildebehandling
5. Multimedia i undervisning
6. Digitalt vurderingsarbeid
7. Interaktiv tavle
8. Webpublisering
9. Student respons systemer (SRS)
10. Digitale hjelpemidler for elever med lese- og skrivevansker, samt opphavsrett.

Alle komponenter skal leveres gjennom læringsplattform (LMS).

Ved Ikke bestått må mappen med alle komponentene tas på nytt.

## Evaluering av emnet

Studentene skal evaluere emnet i digitalt spørreskjema ved emnets slutt.

## Litteratur

Pensum ligger tilgjengelig i de ulike modulene i LMS for IKT for lærere.

# LBMUS10211 Undervise, skape, forstå og utøve (1-7) (Vår 2020)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Stuedsted:** Halden

**Emneansvarlig:** Elisabeth Giske

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valfaget Musikk for grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng).

## Undervisningssemester

8. semester (vår) i Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har

- kunnskap om dei særprega lærings- og erkjenningformene som er knytt til kunstnarleg, estetisk og musikalsk verksemd

- kunnskap om psykologiske og kulturelle faktorar som verkar inn på utviklinga av barns musikalitet, uttryksformer, kreativitet og identitet
- grunnleggande kunnskap om norsk og internasjonal musikk frå ulike sjangrar og musikkhistoriske epokar, om norsk og samisk tradisjonsmusikk og om musikk frå ulike kulturar
- kunnskap om grunnleggande musikkteori og ulike former for musikkanalyse
- kunnskap om korleis musikk blir brukt og integrert i ulike former for samfunnsuttrykk, t.d. i film og media, og om korleis musikk kan vere eit formande element i slike samanhengar
- kunnskapar om musikk læraren som leiar og tilretteleggjar for musikkopplæring for trinna 1-7
- kunnskap om musikkfaget si historie og rolle i samfunnet, læreplanar i faget og faget si læreplanhistorie

#### Ferdigheiter

Studenten kan

- syngje og bruke stemma på varierte måtar, uttrykke seg musikalsk og meningsfullt på eige hovudinstrument og akkompagnere song på piano, gitar eller anna akkordinstrument
- leike og danse til og med musikk, og meistre eit representativt utval av tradisjonelle og moderne musikkleikar og dansar frå ulike kulturar til bruk i musikkundervisning på trinna 1-7
- leie og instruere song-, samspel- og danseprosessar med kollegaer og med elevar på trinna 1-7
- lytte aktivt og reflekterande til eit representativt utval av musikk frå ulike sjangrar, historiske periodar og ulike kulturar
- vise kunnskap om musikken gjennom verbale og andre kunstrelaterte uttryksformer, t.d. dans/rørsle og drama
- skape musikk på varierte måtar, improvisere med instrument og stemme og kunne leie improvisasjons- og komposisjonsprosessar for elevar på trinna 1-7
- bruke analoge og digitale musikkinstrument og tekniske og elektroniske hjelpemiddel med tanke på musikalsk skaping, formidlingsverksemd og musikkopplæring
- ta i bruk og vurdere varierte arbeidsformer, metodar og læringsmateriell for skolefaget musikk for trinna 1-7
- meistre ulike innfallsvinklar til begynnaropplæring i musikkfaget og vere fortrulege med grunnleggande ferdigheiter i skolefaget musikk
- leggje til rette for musikalsk opplæring og utvikling for elevar med spesielle evner eller vanskar
- gjennomføre tilpassa opplæring for elevar med ulik bakgrunn, ulike føresetnader og interesser

#### Generell kompetanse

Studenten

- kan initiere fagleg samarbeid og bruke musikk både som regifag og som støttefag i fleirfaglege tema- og prosjektarbeid
- kan reflektere over samanhengen mellom mål og innhald i musikkfaget, andre fagområde og læreplanverk for trinna 1-7
- har innsikt i musikkens rolle som identitetsskapar, kommunikasjonsmedium og kulturuttrykk i skolekvardagen og i eit fleirkulturelt samfunn
- kan aktivisere og stimulere elevane si evne til å skape, oppleve, uttrykke og reflektere

## Innhold

Emnet tar for seg følgende tema hvor begynneropplæring er integrert:

- Musikkdidaktikk med tilpassa opplæring
- Flerkulturelle perspektiver og samisk kultur med lytteprøve
- Utøvende sang/spill (piano, gitar og sang)
- Samspill
- Norsk folkemusikk med studietur
- Klassisk musikkhistorie

- Komponering

## Undervisnings- og læringsformer

Forelesningar, gruppeundervisning og praktisk musisering med stor grad av egenøving. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap. Studieturen knyttet til norsk folkemusikk, opphold og reise, bekostes av studentene selv.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Det er to uker praksis i 8. semester; skoleovertakelse. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Prosjektarbeid i form av konsert
- Didaktisk metodisk framføring
- Lytteprøve i flerkulturell musikk
- Folkemusikk-kurs med studietur
- Kortsvarsoppgave med lytteprøve i musikkhistorie
- 5 innleverte komposisjoner
- Deltakelse på undervisningen. Det er 80 % aktiv deltaking i undervisning i hvert hovedområde. Dersom sykdom/skade eller innvilget søknad om fravær fører til et fravær på over 20 %, må studenten bestå en ekstraordinær praktisk/muntlig prøve i emnet for å kunne fremstille seg til eksamen.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

## Eksamen

Individuell, muntlig eksamen i didaktikk med piano, gitar og sang  
Varighet: ca. 35 min. pr. student.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Eksterne sensorer.

## Evaluering av emnet

Studenten vil få mulighet til å gi skriftlig og muntlig evaluering i løpet av semesteret (EVA3). Emneansvarlig har ansvaret for oppfølging av emneevalueringen.

## Litteratur

Litteraturlista sist oppdatert 21. juni 2016.

Ingrid Maire Hanken og Geir Johansen: Musikkundervisningens didaktikk, Cappelen Damm Akademisk (2013)

Sang for alle, Gyldendal Norsk Forlag. Gitar: KompendiumPianospill: KompendiumDidaktikk: Kompendium

Flerkulturelt kompendium

Kompendium i musikkhistorie

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 09:17:32



# LBSAM10219 Samfunnskunnskap og historie (1-7) (Vår 2020)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Gitte Cecilie Motzfeldt

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Samfunnsfag 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (30 studiepoeng).

## Undervisningssemester

8. semester (vår).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har bred kunnskap om samfunnsfag som skolefag, dens historie og egenart.
- har kunnskap om bruk av digitale kart og kilder, og kan vurdere disse kritisk og anvende dem hensiktsmessig i undervisning
- har kunnskap om lokale og globale vær fenomener i lokalt, regionalt og globalt
- har kunnskap om endringer i værmessige forhold og hvordan disse påvirker menneskers samspill og tilgang til ressurser og ressursbruk i en bærekraftig utvikling
- har forståelse for hvordan ulike prosesser har formet natur og samfunn over tid
- forstår hvordan jordens indre og ytre krefter påvirker landskapsutvikling, topografi, klima og vær, og betingelsene for liv
- har innsikt i ressursenes betydning for livsmestring og folkehelse
- behersker sentrale samfunnsvitenskapelige teorier, metoder, ferdigheter og begrepsapparat
- har kunnskap om samspill og konflikt mellom befolkningsutvikling i Norge og verden og ulike typer ressursbruk i en lokal og global sammenheng
- har kunnskap om grunnleggende teorier, begreper og tenkemåter for å forstå bærekraftige sammenhenger og samfunnsutvikling over tid
- har kunnskap om, og forstår konsekvenser av, ulik befolknings sammensetning og befolkningspolitikk, også blant minoriteter og samer

#### Ferdigheter

#### Kandidaten

- kan bruke didaktisk innsikt og forskning til å skape og evaluere varierte undervisningsmetoder og læremidler ut fra hva som fremmer læring dybdekompetanse og en analytisk forståelse av gjeldende læreplaner
- kan bruke utforskende metoder til å skape innsikt og kompetanse i lokale landskap og miljø for elever
- har kompetanse til å anvende digitale ferdigheter i læringssammenhenger hos elever
- har kompetanse til å kritisk analyse forholdene mellom mennesker og det fysiske miljø i ulike skala
- har observasjonskompetanse til å anvende i ulike læringssituasjoner i skolen og i samfunnet
- kan anvende geografiske metoder, digitale kilder og begreper i læringssammenhenger, herunder befolkningspyramider, diagrammer og kartografiske fremstillinger
- kan planlegge, gjennomføre og kritisk vurdere egen undervisning slik at det tas hensyn til mangfoldet i elevgruppen og læreplan i samfunnsfag for grunnskolen

#### Generell kompetanse

#### Kandidaten

- kan sette i gang og lede læringsprosesser som sikrer progresjon i arbeid med grunnleggende ferdigheter, og kartlegger arbeidet med sikte på å tilpasse opplæringen til elevers behov og gi læringsfremmende tilbakemeldinger
- kan forberede elever til å leve i og forstå et mangfoldig og demokratisk samfunn og fremme bærekraftig utvikling
- kan tilrettelegge for dybdelæring, kritisk refleksjon og tverrfaglig arbeid i faget
- har innsikt i, og kan tilrettelegge for, betydningen av etiske og kritiske vurderinger i samfunnsutviklingen
- kan filtrere og vurdere samfunnsfaglige og digitale kilder og ressurser for å svare på sammensatte spørsmål
- har innsikt i barns forståelse av faget

## Innhold

Arbeid med samfunnsfag innebærer å bli kjent med hvordan fysisk miljø og menneskene påvirker hverandre over tid, samt å reflektere over faglige utforskningsmetoder. Som skolefag skal geografien hjelpe unge mennesker til å orientere seg i nærmiljøet og i verden. Bærekraftig utvikling, klima og landskap er viktige kompetanseområder i skolen og velegnet for å bli utforsket bla. gjennom observasjon og ekskursjon. Hovedområdene geografi og utforskeren spiller på elevers forskningsvilje og nysgjerrighet om en verden de påvirker i økende grad. I opplæringen om «utforskeren» får studenter en innføring i overordnede problemstillinger og forskningsmetoder i samfunnsfag. Studenter for opplæring i å støtte elevers voksende verdensbilde ved bruk av kart, observasjoner og kritisk bruk av varierte kilder med dybdekompetanse og livsmestring som overordnede målsetninger.

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra geografi og utforskeren. Temaene er:

- Vær og klima
- Landskap og kart
- Befolkningsgeografi
- Utforsking og metode i samfunnsfag
- Samfunnsfag didaktikk og demokratisk dannelse i begynneropplæringen

*Vær og klima* er et velegnet tema til å fremme innsikt i forholdet mellom mennesker og sine omgivelser. Hva er forskjellen på vær og klima? Hvordan og hvorfor oppstår ulike værphenomener? Hvorfor har globale hav og luftstrømmer betydning for biodiversitet og fremtidig klima på jorden? Menneskelige forhold påvirker i stadig større grad naturgeografiske prosesser gjennom sitt levesett, politiske- og økonomiske valg. Bevisstgjøring og konsekvenser av individuelle og strukturelle samfunnsendringer belyses.

*Landskap og kart* gir innføring i geologiske prosesser samt forståelse og bruk av kart til å forstå verden. Her lærer du å tolke landformer og analyserer prosesser som fører frem til de landformene vi i dag omgir oss med, og som er vesentlig for befolkningens aktivitet og livnæring på jorden. Jordas oppbygning og dannelse, sammenhenger mellom de indre og ytre geologiske prosessene blir vektlagt. Kartkompetanse og innsikt i naturmessige forhold er viktig for utvikling av elevenes livsmestring og orientering i romlige omgivelser livet igjennom.

*Befolkningsgeografi* tar for seg befolkningsutviklingen i Norge og verden. Forholdet mellom befolkningsvekst og tilgang til ressurser diskuteres ved hjelp av ulike teorier i fortid og samtid. Tilgang til ressurser som land, mat, kunnskap og nye teknologiske løsninger frembringer ulike syn og kritiske analyser i befolkningsgeografien, spesielt i lys av bærekraftig utvikling og livsmestring blant fattige og rikere segmenter i verdens befolkning. Flytting, migrasjon og flyktnings problematikk er aktualiteter som diskuteres og belyses.

*Utforsking og metode i samfunnsfag* syr sammen noen av de overordnede temaene i samfunnsfag og gir studentene metodologiske og teoretiske redskap til å forme og svare på sammensatte problemstillinger som kan brukes i klasserommet og i forskning. Kritisk og demokratisk dannelse og etisk refleksjon er sentralt. Kvalitativ, kvantitativ metode og kildekritikk er viktige i samfunnsfagene for å belyse sammenhenger og dybdeinnsikt i endringsprosesser på mikro- og makronivå. Fagets epistemologi og kognitive ferdigheter er i sentrum. Hovedvekten ligger på arbeidsformer i samfunnsfag på mellom- og ungdomstrinnet.

*Samfunnsfagdidaktikk i begynneropplæring og demokratisk dannelse* behandler debatter og forskning om kjennetegn til gode arbeidsmåter i samfunnsfagundervisning blant barn i 1.-7. trinn. Begynneropplæringen tar for seg temaer som læreplanarbeid, det flerkulturelle klasserom, klasseledelse, klasse miljø, dannelse og kunnskapsteori. Studenten får opplæring i å finne, bruke og utvikle arbeidsmåter som gjør at faglig innhold blir til læringsutbytte som så vel lærerstudenter som grunnskoleelever ønsker å tilegne seg.

Fagdidaktiske grunntanker og minoritetskulturelle/samiske perspektiver er integrert i alle temaene.

## Undervisnings- og læringsformer

De vanligste tilrettede læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- muntlig fremlegg og refleksjon

- refleksjon over praksis
- gruppearbeid
- utforskende øvelser/analyse
- heldagsekskursjon
- samarbeidslæring og studentrespons

## Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

## Praksis

Det er to uker praksis (skoleovertakelse) i 8. semester. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Deltakelse på heldagsekskursjon, inkludert for- og etterarbeid
- Workshop i kartografi
- Deltakelse på begynneropplæring 80 % fremmøte

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

**Individuell, skriftlig skoleeksamen, 6 timer.**

Tillatte hjelpemidler: Alle, unntatt kommunikasjon og det åpne nettet.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Intern og ekstern sensur.

## Evaluerings av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Det gis tilbakemeldinger til studentene.

## Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 03.12.2019.

Andresen, Astrid et al.: Å gripe fortida. Innføring i historisk forståing og metode, kap. 1 (s. 15-20), kap. 4 (s. 93-118), kap. 5 (s. 119-136), Oslo: Det Norske Samlaget 2015 (2. utgave).

Benjaminsen, T. A og Svarstad, H. (2017) Politisk økologi: Miljø, mennesker og makt. (Kapittel 6-9). Universitetsforlaget, Oslo. Kap. 9 Tilgjengelig i Canvas

Biseth, Heidi, i Må vi snakke demokrati? Om demokratisk praksis i skolen, redigert av Madsen, Janne, Biseth Heidi, Oslo, Universitetsforlaget, 2014 s. 25-42 Tilgjengelig i Canvas

Eidsvik, E, Et al. (2019), Verda og Vi, Det Norske Samlaget. Kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Eriksen, Gregers, K. «Bærekraftig utvikling som samfunnsfaglig tema». I Bedre Skole nr. 2. 2017. Tilgjengelig her:  
<https://www.utdanningsnytt.no/files/2019/06/27/Bedre%20Skole%2020202017.pdf>

Giæver, T.H, Mifsrud, L, Gjølstad, E, Digital dømmekraft i skolen: Lærerens tilnærming, i boken Digital dømmekraft. Oslo, Cappelen Damm Akademisk, 2017. (s. 104-121).

Jegstad, Kirsti, Jøsok, Evy, Ryen, Erik, Sandvik Margareth, Kritisk tenkning i klasserommet, Utdanningsnytt.no 02.august, 2019:  
<https://www.utdanningsnytt.no/fagartikkel-fagfornyelse-laereplaner/kritisk-tenkning-i-klasserommet/207602>

Jordhus-Lier, David og Kristian Stokke (red), (2017) Samfunnsgeografi: En innføring. Cappelen Damm Akademisk. (kap. 4 og 22) ISBN 9788202567422 Bare tilgjengelig online og kan lastet ned i ulike formater fra:  
<https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/14>

Klemsdal, T. (2002). Landformene i Østfold. Natur i Østfold, 21(2/1), 7-31. (24 sider) Tilgjengelig digitalt:  
[http://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/ofa/nio2002/2\\_landformer.pdf](http://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/ofa/nio2002/2_landformer.pdf)

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.) (2015). Geografididaktikk for klasserommet. (3. utg.). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN 978-82-0249-146-8

Nolet, R. Bjørshol, S. (2017), Utforskning i alle fag. Cappelen Damm Akademisk. (Kap. 1,2,8)

Nystad, J.F. og Rosèn, E. (2018), "Samfunnsgeografi". Læremiddelforlaget, 2 utgave 2018, kap 4 og 5

Sinnes, A. (2017), «Utdanning for bærekraftig utvikling». Universitetsforlaget, 2. opplag 2017, kap 2 og 3 Tilgjengelig i Canvas

Ott, Annelie, Kritisk tenkning og bærekraft i fagfornyelsen», i Kritisk tenkning i samfunnsfag, Universitetsforlaget 2019. Tilgjengelig i Canvas.

Vandsemb, Berit Helene, Befolkning og utvikling. I utvikling: en innføring i utviklingsstudiet, redigert av Eriksen, Tore Linne, Feldberg, Karen Brit, Kristiansand, Cappelen Damm Akademisk, 2013. s. 187-211 (24 sider) Tilgjengelig i Canvas

Whitaker, R, Burroughs, B, Robertson, T & Eleanor, V – Talbot, Meteorologi for alle, Gyldendal Fakta. Utvalgte kapitler tilgjengelig på Canvas

Litteratur til begynneropplæring i samfunnsfag:

Bjørnstad, E. og Dehnæs Hogsnes (red), 2019, Lek i begynneropplæringen, lekende tilnærminger til skole og SFO. Universitetsforlaget 2019. kap 1, 4 og 5.

Nolet, R. «Tren Tanken – et undervisningsopplegg for å utvikle kritisk tenkning». I bedre skole nr 1, 2006. Tilgjengelig i Canvas

Storhaug, Marit, Veiledning i tilpasset opplæring: Arbeidsmåter – fra oppskrift til refleksjon, redigert av Unn Stålsett; Marit Storhaug, Ruth Sandal, Bergen, Fagbokforlaget, 2009. Tilgjengelig i Canvas.

Anbefalt supplerende litteratur:

Corner, Geoff (2008), Geologiskolen. Universitetet i Trømsø. Bare tilgjengelig online:  
<http://geologiskolen.uit.no/generellGeologiskolen/generell/prosesser/pros1.htm>

Miljødirektoratet (2014), Klimatilpasning og raske utslippskutt er nødvendig, Fakta ark laget av Miljødirektoratet, november 2014 (foreløpig versjon)

Lærebøker/læreboknettsteder: Eide, H., Johansen, O-I. og Øverjordet A. H. (2013) Geografi. Landskaper, ressurser, mennesker, utvikling. Cappelen Damm, Oslo. Nettsted: <http://geografi.cappelendamm.no/>

IPPC (2018), Global warming of 1.5 Degree Celsius. <http://www.ipcc.ch/report/sr15/>

Headline statements of IPCC (2018), Global warming of 1.5-degree Celsius:

[http://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15\\_headline\\_statements.pdf](http://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_headline_statements.pdf)

IPPC: special report on extreme events, summary for policy makers:

[http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar5/wg2/ar5\\_wgII\\_spm\\_en.pdf](http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar5/wg2/ar5_wgII_spm_en.pdf)

DON'T PANIC — Hans Rosling showing the facts about population:

<https://www.gapminder.org/videos/dont-panic-the-facts-about-population/> eller

<https://www.youtube.com/watch?v=FACK2knC08E&t=7s>

Gapminder Foundation, 2014

# LBKRO10119 Praktisk undervisning og læring i bevegelse (1-7) (Vår 2020)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Vilkår for ny/utsatt eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er obligatorisk for studenter som velger valgfaget Kroppsøving 1 (30 studiepoeng) i Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng).

## Absolutte forkunnskaper

Bestått emnet LBPEL410 Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode (1-7).

## Undervisningssemester

8. semester (vår) i Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng).

# Studentens læringsutbytte etter bestått emne

## Kunnskap

### Kandidaten

- har kunnskap om kroppsøvingsfagets læreplan, formål og egenart og forbindelse til andre skolefag
- har kunnskap om begynneropplæring, undervisningsplanlegging, -gjennomføring og -evaluering i kroppsøving
- har kunnskap om idretts- og bevegelsesaktivitet, friluftsliv, leik, dans og tidsaktuelle bevegelsesformer i barnekultur
- har kunnskap om barn og unges livssituasjoner, gjeldende lowerk og barn og unges rettigheter

## Ferdigheter

### Kandidaten

- kan planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning i kroppsøving ut fra lowerk og gjeldende læreplan
- kan legge til rette for læringsarbeid som kan fremme bevegelsesglede i varierte bevegelsesaktiviteter som leik, dans og nærmiljøaktiviteter
- kan utvikle egne ferdigheter og kunnskaper i varierte bevegelsesaktiviteter med tanke på begynneropplæring og undervisning i kroppsøving
- kan identifisere farer, vurdere og å ivareta elevenes sikkerhet i ulike aktiviteter og bevegelsesmiljøer
- kan organisere tverrfaglig undervisning med utgangspunkt i kroppsøving
- kan tilpasse opplæringen til elevenes forutsetninger og behov, og bruke varierte undervisningsformer

## Generell kompetanse

### Kandidaten

- kan drøfte på hvilken måte kroppsøving kan bidra til elevens allmenndanning
- kan analysere og vurdere relevante faglige problemstillinger i kroppsøvingsfaget

## Innhold

Emnet består av temaene:

- Kroppsøvingdidaktikk (læreplan, undervisning, planlegging, metoder, prinsipper, evaluering og lærerrollen)
- Begynneropplæring
- Læring i bevegelse (friluftsliv, idretts- og bevegelsesaktiviteter, tidsaktuelle aktiviteter, dans og leik)

## Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen er forskningsbasert og profesjonsorientert. Emnet er organisert i praktiske aktiviteter i ulike bevegelsesmiljøer og teoretiske forelesninger. Studentene får erfaring med bruk av digitale verktøy og varierte organiserings- og arbeidsformer, som feks samarbeidslæring og studentrespons. Undervisningen blir gitt som forelesninger, arbeid i grupper, som praktisk aktivitet ledet av lærer, og ved problembasert læring. Noen deler av emnet gjennomføres konsentrert og på eksterne arenaer, for eksempel friluftsliv og vinteraktiviteter. Studenten må påregne kostnader knyttet til ekskursjoner. Se arbeidskrav.



Gjennom undervisningen får studentene innsikt i og erfaring med digital studieteknikk og digitalt verktøy rettet mot kroppsøvningsfaget, som blant annet undervisningsvideoer. Det benyttes elektronisk læringsplattform til informasjon, fagstoff, oppgaver og innleveringer. Det blir benyttet digitalt kommunikasjonsverktøy i undervisning- og veiledningssituasjon.

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt gjennom timeplanlagt undervisning og selvstudium. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring og digital studieteknikk.

## Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

## Praksis

Det er to uker praksis i 8. semester; skoleovertakelse. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Minst 80 % aktiv deltaking i undervisning i hvert praktisk emne. Dersom sykdom/skade eller innvilget søknad om fravær fører til et fravær på over 20 %, må studenten bestå ekstraordinær praktisk arbeid, muntlig prøve og/eller skriftlig opplegg i faget for å kunne fremstilles til eksamen. Ved fravær over 50 % må aktiviteten tas på nytt neste studieår og studenten kan ikke fremstille seg til eksamen inneværende studieår.
- Praktiske aktiviteter; Gjennomføre og få godkjent praktisk prøve i utvalgte aktiviteter.
- Planlegge og gjennomføre en tverrfaglig utedag med utgangspunkt i kroppsøvningsfaget for elever på 1.-7. trinn

Det forutsettes deltakelse på ekstern arena for å oppnå godkjenning på enkelte aktiviteter. Studenter som ikke har anledning til å delta på ekskursionsjoner får et alternativt opplegg. Opplegget skal dekke læringsmålene. Arbeidskrav må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

## Eksamen

Individuell praktisk muntlig eksamen

Forarbeider 48 timer før eksamen trekker kandidaten et kompetansemål fra læreplan i kroppsøving med tilhørende aktivitet. Kandidaten skal med utgangspunkt i kompetansemålet og aktiviteten planlegge et helhetlig emnekurs. Kandidaten skal planlegge et undervisningsopplegg på 70 minutter, for barn i småskole 1.-4. trinn og barn på mellomtrinnet 5.-7. trinn, ved å bruke et didaktisk planleggingskjema. Undervisningsopplegget skal være forankret i læringsmål for kroppsøvningsfaget i læreplanen. Kandidaten skal også skrive et refleksjonsnotat i henhold til utlevert mal hvor egne refleksjoner rundt planlegging av undervisning fremkommer. Omfang 1000-1200 ord. Kandidaten leverer didaktisk planleggingskjema og refleksjonsnotat ved eksamensstart.

Gjennomføring

- Praktisk eksamen, komponent 1: Undervisning. Den praktiske eksamen hvor kandidaten skal gjennomføre undervisningsopplegget varer ca. 20 minutter. Sensor velger ut hvilke deler av undervisningsopplegget kandidaten skal gjennomføre. Kandidaten får beskjed om dette ca. 35 minutter før eksamensstart. Under eksamen skal medstudenter være «elever». Det er obligatorisk frammøte under hele eksamen for alle studentene. Denne komponenten teller 80 %.
- Praktisk eksamen, komponent 2: Muntlig høring Muntlig høring i etterkant av undervisningskomponenten varer ca. 15 minutter og dreier seg om kandidatens evne til å reflektere rundt begynneropplæring, planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningsopplegget, samt kandidatens praktiske og teoretiske ferdighet i emnet. Denne komponenten teller 20 %.

Det settes en samlet, helhetlig karakter i emnet.

Karakterregel A-F.

## Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

## Vilkår for ny/utsatt eksamen

Eventuell ny/utsatt eksamen foregår ved neste ordinære gjennomføring av emnet.

## Evaluering av emnet

Emnet har muntlig underveisevaluering og skriftlig, individuell studentevaluering ved semesterslutt (EVA3).

## Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 10.07.2017.

Brattenborg, S. & Engebretsen, B. (2013) Innføring i kroppsøvingdidaktikk. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Enoksen, E., Sletten S. H. & Brunes, A. O. (2012). Aktivitetslære. Oslo: Gyldendal.

Husebye, B. & Tangen S. (2014). Bevegelsesglede, idrettsglede og mer fysisk aktivitet for elever på byggfag. Kroppsøving (3) (Landslaget Fysisk Fostring).

Lyngstad, I. (2014). Ribbevegsløping gir liten bevegelsesglede. Kroppsøving (3) (Landslaget Fysisk Fostring).

Ommundsen, Y. (2013). Fysisk-motorisk ferdighet gjennom kroppsøving: et viktig bidrag til elevenes allmenndanning og læring i skolen. Norsk Pedagogisk tidsskrift (2).

Traavik, H., Hallås, O. & Ørving, A. (red.). (2009). Grunnleggende ferdigheter i alle fag. Oslo: Universitetsforlaget.

Utdanningsdirektoratet (u.å.). Veiledning til læreplan i kroppsøving 5.-7. årstrinn.

Utdanningsdirektoratet. 2016. Læreplan i kroppsøving. Hentet fra: <http://www.udir.no/kl06/KRO1-04/Kompetansemaal?arst=98844765&kmsn=583858936>

Utdanningsdirektoratet. 2016. Læreplan generell del. Hentet fra: <http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/Generell-del-av-lareplanen/>

Vinje, E. (red.). (2016). Kroppsøvingdidaktiske utfordringer. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Utdelt materiale under forelesninger / praktiske økter.

# LBNF10211 Kropp og helse, økologi og uteskole (1-7) (Vår 2020)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Avdeling for lærerutdanning

**Studiested:** Halden

**Emneansvarlig:** Rune Aae

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er obligatorisk i valgfaget Naturfag 1 i grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng).

## Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 8. semester (vår).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap  
Studenten

- har kjennskap til navn, egenskaper og karakteristiske trekk til noen vanlige arter/grupper av organismer fra ulike naturtyper.

- har kjennskap til begrepet bærekraftig utvikling og miljøutfordringer knyttet til biologisk mangfold.
- har kjennskap til vanlige vær og klimaelementer, lokale vær fenomener og lokalklimatiske forhold
- har kjennskap til sentrale stoffers kretsløp i naturen
- har kjennskap til naturlige og menneskeskapte faktorer som former populasjoner, biotoper og økosystemer, og kan ta utgangspunkt i lokale eksempler
- har kunnskaper om sammenhenger i naturen, ressursutnytting, miljøhensyn og bærekraft i et flerkulturelt og globalt perspektiv
- har kunnskap om samenes natur- og kulturhistorie
- har kunnskap om naturvitenskapelig metode, forskerspiren og undersøkende naturfagsundervisning
- har kunnskap om fordeler og ulemper ved ulike fagdidaktiske tilnæringsmetoder overfor ulike alderstrinn, inklusive behov for en tilpasset opplæring
- har kunnskap om hverdagsforestillinger knyttet til relevant fagstoff
- har oversikt over kroppens organsystemer og hovedfunksjoner med spesiell fokus på sansene.
- har kunnskap om sammenhengen mellom helse og livsstil
- kjenner sammenhengen mellom psykisk og fysisk helse
- har kunnskap om menneskets utvikling fra befruktning til voksen
- kjenner til ulike interesser blant jenter og gutter i naturfag for å best mulig ivareta kjønns- og likestillingsperspektivet med gjensidig respekt for ulikheter i naturfagene
- har kunnskap om fysiske fenomener på makro- og mikronivå knyttet til vann, luft, lyd og lys
- har noe kjennskap til grunnleggende elektrisitet og magnetisme, og kjenner til relevante forsøk
- har kjennskap til energibegrepet og kan knytte det til konkrete eksempler fra naturvitenskapene

#### Ferdigheter

##### Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i naturfag.
- kan planlegge og gjennomføre undervisning utendørs som fremmer elevenes undring, naturglede og ansvarsfølelse.
- har strategier for å avdekke og eventuelt endre elevenes hverdagsforestillinger.
- kan drøfte problemstillinger i naturfagsundervisningen knyttet til tilpasset opplæring og undervisning i et flerkulturelt miljø.
- kan bruke resultater fra naturfagdidaktisk forskning i planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisningen.
- kan anvende relevant naturfagutstyr, flere modeller og praktiske aktiviteter som støtte for elevenes læring.
- kan anvende naturfaglig kunnskap i samtale med elevene om naturen og naturfaglige fenomener.
- kan anvende varierte undervisningsmetoder inne og ute, som fremmer elevenes undring og læring i naturfag.
- kan tilrettelegge naturfagundervisning som fremmer alle grunnleggende ferdigheter.
- kan bruke naturfag som støttefag i tverrfaglig og flerfaglige sammenhenger.
- kan bruke naturfag som utgangspunkt for utvikling av elevers kompetanse om bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer

#### Generell kompetanse

##### Studenten

- har innsikt i hvordan gjeldende læreplan og lærebøker for grunnskolen kan brukes som utgangspunkt for naturfagundervisningen.
- har god forståelse av sin egen rolle og praksis som naturfaglærer.
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon.
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag.
- kjenner til krav til sikkerhet i naturfagundervisningen, og kan anvende disse i undervisningen

## Innhold

Emnet baseres primært på naturen som læringsarena. Studentene arbeider med oppgaver alene, parvis eller i basisgrupper, uten eller sammen med veiledere. Studentene er delt i basisgrupper som vil bli benyttet der det er naturlig. Parallelt vil teoristoff presenteres som forelesninger eller ved laboratorieforsøk og demonstrasjoner i klasserom. Lærestoffet bygger på anerkjent forskningsbasert kunnskap. Det legges opp til tre overnattingsturer som studentene selv må påkoste:

- overnatting i hytte/snøhule (vintertur). På denne turen har man særlig fokus på temaer som vinterfriluftsliv, vinterøkologi, spor og sportegn og noe samisk kultur.
- i skjul på orremyra med fokus på orrhanespill/lek, bever, amfibier, fuglesang
- padletur rundt Tjärnö i Sverige med to overnattinger hvor saltvannsøkologi vektlegges, livet langs fjæra, snegl og muslinger, fisk, tang og tare, vårbloomstring, mer fuglesang, noe insekter.

## Undervisnings- og læringsformer

Studentene er organisert i basisgrupper i grunnskolelærerutdanningen 1-7. Det blir lagt vekt på at studentene skal møte varierte arbeidsformer; ekskursjoner, feltarbeid, laboratoriearbeid, forelesninger, diskusjoner, gruppearbeid og individuelt arbeid. I studiet legges det stor vekt på å gi studentene trygghet i å bruke naturen som læringsarena i naturfag og andre fag. En stor del av undervisningen vil derfor foregå utendørs til alle årstider. I løpet av studiet må studentene regne med 10-12 dager hjemmefra i forbindelse med overnattingsturer i naturen. Se forøvrig studieplanen til faget for mer informasjon.

Det vil bli lagt vekt på at studentene opparbeider en utforskende og kritisk tilnærming til faget og undervisningen. Ulik tilnærming til emnene vil gi innsikt i didaktiske problemstillinger, tilpasset undervisning, flerkulturelle perspektiver og samisk forhold og kultur.

Studentene skal trenes i å benytte grunnleggende ferdigheter i naturfag som skolefag ved siden av å utvikle egen fagkompetanse. De grunnleggende ferdighetene blir vektlagt gjennom ulike undervisningsformer, gjennom muntlige presentasjoner og i vurdering og veiledning av disse.

IKT er integrert i studiet som en naturlig del i alle emner. En viktig hensikt er å utvikle studentens digitale ferdighet til bruk for egen praksis i skolens naturfagundervisning.

Studentene vil få innsikt i forskningsbasert- og naturfaglig tenkemåte gjennom forelesninger, ekskursjoner og gjennom egne arbeidskrav. Studentene skal gjennomføre et forsknings- og utviklingsarbeid i forbindelse med et Forskerspireprosjekt.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

## Praksis

Det er to uker praksis i 8. semester; skoleovertakelse. Se nærmere informasjon i Plan for praksis (1-7).

## Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Emnet har følgende arbeidskrav:

- En individuell oppgave knyttet til 'Forskerspiren'. Nærmere retningslinjer vil bli gitt.
- Deltakelse på opplegg i fysikk ved Vitensenteret i Sarpsborg, Inspiria med påfølgende rapport
- Deltakelse og etterarbeid fra vintertur i gruppe, med svar på oppgaver og vektlagte temaer.
- Referat etter turen på orremyra, fugleekskursjonen og ringmerkingen med temaene vektlagt der.
- Etterarbeid fra padleturen i gruppe, med tilhørende arbeidsoppgaver og temaer.

- Planlegging og gjennomføring av prosjektet "I vårskogen"

De grunnleggende ferdighetene blir vektlagt.

Arbeidskravene må være godkjente før studenten kan framstille seg til eksamen.

## Eksamen

Individuell muntlig eksaminasjon med enkelte praktiske og grunnleggende ferdigheter som del av eksamen. Varighet ca. 30 min.

Karakterregel: A-F.

## Sensorordning

Intern sensur.

## Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet, er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiene. Dette emnet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten på undervisningen.

Studentene gis anledning til anonymt å gi tilbakemelding på studietilbudet med dens innhold. Se forøvrig studieplanen i faget for mer informasjon.

## Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 16. januar 2019.

Aae, R. & Nordbakke, R. (2015). Vær og klima. Høgskolen i Østfold: upublisert fagtekst.

Carson, R. (1952). Ta vare på undringen. (Essay oversatt av Roy Nordbakke)

Dietrichs, E., Hurlen, P., & Toverud, K. C. (2013). Den forunderlige kroppen. Oslo: Gyldendal Undervisning.

Horgen, A. (2009). Kano på vann og vassdrag, kanopadling og friluftslivsveiledning. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Hushovd, O. T. (2006). Den forunderlige kroppen - Aktivitetsbok. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Knain, E., & Kolstø, S. D. (red.). (2011). Elever som forskere i naturfag. Oslo: Universitetsforlaget.

Kvammen, P. I. m.fl. (2014). Oppdag naturen. Biologi for lærere. Grunnskolelærereutdanning. Bergen: Fagbokforlaget.

Mork, S. M. og Erlien, W. (2010). Språk og digitale verktøy i naturfag. Oslo: Universitetsforlaget.

Nordbakke, R (2011). Fugler. Høgskolen i Østfold: Kompendium

Thingnes, J. (2016). Kompendium i fysikk som inneholder utdrag fra følgende bøker: - Finstad, H. S., Jørgensen, E. C., & Kolderup, J. (2006). Trigger: Elevbok naturfag 8. trinn (Forenklet utg. ed.). Oslo: Damm. - Finstad, H. S., Jørgensen, E. C., & Kolderup, J. (2007). Trigger: Elevbok naturfag 9. trinn (Bokmål[utg.] ed.). Oslo: Damm. - Gran, K., & Nordbakke, R. (2006). Yggdrasil: naturfag for barnetrinnet: 5: [Grunnbok] Forskerspiren: arbeidsbok til Yggdrasil 5 (Bokmål[utg.], 2. utg. ed. Vol. 5). Oslo: Aschehoug. - Gran, K., & Nordbakke, R. (2007). Yggdrasil: naturfag for barnetrinnet: 6: [Grunnbok] Forskerspiren: arbeidsbok til Yggdrasil 6 (Bokmål[utg.], 2. utg. ed. Vol. 6). Oslo: Aschehoug. - Gran, K., & Nordbakke, R. (2008). Yggdrasil: naturfag for barnetrinnet: 7: [Grunnbok] Forskerspiren: arbeidsbok til Yggdrasil 7 (Bokmål[utg.], 2. utg. ed. Vol. 7). Oslo: Aschehoug. - Hannisdal, M., Haugan, J., Munvik, M., & Haugan, J. (2007). Eureka! 9: Naturfag for ungdomstrinnet. Grunnbok. Oslo: Gyldendal Undervisning.

Thorsheim, F., Kolstø, S. D., & Andresen, M. U. (2016). Erfaringsbasert læring: naturfagdidaktikk. Bergen: Fagbokforlaget.

Utdelt materiale i forelesningene

Støttelitteratur:

Mossberg, B. (2014). Gyldendal store nordiske flora. 3. rev. utg., 2. opplag. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Nordbakke, R. (2000). Bestemmelsesnøkkel for smådyr i ferskvann. Oslo: Aschehoug forlag.

Nordbakke, R. (2000). Bestemmelsesnøkkel for smådyr i saltvann. Oslo: Aschehoug forlag.

Nordbakke, R. (2001). Bestemmelsesnøkkel for busker og trær. Oslo: Aschehoug forlag.

Nordbakke, R. (2001). Bestemmelsesnøkkel for spor og spor tegn. Oslo: Aschehoug forlag.

Nordbakke, R. (2002). Bestemmelsesnøkkel for smådyr på land. Oslo: Aschehoug forlag.

Nordbakke, R. (2002). Bestemmelsesnøkkel for tang og tare. Oslo: Aschehoug forlag.

Svensson, L., Mullarney, K. & Zetterström, D. (2015). Gyldendals store fugleguide - Europas og middelhavsområdetets fugler i felt (4. rev. utg., 2. oppl.). Oslo: Gyldendal Fakta.

# L102IKT15 Pedagogisk bruk av IKT (Vår 2020)

## Fakta om emnet

**Studiepoeng:** 15

**Ansvarlig avdeling:** Fakultet for lærerutdanninger og språk

**Stuedsted:** Nettbasert

**Emneansvarlig:** Magnus Nohr

**Undervisningsspråk:** Norsk

**Varighet:** ½ år

## Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

## Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

- Obligatorisk emne for studenter som tar studiet IKT for lærere (30 studiepoeng)
- Valgfritt enkeltemne for studenter som er i en lærerutdanning ved HiØ
- Videreutdanning for lærere

Emnet tilbys som MOOC.

## Undervisningssemester

2. semester (vår).

## Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Emnet skal gi et allsidig grunnlag for å kunne bruke IKT som hjelpemiddel i undervisning og læring. Deler av emnet gjennomføres som praktisk oppgavearbeid.

Studenter som har gjennomført emnet:



- har kunnskap om og forståelse for IKT i undervisning og læring
- har kjennskap til barn og unges bruk av IKT, med vekt på digital dømmekraft
- kan utvikle, vurdere og anvende digitale læringsressurser
- kan legge praktisk til rette for IKT-baserte undervisningsopplegg
- kan bruke digitale verktøy i nettbasert samarbeid
- kan utvikle sammensatte tekster som verktøy i undervisning og læring
- kan se sammenhenger mellom ulike læringsperspektiv og bruk av IKT
- kan bruke digitale vurderingsformer i formativ og summativ vurdering
- kan utvikle og bruke videobaserte undervisningsformer, basert på kvalitetskriterier
- kan drive aktiv klasseledelse i teknologirike miljøer
- kan studieteknikk for en hverdag med integrert bruk av digitale verktøy

## Innhold

Sentrale temaer er IKT som hjelpemiddel i læringsprosesser og undervisning, med utgangspunkt i læreplanens beskrivelse av utvikling og bruk av digitale ferdigheter i grunnskolen.

## Undervisnings- og læringsformer

All undervisning, veiledning og vurdering er nettbasert.

Undervisningen er organisert i syv moduler med følgende temaområder:

1. IKT og læring
2. Digital studieteknikk
3. Sammensatte tekster
4. Digital dømmekraft
5. Klasseledelse i teknologirike omgivelser
6. Vurdering for læring
7. Flipped classroom

Arbeidsformer som vil bli brukt er digitale undervisningssekvenser, screencast, praktisk, individuelt arbeid (øving og oppgavearbeid) samt arbeid med obligatoriske mappeoppgaver.

## Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er 20 timer i uka inkludert undervisning.

## Praksis

Det er ikke veiledet praksisopplæring i emnet.

## Eksamen

For å bestå emnet må studenten dokumentere innsikt i sentrale IKT-tema, evne til refleksjon og praktisk kunnskap i bruk av IKT.

Eksamen består av tre deleksamener. Alle deleksamenene vektet likt.

Deleksamen 1: Eksamensmappe bestående av fire oppgaver:

1. Til hver modul hører en multiple choice-test som undervisningsvurdering. Testene gjennomføres i LMS og legges i eksamensmappen.
2. I to av modulene (digital dømmekraft og vurdering for læring) gjennomfører kandidaten medstudentvurdering (peer review). Kandidaten gir tilbakemelding på arbeidene til to medkandidater i hver modul, basert på læringsmål og vurderingskriterier for modulen.
3. I en av modulene (digital studieteknikk) gjennomfører kandidaten en oppgave basert på læringsmål og vurderingskriterier. Kandidaten gjennomfører en egenvurdering av oppgaven.
4. I modulen "Klasseledelse i teknologirike omgivelser" skal det leveres et undervisningsopplegg og et rammeverk for organisering av digital undervisning. Rammeverket lages i OneNote klassenotatblokk.

Eksamensmappen vurderes samlet til Bestått/Ikke bestått. Alle oppgaver i mappen må være bestått.

Interne sensorer.

Deleksamen 2: Sammensatte tekster: Kandidaten skal remediere (bearbeide tekst fra et medium til et annet) en analog læreboktekst eller et papirkompendium til en sammensatt tekst med flere teksttyper (lyd, bilde, film, animasjon m.m.). Kandidaten leverer den remedierte teksten og en refleksjonsvideo med varighet max. 10 minutter.

Deleksamen 2 vurderes etter karakterregel A-F.

Intern og ekstern sensor.

Deleksamen 3: Flipped classroom: Kandidaten skal utvikle et videobasert undervisningsopplegg basert på metodikken flipped classroom. Undervisningsopplegget skal inneholde relevante videobaserte undervisningsaktiviteter, digitale arbeidsoppgaver til elever og aktuelle digitale vurderingsverktøy for formativ og summativ vurdering. Kandidaten leverer undervisningsopplegget og en refleksjonsvideo med varighet max. 10 minutter.

Deleksamen 3 vurderes etter karakterregel A-F.

Intern og ekstern sensor.

Opgavene i de tre deleksamenene skal være registrert levert innen de oppgitte frister i semesterplanen. Dersom en deleksamen vurderes til Ikke bestått/F, kan kandidaten gå opp til ny eksamen i den aktuelle deleksamen.

Det gis en samlet karakter i emnet etter karakterregel A-F.

## Evaluering av emnet

Nettbasert studentevaluering (EVA3). Resultatet meldes til studieleder og distribueres til studentene.

## Litteratur

I dette emnet bruker vi anbefalt litteratur knyttet til emnets læringsutbyttebeskrivelser.

Litteraturlisten legges tilgjengelig i LMS for studiet IKT for lærere i løpet av høsten.